

1885

Dvergfalk *Falco lithofalco*: Allerede 2^{den} marts er en dværgfalk (hann) skudt ved Örebäk i Onsö. Den er siden observeret af og til indtil 5te april.

Vepsevåk *Pernis apivorus*: I Ålebjergerne havde et vepsehökpar isommer tilhold. 31te mai fandt jeg i et gammelt musvåkrede indlagt friske birkelövkviste, men der blev ikke lagt äg. Formodentlig havde de flýttet længer vest i fjeldene, hvor de begge bleve skudte i august måned. (Sammenlign anm. for august) 2 gamle exemplarer er bragt mig i denne måned. Det ene-en hun- er skudt ved Dýret i Onsö 20de, det andet-en han- var skudt ved Hauge(i nærheden af Vikene) i Onsö 25de aug.

Hønsehauk *Astur palumbarius*: En hønsehök skudt på Krageröen nær byen 21de febr.

(Se anm.) Sofus Sörensen skjöd 21de febr. en hønsehök på Krageröen, som i lang tid havde huseret slemst blandt byens duer. Ved Örmen i Onsö er to hønsehöke skudt i august måned, - den ene, et voxent individ, 17de, den anden, et ungt individ, 28de.

Spurvehauk *Astur nisus*: Flere overvintrende spurvehöke ere observerede i vinterens löb. (Anm. for jan. febr. og marts) 2^{dre} jan. så jeg 2 spurvehöke på Gräsvik. Den ene forfulgte ivrig en due indtil denne i sidste öieblik, når ved at blive tagen reddede sig ind i en plankestabel. - Febr. Adolf Arvesen ser ofte en spurvehök på Ålejorderne, hvor den flere gange har fanget flokkestroste. Ligeledes beretter Carl Ellingsen at 2 spurvehöke i vinter stadig have aflagt besög i spurveflokkene omkring Lien og ret som det har været knebet en. Marts - har været alm. her i vinter. 3^{die} marts skjöd Rasmus Elveslette en han, som netop havde taget en skjäre. På Gräsvik har den taget mang en gråspurv i vinterens löb. For den på Gräsvik forekommende store mængde gråspurve og pilfinke har den været et tugtens ris. Ligeledes har den knebet mang en flokkestrost, og ved Elveslette blev et individ (hann) skudt, netop som den, havde taget en skjäre. Ved Valle i Onsö er den fundet häkkende. Modern blev skudt ved reden 4de juli, og denne tilligemed de samtidig ihjelslåede 4 crc 8 dage gamle dununger, tilsendt mig. Ved at regne 8 dage medgået til äglägningen, kunde det første äg således antages lagt omtrent 31te mai.

Musvåk *Buteo vulgaris*: Musvåken er obs. allerede 29de marts (Se anm. for marts og april). A. Arvesen så en musvåk i Ålebjergerne 29de marts. - A. Arvesen så en musvåk ved Kjölberg 3^{die} april. Ved Agnalt i Tune så jeg et musvåkpar i dagene 30te april - 1te mai. På Krageröen blev 2de september skudt en musvåk, i hvis kro jeg fandt i endnu ufordöiet tilstand: 2 hugorme af 9" längde, 1 voxen näbmus, 2 froske (den ene voxen, den anden af en mus's störrelse) samt 8 store gråshopper (vortebidere). Alt, med undtagelse af den store frosk og näbmusen, hvilke begge vare parterede i to dele, var slugt helt. Et exemplar skudt 18de september.

Fjellvåk *Buteo lagopus*: Ved Kalleröd i Onsö er en fjeldvåk (hann) skudt 8de mai.

Spurveugle *Strix passerina*: En spurvugle er obs. i en have i vestre Fredriksstad 14de februar. I östre Fr.stad er et individ ihjelslået i begyndelsen af marts, idet den var ifärd med at dräbe en spurv. Beskrivelse af et par tilholdssteder for spurveuglen fundet i I.N. Jacobsens have på Lýkkeberg samt på Krageröen se anm. under mai. 28de mai fandt jeg ved Röd på Krageröen en gammel rådden aspestamme, der havde 2 huller i en indbyrds afstand af omtrent 1/2 meter. I disse fandtes en mængde småfuglfjär, fornemmelig vinge-og stýr-fjär (meste af meiser) samt ben og opkastballer, der tydelig viste at spurveuglen har havt tilhold i dem. Derimod fandt jeg intet spor af äggeskal, der kunde bevise at det havde været reder.

Hullerne, der ikke vare naturlige huller, vare arbeidede enten af fuglen selv eller af hakkespetter.

Indgangsåbningerne mälte 2 1/2-2 3/4 tomme i diam. (det ene hul var dog noget ovalt i vertical retning og hullernes dýbde 6-8 tommer. Det indvendige rum var noget störrer end åbningen. I en rugekasse i I.N. Jacobsens have på Lýkkeberg fandt jeg et lignende tilholdssted for spurveuglen. Kassens hul var 2 1/2" i diam., og indeholdt den ligesom i ovennævnte tilfælde fjär og opkastballer i mængde. Denne rugekasse var den eneste med så stor åbning, medens de övriges huller kun var 1 1/2-2".

Hubro *Strix bubo*: I nærheden af Björnebyes brug på Krageröen blev en hubro skudt på reden omkring 20de april. Den havde 2 äg, hvori der skulde været store unger. Ved Möklegård i Onsö blev en hubro skudt 31te juli.

Kattugle *Strix aluco*: Ved Haregjelden i Tune hörte jeg en kattugle 1te mai. Den er alm. i Tune. En dag i midten af december blev en kattugle påtruffet i en af værelserne på Lýkkeberg og ihjelslået.

Svartspett *Picus martius*: I Tune er sortspetten alm. På mange steder sees dens gamle reder med sine ovale åbninger.

Grønnspekk *Picus virides*: Forekommer også alm. i Tune.

Flaggspekk *Picus major*: På Hankö skjöd jeg en stor flagspet 19de april. I Tune traf jeg ivår denne art almindeligere, end jeg noget andet sted har truffet den. Nästen hvor jeg gik i de store skove hörte jeg dens eiendommelig dirrende haking i törrådne gran og furutrær.

Vendehals *Iynx torquilla*: Ankom 24de april. I to reder ved Ålegårdene, begge i hule aspetræer, var der lagt 9 æg 10de juni.

Gjæk *Cuculus canorus*: Ankom 6te mai. Den var hørt på forskjellige steder i dagene 6te-8de mai, men, da der derpå indtraf meget surt og regnfuldt veir, har den ikke været at høre før 14de, da der atter blev vakkert veir. 11te juni hørte jeg ved Krosnäs en gjæk gale lige til få minutter før kl. 12 om natten, skjøndt det da var godtsom mørkt. Ved Röd i Onsö fandt jeg 12te juni et buskskvätrede, hvori foruden 4 crc 6 dage rugede buskskvätæg tillige lå et aldeles friskt gjökæg, der var svagt blågrønt af farve og omtrent dobbelt så stort som buskskvättens. Redet lå ved landeveien i den øverste grøftkant til veisiden i et lidet hul i jorden skjult mellem græsset. 14de samme måned fandt jeg et andet buskskvätrede ved Hörre i Onsö, hvori 5 (crc 7 dage) eller vel halvrugede buskskvätæg og et gjökæg, fuldstændig ligt det først fundne, der syntes at være varmet lige længe som buskskvätæggene, crc 7 dage, (det var nemlig ikke fuldt halvruget). Dette rede lå i en liden bakke et lidet stykke fra landeveien i et hul under en torv. Det var tydeligt, at gjøken i begge disse tilfælde havde udkastet 2 eller 3 af pleieföräldrens æg for at give plads til sit eget større. I begge tilfælde lå gjökægget forrest i redet, i det første rede vendte alle æg med spidserne udad, i det andet var der ingen tilsyneladende planmæssig orden.

Låvesvale *Hirundo rustica*: Ankom 21de april og var inden månedens udgang talrig. I en lade på Valle i Tune fandt jeg et æg, der var lagt 1te juni. I Råde undersøgte jeg flere reder, men fandt der endnu ingen æg 8de juni. Jeg hørte ladesvalen synge endnu 4de august. Allerede 2de september drog den største del af svalerne bort, men var der dog endnu adskillige igjen, som i løbet af en uges tid efterhånden droge bort og vare forsvundne 9de. Nogle få efternølere er obs. den 13de og 24de september.

Taksvale *Hirundo urbica*: Er først obs. 2de mai. Äglägningen var allerede begyndt 2de juni (sammenlign anm. for juni). Ved skolen på Åle fandtes 2^{den} juni udkastede äggskaller, så äglägningen altså var begyndt. Sammesteds tog jeg 13de juni 6 friske äg i et rede. For at komme til äggene måtte jeg brække ud et stykke af redet; men allerede strax tog svalerne på at reparere skaden, og havde snart lagt et nyt kuld. På Åle tog jeg i et rede 13de juni 6 friske äg. For at få fat i äggene i dette rede måtte jeg brække ud et lidet stykke omkring åbningen, men allerede strax, efter at jeg var kommen ned, begyndte svalerne at reparere skaden og havde snart lagt et nyt kuld, hvorom jeg senere overbeviste mig, dog ikke om hvor mange äg. Afreisen foregik samtidig med ladesvalens og var afsluttet 9de september. Efternølere ikke bemærket. Sidensvans *Ampelis garrulus*: 8de november viste en sidensvands sig i rognene ved brakken på Gräsvik og 11te samme måned en flok. Siden har jeg ikke hørt eller seet noget til den i vinter, og med undtagelse af en gang, som støjunker Hafslund så nogle få stykker på torvet i östre Fredriksstad, vides den ikke at have forekommet blandt den i höst torvförte store mængde kramsfugl.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: Observeret 24de mai.

Hagefluesnapper *Muscicapa atricapilla*: Ankom 9de mai. Ved Åle fandt jeg 1te juni et rede i en hul asp med indgangshullet fra siden. Det indeholdt 7 æg, der vare varmede to til tre dage.

Varsler *Lanius excubitor*: W. Sissener så en varsler ved Slevik 23de oktober. Den flöi fra top til top.

Tornskate *Lanius colurio*: Ankom 18de mai. Ved Röd i Onsö fandt jeg 21de juni i en tæt ener ved veikanten et rede med 5 omtrent 4/5 rugede äg. 18de august hørte jeg en tornskade synge udenfor mine vinduer i Larsens have. Jeg så den endnu 24de august.

Skjære *Pica caudata* (europæa): Et rede ved Ulveng indeholdt 6 friske äg 3de mai. På markerne udenfor östre Fredriksstad fandt jeg 10de mai et rede med 8 äg, der vare varmede i to à tre dage.

Ravn *Corvus corax*: På söndre Sandö så jeg 25de mai en ravn, som gjästede et kråkerede og bar et äg bort i näbbet under meget spektakel og ivrig forfølgelse af kråkeparet og flere tililende kråker.

Sandsynligvis havde raven selv rede på öen. I Ravnklove ved Store på Kirkeöen häkker hvert år et ravnepar.

Kråke *Corvus corrix*: I et rede ved Ulveng fandtes 7de mai et kråkerede med 5 omtrent halvrugede äg.

Kornkråke="blåkråke" *Corvus frugilegus*: 2 blåkråker observeret på Ålejorderne 27de februar. I første halvdel af marts er den også af og til observeret, således holdt i første uge af nævnte måned en større flok til på lökkerne udenfor östre Fr.stad.

Kaje=kaje *Corvus monedula*: En kaje er observeret på lökkerne ved östre Fr.stad 31te jan. Omtrent samtidig er også et par sikr. observeret sammesteds. 17de marts er 3 kajer seet ved Åle. Ved Tunevandet så jeg en flok kajer på et jorde 2^{den} mai. Fra 16de oktober er den seet på träk sydover. Den sidste flok på omkring halvandet hundrede individer er seet 29de oktober. Med undtagelse af den første flok, der var seet på Ålejorderne, have de altid kun været seede i flugten.

Nøttekråke *Caryocatactes guttatus*: 3^{die} oktober erholdt jeg en nøddekråke, som var skudt ved Brække i Onsö 1te samme måned idet den skulde flyve fra en done.

Stær *Sturnus vulgaris*: Ankom 25 februar, men blev endnu i hele marts måned, skjøndt stadig observeret, ikke talrig. På Agnalt i Tune, hvor stären häkker talrig, var äglägningen endnu ikke begyndt 30te april. I

et rede på Ulvang var der 3 og 4de mai. I et rede på Örebæk fremkom ungerne 23de mai. Stären var i år ikke på langt nær så talrig, som den har været i de foregående år. Allerede fra våren af forekom den mindre talrig end sædvanlig, men endnu mere påfaldende var det, hvor lidet det var af den her isommer.

Formerelsen må også have gået uheldig, thi intetsteds har store flokke været at se. I de sivbevoxede kiler, fornemmelig Skårekilen, hvor de overnattende skarer må tælles i tusendvis, kunde de i år neppe regnes i hundreder. Skjøndt ikke iagttaget senere end 18de oktober, har den dog neppe reist så tidlig. Blandt et kramfuglknippe i byen så jeg nogle står i slutten af oktober, men jeg kunde ikke erholde nogen oplysning om, når og hvor de vare fangede.

Dompap *Pyrrhula vulgaris*: Dompapen er iagttaget fra 16de oktober og blev henimod slutten af samme måned temmelig talrig.

Konglebit *Corythus enucleator*: Konglebiten er første gang obs. 28de oktober. 31te var der mange blandt de torvførte kramfugle, men siden er den ikke mere iagttaget.

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*: Grankorsnæbben har været talrig her i høst og udover vinteren. Den er obs. før midten af oktober. Om iagttagelser af dens levevis se et par anm. under november. I Ålebbergene var grankorsnæbben så talrig 1te november at jeg så den overalt hvor jeg gik. De streifede omkring i mindre selskaber (10-30 i 40), som dog ikke iregelen slog til i et træ, under megen støi, idet de idelig lokkede. Af og til hørtes også en og anden synges. Sangen var smuk, men svag og mindede meget om torniriskens eller stärens. De holdt sig altid i toppe af grantræerne, hvor konglerne hang tættest. Jeg så dem ofte tage kongler af og siddende på en tynd gren holde den mellem kløerne medens de pillede frøene ud. Ofte tog de konglen i næbbet og fløi hen til et andet træ med den, hvilket tog sig høist komisk ud når kongler ofte overgik kornsnæbben i størrelse. Hvor mange vare forsamlede i et træ, drøssede kongler uafsladelig ned, idet de alt i et lod dem falde uden at have udtaget mange frø. De vare således ikke meget husholderiske, men der er jo også i år et meget rigt frøår.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Ankom 30te marts og var allerede 2^{den} april meget talrig.

10de og 11te mai fandt jeg to bogfinkere, begge byggede i birketræer i en kløft mellem stammen og en gren temmelig høit oppe i træerne. De vare begge færdige men uden æg. I det ene, som jeg havde anledning til siden at undersøge, blev der heller ikke lagt æg.

Ved Rød i Onsö fandt jeg 31te mai i en liden gran omtrent i en mændshøide over marken et rede med 5 friske æg. 1te juni fandt jeg ligeledes i en liden gran i blot en mandshøide fra marken ved Åle et rede med 5 cir 5 dage varmede æg. 3^{die} juni fandt jeg ved Gräsvik et rede i en liden furu i vel en mandshøide fra marken med 5 høist 2 dage varmede æg. 9de juni fandt jeg i planketomten et rede i et hak (eller öie) i enden af en planke omtrent 5 alen fra marken. Det indeholdt 5 netop udklækkede unger og et æg.

14de juni så jeg i Haugeskoven unger, som såvidt kunde flyve.

Et bogfinkpar havde bygget rede på en bjelke under taget i fabrikkens sagflis oplagshus.

15de juni fremkom 4 unger. Moderen lå den første dag for det meste på ungerne og modtog af familiefadern føde til fordeling mellem de små. Hannen har så længe rugningen stod på ikke været hørt synges i nærheden, men denne dag sang den en liden stund før middag. Mon af glæde over den store familiebegivenhed. 28de, omtrent 13 dage gamle, forlod ungerne redet.

I begyndelsen af oktober var den endnu almindelig, men efter midten af måneden er den ikke obs., når undtages, at jeg 5te november, så et enkelt individ ved Skjønnerød.

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*: 3 bjørkfinker er observeret 10de februar. På høstrækket har den vist sig sparsomt som sædvanlig. 7de oktober er et individ fanget i en done ved Åle. På en stubager ved Borge i Onsö så jeg 15te december en flok på 10-12 individer.

Gråspurv *Fringilla domestica*: Heller ikke i år kunde jeg opdage noget tegn til æglægning før i mai. Et rede på taget af G. Larsens gård, som jeg tog 20de mai, indeholdt 4 friske æg 15de. 12te juni så jeg voksne unger.

Grønnefink *Fringilla chloris*: 2 grønnefinker er observeret ved Åle 10de februar.

Tornirisk *Fringilla cannabina*: Ankom 29de marts. Ved Hörre i Onsö fandt jeg i en enebusk et rede med 5 omtrent 2 dage varmede æg 26de mai. Ved Trondalen fandt jeg 27de mai ligeledes i en enebusk et rede med 5 friske æg. Ved Valle i Tune fandt jeg 2^{den} juni i en ener et rede hvor udklækningen netop foregik, idet redet indeholdt 2 æg og 3 unger. I et rede ved Gräsvik i en ener omtrent 3 alen høit over marken så jeg 2 nys udklækkede unger 3^{die} juni. I et andet rede også ved Gräsvik var der samme dag 5 et par dage varmede æg. 9de juni fandt jeg atter et rede ved Gräsvik, ligeledes i en ener, med 6 kun et par dage varmede æg. Samtlige reder, med undtagelse af det ene havde sin beliggenhed mellem 1 og 2 alen over marken. Det første æg var i de forskjellige reder lagt henholdsvis: 19de - 21de - 14de - 14de til 16de - og 25de mai samt 1te juni. Ligesom ved ankomsten om våren streifer tornirirken også om høsten om på agrene i flokke, der tildels kunne være temmelig store. Således så jeg i Berg 20de september flokke på 100 - 200 individer. Den var endnu 4de oktober talrig.

Gråsisik *Fringilla linaria*: Som ikke har været at se i hele vinter, har heller ikke været seet på vårtrækket. På höstflytningen er den første gang obs. 29de oktober, men har heller ikke udover hösten og vinteren forekommet i nogen mængde.

Grønnsisik *Fringilla spinus*: Heller ikke sisiken har i år været almindelig. 4de oktober så jeg en flok ved Tronddalen.

Stillits *Fringilla carduelis*: Stillidsen er af og til iagttaget i vinteren 84-85, ligesom den også af og til er seet i små selskaber i december.

Jernspurv *Accentor modularis*: En jernspurv er seet 17de marts ved Åle, hvor den sad i en rishaug på gården og sang.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: I Haugeskoven fandt jeg 21de mai et rede med 4 crc 3/4 varmede æg. Reden var bygget under en enebusk mellem to af stammerne således, at det var hævet crc 4 à 5" fra marken. Ved Rød fandt jeg 31te mai, ligeledes under en ener, men hvilende på marken, et rede med 5 næsten færdigrugede æg. 14de juni fandt jeg ved nordre Åle et rede under en enebusk med 1 æg. Den følgende dag blev der lagt et til, men siden ikke flere, idet redet blev forladt, på grund af at der kom vand til det. I første tilfælde kunde første æg beregnes lagt 7de mai, i andet tilfælde 13de mai. 18de oktober hørte jeg en gulvspurv synge meget flittigt. (Se anm. for oktober). Ved Bustgård i Skjeberg hørte jeg om efterm. 18de oktbr. en gulvspurv som sang meget flittigt.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Ankom 23de april. På søndre Söster traf jeg 16de mai en hortulanspurv, som jeg hørte synge. Formodentlig hækker den også her i lighed med, hvad jeg har fundet den på ligeså golde steder af Hvalberne. Ved Viker på Asmaløen fandt jeg 25de et rede med 4 friske æg. Reden, der var bygget af strå og indvendig foret med fine græsrodder, var lagt under en sten i en meget stenet gold bakke. 26de mai fandt jeg 3 reder ved Gråsvik, hvert med 5 æg. Det ene var nær ved at udklækkes, det andet var varmet 2-3 dage, det tredje endnu friskt. Det ene af disse reder lå under en ener, de andre to mellem stene, der dannede tag over dem. Alle tre vare byggede af strå og indvendig tyndt belagte med hår og grisebørst. Ved Åle fandt jeg 31te mai et rede under en ener med 5 æg varmet 5 à 6 dage. Ved Skråtorp i Råde fandt jeg 6te juni på et jorde ved en grøftkant et rede under udklækning, - en nys fremkommen unge og 3 æg. I stenhuggeribjerget ved Gråsvik fandt jeg 9de juni to reder, hvert med 5 et par dage rugede æg. Desuden fandt jeg også et rede med 4 friske æg. Disse reder, hvoraf det ene lå under en granbush, de andre mellem lüng og blåbarris, vare indvendig rigere forede med hår end de tidligere i år fundne.

Ved nordre Åle fandt jeg 13de juni et rede under en ener med 4 et par dage varmede æg.

I disse tilfælde var første æg lagt: 20de, 7de, 18de, 20de, 20de, 26de og 19de mai samt 2^{den}, 2^{den}, 5te og 7de juni.

Snøspurv *Emberiza nivalis*: Også vinteren 84-85 har et mindre antal snøspurv havt tilhold på Ören. Fra begyndelsen af marts synes den at have været talrigere. (Anm. for februar og marts). Jeg så en liden flok snøspurv på Ören 15de febr.-Marts På Ören var snøspurven meget talrig 8de marts. 22de marts så Hans Paulsen en flok sneskrei på et halvt hundrede stykker ved Ålekilen. 29de så jeg en flok på vel 100 individer på öen.

Sanglerke=lerke *Alauda arvensis*: Allerede 31te jan. begyndte lærken at komme og var fra 10de februar meget talrig. 15de februar traf jeg den på Ören i stor mængde, og så jeg den der som sædvanlig i den første tid efter ankomsten i store omstreifende flokke, en endog på indtil et par hundrede individer, der holdt så tæt sammen, at jeg i et skud fældte 6 stk., medens de sad på marken. Jeg så også i løbet af formiddagen stadig dels enkelte individer, dels et par, tre stk. i følge komme trækkende udenfra söen ind over Ören. Samme dag hørte jeg den også synge, noget den så tidlig på året kun er oplagt til på rigtig smukke dage. Ved Viker på Asmaløen fandt jeg 25de mai et rede med 4 höist et døgn rugede æg. Lærken havde bygget på en lüngmark, og lå reden, der var simpelt sammenföiet af strå, mellem lüngen.

Ved Valle i Tune fandt jeg 2^{den} juni på et havnegangsjorde et lærkerede med 4 höist to til tre dage varmede æg. Redet lå indtil en stor jordklump i et hul i jorden. På Ålejordene fandt jeg et rede med 4 nys udklækkede unger 10de juni. 13de juni fandt jeg sammesteds et rede med 5 kun et par dage varmede æg. Ligeledes så jeg 21de også sammesteds et rede med 3 æg, hvor det 3^{die} æg var lagt 18de. De vare, da jeg undersøgte dem, noget varmede. 25de juli undersøgte jeg et lærkerede med 3 stærkt rugede æg ved Gråsvik kapel. Ungerne fremkom 3^{die} august. I disse reder var det første æg lagt henholdsvis 20de, 26de og 23de mai, 6te og 16de juni samt 17de juli. Lærken sang endnu livlig i midten af juli. 2de august hørte jeg også nogle lærker synge flittigt i Rokke. Den var talrig endnu den første uges tid af oktober, men begyndte så at forsvinde. 14de så jeg endnu 4 stk. og 18de 2 stk.

Trelerke *Alauda arborea*: Ankom 7de marts. Ved Agnalt i Tune så jeg trälärken 29de og 30te april. Ved Starengen i Råde hørte jeg trälärken synge kl 1/2 12 om natten 6te juni, og da jeg gik ud tidlig om morgenen den følgende dag, hørte jeg den også.

11te juni om aftenen begyndte den at synge kl 1/2 11 ved Tronddalen. Jeg hørte den indtil jeg gik hjem kl 12 1/4. På denne årstid (i juni) er den næsten aldrig at høre om dagen, og er derfor også mere vanskelig at iagttage. Såvidt jeg kan skjønne synger den istedet hele natten fra mørkets begyndelse og vedbliver endnu et par timer efter solopgang. Det er derfor kun meget tidlig om morgenen eller meget sent om aftenen, man kan få den at høre om sommeren. Den er iagttaget indtil 8de oktober. (Se anm. for september og oktober). A.Arvesen så 4 trälärker ved Tronddalen endnu 25de, ligesom han også fremdeles har seet den 28de septbr.-Ok. A.Arvesen havde endnu 8de okobr. seet nogle trälärker ved Tronddalen.

Skjærpiplerke *Anthus rupestris*: Observeret 29de marts.

Heipiplerke = "engpiplerke" *Anthus pratensis*: Engpiplärken ankom 16de april og var allerede fra begyndelsen talrig, hvilket den vedblev at være indtil 14de mai. Den er også bemærket indtil 17de. Også i Tune traf jeg den almindelig i träktiden. Allerede för midten af august har jeg atter bemærket den, rigtignok endnu fåtallig, og blev heller ikke sänderlig talrig för ud i september og vare atter forsvunden 17de oktober.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: Ankom 22de april. Den var inden månedens udgang alm.

Ved Åle fandt jeg 1te juni et rede med 6 svagt rugede äg. Redet, hvortil var dannet et hul i jorden under en grästovr og lå mellem blåbarris, bestod af et underlag af mos og var bygget af strå, indvendig foret med finere sådanne og nogle få hestehår. Träpiplärken er meget ský ved redet, flýver skýndsomt langt bort og nærmer sig ikke, för en lang stund er hengået. 10de juni fandt jeg også ved Åle under en ener et rede med 6 nästen färdigrugede äg. Det förste äg var i disse reder lagt 23de og 22de mai. Jeg hørte träpiplärken synge indtil 12te juli.

Linerle *Motacilla alba*: Ankom allerede 30te marts og var fra 2^{den} april alm.

I et rede ved Åle var der 4 äg 18de mai. Ved Skibstadkilen på Asmalöen fandt jeg 25de mai et rede med 6 äg, som vare over 3/4 varmede. Redet lå under nogle stene ved stranden. 26de fandt jeg ved Gräsvik, ligeledes under stene, et rede med 5 friske äg. 2^{den} juni så jeg ved Greaker en linerle bringe föde til reden. Ved Skäre fandtes 2^{den} juni under en på land oplagt båd et linerlerede med 6 friske äg. Da redet ved bådens udsätning blev forstyrret tog jeg äggene. Det förste äg kunde beregnes være lagt 14de-, 9de-, 21de-, 14de-, og 27de mai. Skolelärer Trulsen på Åle antager, at en linerle, som har häkket hos ham på taget af skolehuset i sommer, må have lagt 3 kuld. Endnu så sent som 12te september så han nemlig föräldrene efter hans formening for tredje gang fremkomme på gårdspladsen med 4 såvidt flývedygtige unger, hvilke de i flere dage holdt på at made. Fra 23de september syntes linerlen at begynde at aftage og var aftaget stärk inden månedens udgang. 2de oktober var afreisen afsluttet. I dagene fra 13de - 17de oktober så jeg stadig en linerle, som holdt til ved fabriken. Ved Solibruget skal flere linerler have holdt til lige til jul. Således såes 23de december, 6 stk. De havde for det meste tilhold ved vandet. (Se anm. for december) Martin Mekaelsen fortalte mig at han i julen havde väret ved Solibruget hos nogle slägtninger. Disse havde fortalt ham at flere linerler havde holdt til der lige til jul. Således såes 23de december 6 stk. De havde for det meste sit tilhold ved vandet.

Gulerle *Motacilla flava*: Ankom 14de mai. På hösträcket viste de sig fra midten af august. De ere da kun at träffa i kilerne og aldrig så talrig som om våren. De ere ikke obs. senere end 7de september.

Fossekal *Cinclus aquaticus*: 23de januar er en fossekal skudt i möllehullet i östre Frstad. 19de oktober er et individ iagttaget ved Ålestranden.

Duetrost *Turdus viscivorus*: Observeret allerede 30te marts. Ved Vestby i Tune så jeg duetroster 29de april. På en liden myr i Ålebjergene, hvor skoven for nogle år siden er borthugget og nu mest består af ny opvoxet lövskov og spredtstående unge barträer, fandt jeg 11te mai et rede med 4 henimod 3/4 varmede äg. Redet lå på den nederste gren af en unggran omtrent 2 meter over marken og var meget stort at se til på afstand, idet det egentlige rede var bygget på et rigt underlag af renlav, der også gik op til redets överste rand. Dets udvendige omfang var 11 tommer i diam. og skälens indvendige gennemsnit 4 3/4 tommer. Selve redet var bygget af småkviste af lýng, birk og barträer samt mos og sammenföiet med myrjord. Indvendig var det udforet med fine strå. Fuglen lå på redet, lige til jeg stod ved siden af og betragtede den. Den flöi da lydlöst af langs henad marken og satte sig skrattende udenfor skudvidde. Efter en stunds forløb nærmede den sig meget forsigtig hoppende henad marken for at undersøge, om nogen fare var påfärde, men skýndte sig, den opdagede mig, hurtig ind i den tykke skov igjen med et skrattende skrig, der meget mindede om flokketrostens. Förste äg lagt omtrent 25de april. 14de mai hørte jeg også en duetrost ved Tvetemyren i Ålebjergene. Blandt den ihöst fangede store mængde kramsfugl, som kom til torvs, var det en ren sjeldenhed at se en duetrost. Det tidligst obs. individ er fanget 14de oktober, det sidste 17de. I Skjeberg kaldes den sviretrost her har jeg ofte hört navnet skrattetrost.

Grätrost *Turdus pilaris*: Der i jan. måned var borte viste sig atter i febr. temmelig talrig. Flokke på indtil et par hundrede er iagttaget. På Hankö traf jeg 19de april en flokketrost, som sang meget flittig. Den var imidlertid så ský, at jeg ikke ordentlig fik iagttage den. Sangen, der var ganske vakker, bestod af nogle

få toner, meget lig måltrostens, men blev dog meget ensformig ved den idelige repetition. Når jeg nærmede mig den på 120 - 150 skridts afstand, skrattede den på sin velbekjendte maner og flyttede stadig plads, men sang strax den havde sat sig igjen, uophørlig skrattende mellem sangen.

I Tune traf jeg flokkestrosten hist og her enkelt eller parvis mellem 29de april og 1te mai, og ved Sarpsborg så jeg 2de mai et par større flokke på 50-100 individer. Fra 17de oktober indfandt den sig atter og gik i sidste del af måneden i stor mængde i donerne, men da der 2de november slog om til mildt sydlig veir trak de for en stund ganske bort, indtil der atter fra 10de indtraf nordlig veir, da de igjen vare talrige, skjøndt i stadig aftagende mængde, indtil månedens udgang. Den har også været sparsomt tilstede gennem hele december måned. 1te november fandt jeg i Ålebjergerne et rede, som utvivlsomt tilhørte flokkestrosten.

Det var bygget i en birk omtrent 8 alen over marken, og syntes nærmest at måtte være fra foregående år.

Måltrost *Turdus musicus*: Ankom 10de april, men viste sig først flokkevis på jorderne indtil skovkanterne fra 19de. Jeg hørte måltrosten synge indtil de første dage af juli. Endnu 23de august hørte jeg ved Fjeld i 'Degernäs tidlig om morgenen en måltrost synge, men sangen var nu den udsungne sangers brustne toner. Allerede 22de oktober var den stærkt aftaget, og er ikke bemærket senere end 26de.

Rødvingetrost *Turdus iliacus*: De første rødvinger er bemærket på hösträkket 7de oktober. Blandt de falbudte kramsfugle forekom rødvingen talrigere end måltrosten.

Siden 26de er den kun undtagelsesvis fanget i donerne, så afreisen altså er foregået i sidste uge af oktober.

En og anden er endnu fanget i første halvdel af november. (Se anm. for november) *En rødvingetrost fanget endnu 1te novbr. Fremdeles 18de var der en og anden rødvinge at se blandt de torvførte kramsfugle.*

Svarttrost *Turdus merula*: Ankom 30te marts. På hösträkket som sædvanlig sparsom. Jeg så intet individ blandt kramsfuglene før 20de oktober. Eiendommeligt nok købte Kristian Ellingsen på en tur til Vesteröen 3^{die} november af en gut dersteds 10 troster, hvoraf de 7 vare sorttroster og 3 flokkestroster. Samtidig skjød han også en sorttrost sammesteds. Gutten havde fortalt, at han næsten ikke fik andet end sorttroster i donerne. 28de november købte jeg en sorttrost, som var fanget dagen forud.

Ringtrost *Turdus torquatus*: Ankom 16de april, og er bemærket indtil 3^{die} mai. Den var på vårträkket temmelig talrig, men træffes aldrig andet end enkelt eller parvis og meget spredt. En gang, 24de april, så jeg 3 stk. i et følge, som fløi op på en gang, og ligeledes fulgtes ad i flugten.

På hösträkket er ringtrosten iagttaget fra 6te oktober indtil 9de november, men som sædvanlig har den været sparsommere end om våren.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: Ankom 4de april. Fra 10de var den almindelig overalt.

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Rödlinerlen, som den her alm. kaldes, ankom 29de april.

1te juni undersøgte jeg et rede i en hul asp ved Åle med 7 äg i påbegyndt rugning. Første äg lagt 23de mai. Endnu 12 juli hørte jeg den synge.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Ankom 10de april, men var først alm. fra 24de. I et rede, der indeholdt 6 äg, på et tag på mellembuget fremkom ungerne 11te juni. Første äg var altså her lagt 22de mai. Allerede fra 12te september begyndte stendulpen at forsvinde, men er dog endnu iagttaget indtil 21de september.

Buskskvett *Saxicola rubetra*: Ankom 7de mai, men var endnu ikke 10de talrig.

På Asmalöen forekommer den alm. Ved Gräsvik fandt jeg 3^{die} juni et rede med 7 friske äg, hvoraf det ene kun var halvt så stort som de øvrige, der igjen vare ualm. store. Det lille äg havde kun en antydning til blomme. Redet, der lå på marken i en bakkehælding under en rosenbusk, bestod af fine gräsrodde og få men fine strå. Ved Örebäk fandt jeg 5te juni to reder, det ene ved en rosenbusk med 6 et par dage varmede äg, det andet under en grästorv i en enebvoxet bakke med 5 friske äg. Da der 9de var 7 äg (da 2 dage varmet) i det sidste rede, tog jeg den. 12te juni fandt jeg ved Röd et rede ved kanten af landeveien. Redet lå på gröftkantens til veisiden som sædvanlig i et lidet hul i jorden og indeholdt foruden 4 crc 6 dage varmede äg tillige et giökäg, der var ganske friskt. 14de juni fandt jeg ved Hörre i en bakke et lidet stykke fra landeveien et rede i et hul under en torv. Det indeholdt foruden 5 vel halvrugede äg (crc 7 dage) tillige et giökäg, der også var varmet omtrent lige længe. Redet bestod ligesom de 3 foregående af fine tørre strå. Fra Dýret i Onsö fik jeg sendt et rede med 5 nogle dage rugede äg, der var taget 23de juni.

Det første äg var i de forskjellige reder lagt 28de og 29de mai, 1te, 1te, 1te og 14de juni.

Buskskvätten er observeret indtil 14 september. 11te så jeg flere stk på Ålestranden.

Gjerdsmett *Troglodytes europaeus(parvulus)*: I höst har gjerdsmutten været meget talrig omkring på Gräsvik, fornemmelig i oktober måned, og det har ikke været sjelden at se flere stk. i følge. Af og til har jeg også hørt den synge sin smukke sang, der har adskillig lighed med fuglekongen, men dog er betydelig stærkere og mere afvexlende. Således har jeg hørt den synge 24de og 30te oktober og 25de november. Da temperaturen de to sidstnævnte gange var meget lav (nemlig - 6 og -12° C), kunde det just ikke siges at være mildt og behageligt veir den priste. 30te oktober sad den på et tag og sang længe og flittigt.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: Har jeg først obs. 24de mai. 1te juni fandt jeg ved nordre Åle to gråsangerreder, hvert med 5 friske äg. Det ene rede var bygget i en ener omtrent en alen fra marken, det

andet i en slæpebusk næsten lige nede ved marken. Om aftenen 12te tilså jeg disse reder, men fandt da æggene i det ene rede borte, i det andet foregik netop udklækningen. - Gråsangeren behøver således omtrent 12 dage til udbrugningen. I et rede, som jeg fandt ved søndre Åle 9de juni med 5 tilsyneladende lidt varmede æg (da de ikke vare klare), blev de udklækkede 20de. Ved Hörre i en liden tåk, neppe 18 à 20 tommer høi gran fandt jeg 6te juli et rede med 4 friske æg. I disse forskellige tilfælde vare de første æg lagt 27de og 27de mai, 3^{die} juni og 2^{den} juli.

Hagesanger *Sylvia hortensis*: Ankom 26de mai. Ved Rød fandt jeg 21de juni et rede med 4 over 3/4 rugede æg, som ikke lod sig udblåse. Redet var bygget i et lidet orekrat nogle få tommer over marken. Ved nordre Åle fandt jeg 22de juni et rede med 5 kun 2 dage rugede æg. Redet var bygget lavt nede i en ener. I disse reder var første æg lagt 7de og 15de juni. Jeg har hørt havesangeren synge indtil midten af juli.

Løvsanger *Sylvia trochilus*: Ankom 22de april og var inden udgangen af måneden alm. I et rede, fundet ved Åle, var der 27de mai 4 friske æg, hvoraf det første var lagt 23de og i et andet sammesteds 5 høist en dag varmede æg 31te mai. 10de juni fandt jeg atter et rede ved Åle med 7 crc 6 dage rugede æg. Redet, der ligesom de øvrige lå på marken var foret med mørke fjær, medens jeg altid før har fundet hvide eller sågodtsom hvide fjær. Fra Dýret i Onsö fik jeg sendt et rede med 5 friske æg taget 23de juni. Det første æg var i disse reder lagt 23de, 26de og 29de mai samt 19de juni.

Indtil midten af juli har løvsangeren vedblevet at synge, men har jeg også i august flere gange hørt den, således ved Gräsvik 9de og i Rakkestad på en jagttur i dagene 19de - 23de hørte jeg den hver dag.

Gransanger *Sylvia abietina*: Hørte jeg hist og her i Tune og Soliskovene 30te april.

Toppmeis *Parus cristatus*: 20de mai undersøgte jeg et topmeisrede i Örebåkskoven. Det indeholdt 5 unger, som vare fremkomne 17de, og var således det første æg lagt 1te mai. Redet lå i en gammel hul törgran med åbningen ret ovenfra.

Kjøttmeis *Parus major*: 20de mai fandt jeg i Ålebjergene et talgoxerede med 9 æg i en hul asp, hvor hullet, der var fra oven og omtrent 1 1/2 fod dybt, var så vidt, at jeg kunde føre armen helt ned til redet. Da jeg 31te mai så til redet, vare ungerne fremkomne og kunde antages at være høist en dag gamle.

Et rede i Örebåkskoven, ligeledes i en hul asp med åbningen ovenfra, indeholdt 8 friske æg 21de mai. Det første æg var således lagt henholdsvis 10de og 14de mai. Jeg har hørt talgoxen synge såvel i august som september, således i dagene 12te - 17de september hørte jeg daglig en synge på samme sted.

Blåmeis *Parus caeruleus*: En nys før jul til talgoxen udenfor et vindu udsat talgpinde har flittig været besøgt af et par blåmeiser, der også i vinterens kulde synes at sætte stor pris på fed kost.

Svartmeis *Parus ater*: 19de mai tog jeg i en hul asp ved Kjölberg et kulmeiserede, som jeg havde fundet 17de. Det indeholdt første gang 8 æg, da jeg tog det var der 9 med påbegyndt rugning. Indgangen til redet var ovenfra. Det første æg var lagt 10de mai.

Løvmeis *Parus palustris*: Ved Tronddalen fandt jeg 26de mai et rede med 8 omtrent halvrugede æg. Redet, der var bygget i en hul asp, lå henved en alen dybt nede i træet og bestod af et tykt lag uld, nødhår og tråde ovenpå et underlag af mos. Det fandtes i udkanten af skoven, hvor denne bestod af mest løvtræer blandet med ener. Første æg lagt 13 mai.

Stjertmeis *Orites caudatus*: 17de oktober så jeg en flok halemeiser (8 stkr.), som fløi over Gräsvik.

Tårnseiler *Cypselus apus*: Ankom 20de mai og var alm. 23de. Afreise 2^{den} september.

Efter at den i flere dage ikke havde været at se til, viste sig igjen fra 6te til 15de jevnlig små partier, der formodentlig var gennemreisende selskaber fra nordligere egne. (Se anm. for aug. og september)

Tårnsvalen så jeg endnu daglig på Gräsvik 19de og i Rakkestad fra 19de til 23de. Sidsnævnte dato om efterm. så jeg et stort følge på henved et halvt hundrede individer drage over gården Fjeld i Degernäs. I dagene 24de-28de har den ikke været at se om dagen; men hver aften i skumringen har den indfundet sig talrig over Gräsvik, flývende meget høit i luften.-Sept. Tårnsvalen indtraf fremdeles på Gräsvik om aftenene 1te og 2de sept.; men ikke siden. Afreisen er vel således foregået 2de, men da siden også jevnlig små partier er observeret med større eller mindre mellemrum, er dette formodentlig gennemreisende selskaber fra nordligere egne. 6te er således en flok seet i östre Fredriksstad af overretssagfører Lund. 7de om morgenen så Hans Paulsen en flok på 7 eller 8 stkr ved Ålestranden, og om aftenen samme dag så jeg 2 stkr på Gräsvik. 8de så atter overretssagf. Lund 2 stkr i vestre Fredriksstad. Samme dag også obs. af sagf. Ove Raue i östre Fredriksstad. 12te om morgenen så jeg atter 8 stkr på Gräsvik, og 15de så A. Arvesen 6 tårnsvaler ved Åle.

Nattravn *Caprimulgus europæus*: Ankom 1te mai. Ved Tronddalen iagttog jeg om aftenen 11te juni en kveldknar, som drev jagt på natsværmere. På en træstubbe i en liden åbning i skoven syntes den at have en favoritplads, thi alt imellem kom den tilbage til den for at fortære et bytte og derpå igjen, efter en liden hvil, at gjøre en ny udflugt. Jeg hørte den af og til frembringe en nogle gange gjentagen lokkelyd, der begyndte med en skurrende fortone efterfulgt af en skarp fløit meget ligt den småplettede sumphønes slag, dog ikke

så stærkt. Et rede ved Dal i Borge, som blev fundet 2^{den} juli, og hvori der da var 2 æg, fandtes udklækket 5te. Et andet rede, som blev fundet i Ålebbjergene 23de juli, indeholdt et æg og en unge.

Når antages 16 dage til udrugningen var første æg i disse tilfælde lagt 17de juni og 6te juli.

I dagene 19de - 24de august traf jeg kveldknaarren meget hyppig i Rakkestad både om dagen under jagten og om aftenene fremme ved gårdene. Den er obs. indtil 9de el. 10de september.

Ringdue *Columba palumbus*: Ankom 2^{den} april. Også i år har ringduen forekommet meget sparsomt.

Skogdue *Columba oenas*: Ankom 30te marts, men har også i år været meget fåtallig.

Orrfugl *Tetrao Tetrix*: Allerede fra 12te marts er århanen hørt spille på forskellige steder, og flere spilhauer er torvført i dagene 14de - 21de marts. Et rede fundet i Tune 10de mai indeholdt 6 æg, så det første æg kunde antages lagt 5te. I et andet rede, fundet på Kragerøen 3de juni, hvori der var 7 æg, kunde det første nepe antages lagt for 13de eller 14de mai. I almindelighed var kuldene nogenlunde tidlig udviklede, men de vare langfra så talrige, som man kunde håbet. At den ublide vår og forsommer har havt stor indflydelse på ungerne trivsel fremgik under høstjagten tydelig deraf, at mange høner blev påtruffet med en til to unger og endnu flere uden unger. Men mange kuld vare også fuldtallige.

Storfugl *Tetrao urogallus*: Ifølge flere beretninger har tiurspillet gået trent indtil omkring 22de april, og kun en og anden gammel tiur er indtil den tid skudt. Den unge skal ikke have spillet før efter 22de, men heller ikke i slutten af måneden synes spillet at have været bedre. Jeg påtraf under høstjagten kun to kuld, hvilke begge syntes fuldtallige.

Jerpe *Tetrao bonasia*: I Tune og Svendal er jerpen ifølge beboerne ganske almindelig i de store skove. I Rakkestad og Degernås forekommer den sparsomt.

Rapphøne *Perdix cinerea*: Raphønsene har i år ikke havt synderlig fremgang og er i år snarere mindre talrig end forrige år.

Vaktel *Perdix coturnix*: På Nygård i Berg, hvor vagtelen jevnlig har været hørt i sommer, blev et ældre individ under slätten ihjelslået af slättemaskinen. 20de september traf jeg i en havreager ved Vik i Berg under raphønsejagt et vagtelkuld på 8 eller 9 unger, der endnu vare ganske små, nepe større end lærker. De fløi op med en lokkelyd, der havde adskillig tilfælles med raphønsenes.

Vipe *Vanellus cristatus*: 27de februar er et individ iagttaget ved Åle, men endnu 8de marts var den ikke iagttaget på Ören og vides idet hele siden ikke at være iagttaget før 30te marts, fra hvilken tid og indtil henimod udgangen af april en flok har havt tilhold ved Skårekilen. Den var ikke at se på Agerøen, da jeg var der en tur 3^{die} mai. Heller ikke traf jeg den i år på Asmaløen, hvor den ifølge beboerne ligetil for få år siden har hækket meget talrig ved Skibstadkilen, men hvorfra den i de sidste år aldeles har været forsvunden.

Heilo *Charadrius apricarius*: Er obs. 2^{den} april. 10de mai så jeg en større flok på Ören.

17de oktober er et individ solgt på torvet.

Sandlo = "strandrylen" *Charadrius hiaticula*: Ved et besøg på Asmaløen 24de mai fandt jeg, at strandrylen allerede havde unger. En gut sammesteds havde fundet 6 reder 9de mai, hvoraf de 4 vare fuldlagte. Det første æg kunde således antages være lagt 6te mai.

Dverglo = "den lille strandryle" *Charadrius minor*: 24de mai fandt jeg på Vedholmen (Asmaløen) et rede med 2 friske æg. Redet var dannet i det fine grus i en fordybning i strandklippen. 25de mai fandt jeg ved Skjälvik på Asmaløen et rede med 4 æg. Ifølge en kone, som viste mig dette rede, havde fuglen allerede begyndt rugningen 15de og det første æg måtte således være lagt 12te. Dette rede, der lå på den stenede sandstrand, bestod af et lag små fine stene, ovenpå hvilket var lagt meget smukt et lag tørre små løjngpinder. På søndre Sandø traf jeg også den lille strandryle 25de mai.

Tjeld *Haematopus ostralegus*: Ankom 11te marts (se anm.) 11te marts så Auger Slevik flere kjeld i Onsøholmene. Indtil da var den endnu ikke observeret af Nils Hansen, der i slutten af febr. og begyndelsen af marts stadig har færdes på søen. Heller ikke er den endnu iagttaget af G.Larsen. 15de så Nils Hansen 2 kjeld, som fløi over Leren fra Hvaløerne til Strømtangen. 16de så G.Larsen 3 kjeld ved Tønsberg og 20de en ved Sandefjord. 23de siger G.Larsen at den var talrig, og traf han den da på flere steder i Onsøholmene. 29de så jeg 2 styr på Ören. Äglægningen var diensynlig ikke begyndt endnu 3^{die} mai.

Storspove *Numenius arquatus*: Er iagttaget 20de marts, men synes ikke at have været talrig her under vårtrækket.

Småspove *Numenius phaeopus*: Småspoven har været meget talrig på vårtrækket i mai måned. Den har sit fornemste tilhold på de ydre skjær og forekommer her i flokke på op til flere hundrede. Således beretter Nils Hansen, der i sidste halvdel af mai har havt stadig tilhold på Heia, at småspoven i den tid forekom i stor mængde dersteds og på de omliggende skjær. I den indre skjærgård eller så langt op som til Ören sees den sjelden i store flokke. En hunn, som var skudt ved Söstrene 23de mai, havde stærkt udviklede äggestokke.

Lappspove *Limosa rufa*: W. Sissener hjembragte 8de oktober fra en jagttur i den svenske skjærgård udenfor Strömstad en myrspove (ungt individ), som han havde skudt dagen forud. Han havde seet to i følge. Denne fugl har jeg mærkelig nok endnu ikke påtruffet her i egnen.

Brushane *Machetes pugmax*: 2de mai erholdt jeg en brushane (hann) i fuld vådragt skudt i Ålekilen dagen forud. På Ören stödde jeg 10de mai op en stor flok brushaner (cnc 40-50 stkr). Såvidt jeg under flugten kunde iagttage gennem kikkerten, bestod flokken udelukkende af hanner. Deres flugt var ligesom spovens og grågåsens regelmæssig enten en ret linie eller but vinkel.

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*: Ankom 1te mai. Ved søkanten synes den ikke at forekomme så talrig som inde i landet. (Se anm. for mai) Seet af Nils Skåre i Seutelven 1te mai. 2^{den} mai så jeg en drilsneppe ved Isnäsffjorden i Tune. Under et par dages ophold på Asnalöen (24de og 25de mai) traf jeg drilsnuppen kun på et par steder. Den synes at forekomme meget sparsommere ved søkanten end i indlandet.

Således er den temmelig talrig i Vandsjö. Her fandt jeg 8de juni på Gåsholmen et rede med 4 æg. Redet lå på marken indtil nogle buske omtrent et snes skridt fra vandet. Da æggene vare varmede to à tre dage, kunde det første antages lagt 2^{den} juni. I almindelighed syntes ikke rugningen endnu at være begyndt, da jeg ellers samtidig allesteds traf dem parvise. Strandsnipen er seet indtil 23de august (Se anm. for aug.) er observeret indtil 23de august, da smed Johan Johnsen skjød et individ i Skårekilen.

Gluttsnipe *Totanus glottis*: Observeret 12te mai. Ved Sandaker i Rakkestad så jeg en gluttsnepe 19de august. 1te september er et individ skudt i Kragerøholmene.

Rødstilk *Totanus calidris*: Ankom 16de april. Den var i år ikke på langt nær så talrig på Hvaløerne som sædvanlig.

Skogsnipe *Totanus ochropus*: Obs. 30te april ved Langemyr i Tune. Jeg så her 2 stkr., der ligesom enkeltbekkasinen om våren opførte en leg i luften, idet de steg høit tilveirs og kastede sig i buer ned gennem luften stadig ladende høre sit skrig.

Grønstilk *Totanus glareola*: Ankom 2^{den} mai og er iagttaget indtil 20de.

25de juli bragte nogle gutter mig en levende og tilsyneladende uskadt, men vistnok også aldeles flývedygtig unge, som de havde fanget i Ålebugten på vandet, hvor den blev påtruffet svømmende. Den følgende dag traf jeg i Skårekilen flere grønbenede snepper. En af dem viste sig meget ængstelig og bar sig ad som en sneppe moder, der er bange for sine unger. Disse, der dog vare fuldt flývedygtige, skulde jeg formode må være udklækket i Skårekilen eller dens nærhed. Ligeledes tør den ved Ålekilen påtrufne unge have tilhørt dette kuld.

Myrnsnipe *Tringa alpina*: Allerede 2^{den} mai er et individ skudt i Kragerøholmene. På Asmalöen traf jeg 24de mai en liden flok af denne art og platyrhyncha. Et individ skudt i Ålekilen 24de september.

Fjellmyrløper *Tringa platyrhyncha*: På Asmalöen traf jeg 24de mai ved Vikerkilen i selskab med nogle strandryler (*Charad. hiaticula*) og foranderlige strandviber 6 stkr brednåbbede strandviber, af hvilke jeg skjød to, - begge hanner -. Som det synes, forekommer den brednåbbede strandvibe hver vår på Hvaløerne.

Temmincksnipe *Tringa temminckii*: 7de september skjød jeg en Temmincks strandvibe i Ålekilen. Den var alene.

Rugde *Scolopax rusticola*: Ankom 18de marts, men blev ikke almindelig før ved månedsskiftet marts til april. I første halvdel af april (fornemmelig i påskeugen) var den ualmindelig talrig i løvskovlundene langs Åslierne, hvor de hyppig blev påtruffet i selskaber på 2-4 endog 6 stkr., der på engang flöi op. I vårens løb har jeg til nedenstående forskjellige tider noteret tråkkets begyndelse:

5 april ved Gandsrud kl. 7.18". 6 april ved Ålebjergene kl. 7.23". 10 april ved Tronddalen kl. 7.32".

11 april ved Tronddalen kl. 7.30". 12 april ved Tronddalen kl. 7.33". 14 april ved Fugledalen kl. 7.37".

16 april ved Dale kl. 7.43". 22 april ved Dale kl. 8.5". 23 april ved Tronddalen kl. 8.14". 24 april ved

Tronddalen kl. 8.23". 26 april ved Kjölberg kl. 7.45". Der havde regnet om dagen og var om aftenen

smukt veir med lidt tåge og meget mildt. Tråkket, der var ualmindelig livligt, varede i en time.

27 april ved Kjölberg kl. 7.45". Tråkket varede ligesom foregående aften en time, men var dog ikke så

livligt. 29 april ved Agnalt i Tune kl. 7.50". 30 april ved Agnalt i Tune kl. 8.4".

1 mai ved Haregjelden i Tune kl. 8.12". 2 mai ved Dammyr kl. 8.35".

7 mai ved Kjölberg kl. 8.3". 11 mai ved Ålebjergene kl. 8.39".

14 mai ved Dammyr kl. 8.34". 16 mai ved Solbrække kl. 8.45".

6 juni ved Starengen i Råde kl. 10.40". 11 juni ved Tronddalen kl. 10.15"

I sidste halvdel af oktober var rugden endnu almindelig (se anm.) intil 28de efter hvilken tid den ikke er bemærket. Rugden er i den sidste halvdel af oktbr. observeret temmelig ofte. Således fortalte Kristian Ellingsen der har doner i Haugeskoven. mig 16de at han stadig har stödt op et par rugder, når han har tilseet donerne. W. Sissener så en rugde ved Slevik 23de. A. Arvesen har også af og til seet rugder i Ålebjergene i den sidste del af oktobr., dog ikke senere end 24de, da han så en ved Trondalen. 28de kjøbte jeg en rugde, som var skudt udi Onsö 26de. Rÿan så en rugde i Ålebjergene 28de. Af Alexander Sissener er

den også iagttaget i Skjebergdalen 24de el. 25de. Hos slagter Johannessen hang der 31te 3 rugder, der vare indkjøbte af en opkjøber og formodedes at være komne fra Fredrikshaldskanten. De syntes også at være en uges tid gamle.

Dobbeltbekkasin *Scolopax major*: Også i år er nogle dobbeltbekkasiner påtruffet her i egnen. W. Sissener skjød 3 stkr i Skårekilen 28de august og samme dag også jeg en i Ålekilen. På sidste sted så jeg også et individ 11te september. Samtlige vare ungfugle.

Enkeltbekkasin *Scolopax gallinago*: Ankom 8de april og var under vårtrækket talrig.

På Asmalöen synes den at hække vel så talrig som i Arekilen, jeg traf den omtrent i hver myr på Asmal 24de mai. Også på Ageröen synes den at hække, i en myr dersteds traf jeg et par 3^{die} mai. I Åle eller Skårekilen har den ikke hækket i år. Ved Rokkevandet traf jeg 2^{den} august en familie enkeltbekkasiner, som sandsynligvis har ruget der. I Skårekilen viste de sig allerede 9de august. Såvel her som i Ålekilen vare de ihøst meget talrige, men den næsten stadige høie vandstand, hindrede, fornemmelig i Skårekilen, jagten på dem. 27de september besøgte jeg Arekilen, hvor jeg havde formodet at der skulde samles mange bekkasiner på hørstrækket, men mod min formodning var den snarere fåtallig end talrig på dette sted.

Afreisen foregik i sidste uge af oktober. 29de så jeg sidste gang et individ i Skårekilen.

Kvartbekkasin = "småbekkasin" *Scolopax gallinula*: 12te april så jeg 2 småbekkasiner i Skårekilen.

På hørstrækket er allerede 28de august et individ skudt i Skårekilen, derefter er den ikke obs. før 11te september. Også i år har den været meget fåtallig. Da der idethele har været så få småbekkasiner ihøst, var det heller ikke at vente, at den skulde findes talrigere i Arekilen. Jeg så her 4 stkr 27de september.

Afreisen samtidig med enkeltbekkasinen. Jeg så sidste gang et individ i Skårekilen 29de oktober.

Sothøne *Fulica atra*: Har i år vist sig temmelig hyppig. Ikke mindre end 4 eksemplarer er til forskjellige tider skudt i omegnen: 2 ved Visterflo, det ene først i april, det andet i slutten af samme måned (ifølge støjunker Hafslund, der fik disse tilsendt til udstopning) og et ved Skråldammen ved Kristianslund i Glemminge, der blev kjøbt af apotheker Hånshus 6te juni, samt endelig et på søen ved Stangeskjær 12te september. Denne sidste blev påtruffet svømmende og dukkende som en and i nærheden af stranden. Samtliges kjøen ubekjendt.

Myrrikse *Gallinula porzana*: Er observeret 25de april, efter hvilken tid den stadig har været at høre om aftenerne. Om nogle nærmere anstillede iagttagelser af sumphønes slag se anm. for juni. Om aftenen 3^{die} juni anstillede jeg nogle nærmere betragtninger over den småplettede sumphøne i Ålekilen, hvoraf der i år er to par eller ialfald to hanner. Jeg hørte den strax ved min ankomst der til kl. 9, og var det da vistnok en stund, siden den var begyndt. Der var lange mellemrum mellem hvert slag, der lyder som et skarpt fløitet "hoit", omtrent et å to i minuttet. Når jeg ved at fløite efterlignede dens lyd, blev den strax meget ivrig, og det ene "hoit" fulgte på det andet, så hurtigt den formædede; men når jeg sluttede, holdt også den op. En enkelt gang kunde der hengå nogle få minutter uden noget slag, men fortsatte så igjen på samme vis, altid på samme sted, indtil der var bleven mørkt (kl. 10). Da blev den med en gang meget ivrig ig fløitede ustandselig så hurtigt at jeg talte 70-80 slag i minuttet. Således holdt den nu ved medens jeg sad og hørte på den til kl. 11 uden den mindste pause. Det var en forbausende udholdenhed, der langt overgår agerrixens, og spledes skal den ifølge de omkringboende holde på hele natten så længe det er mørkt. På hjemveien talte jeg skridtene for at erfare hvor langt dens skarpe fløit kan høres. Uagtet jeg fik en liden ås imellem den og meg, kunde jeg endnu tydelig høre den på 1500 skridts afstand. En aften senere hørte jeg den lige til kapellet ved Åle, der ligger næsten 3000 alen fra det sted, hvor den holder til. Også på Gråsvik har jeg et par aftener, når vindretningen har været gunstig, kunnet høre den, uagtet der ligger en åsrøgg imellem. Den har også i år været temmelig talrig. 25de september bragtes mig en levende sumphøne, der var fanget i en ærteager på Åle under indhøstningen. Den er obs. indtil 17de oktober.

Åkerrikse *Crex pratensis*: Ankom 13de mai. Den var også i år talrig.

Trane *Grus cinerea*: I Rakkestad så jeg 21de august 2 traner, som kredsede over Gåsflomosen i nærheden af gården Sandaker. Ifølge en medhavende veiviser skal tranen årlig have stadig tilhold på denne mose samt og fornemmelig på en i nærheden liggende større, kaldet Langgårdsmosen, på hvilke steder han i flere år af og til har seet et par. Dog havde han intet kjendskab til, om de også have forplantet sig der.

Gråhegre = "heire" *Ardea cinerea*: 1te mai er en heire obs. ved Åle og Gråsvik.

Ihøst holdt en heire til i Ålekilen, hvor den er bemærket fra 23de august til 11te september.

I Arekilen så jeg en heire 27de september.

Stork *Ciconia alba*: En stork antages seet i Ålekilen og Skårekilen 7de og 11te mai.

(Sammenlign anm. for mai) Om morgenen 7de mai så Hans Paulsen og August Hansen en stor langhalset hvid fugl i Ålekilen. Størrelsen var omtrent som en havskråe. 11te mai så skomager Nils Örebæk en fugle i Skårekilen af størrelse som en gås med lang hals og náb og lange ben og hvis beskrivelse forøvrigt synes at tyde på, at det har været den samme fugl.

Sangsvane *Cygnus musicus*: 28de januar er 3 svaner seet udenfor Krogstadfjorden.

Grågås *Anser cinereus*: Observeret fra 30te marts. Flokke på træk er ligeså ofte iagttaget i mai som april og er seet lige ud i slutten af mai. Således er to mindre flokke seet 24 og 29de. På hørstråkket er den iagttaget i sidste halvdel af september eller fra 19de. En flok, der blev anslået til mindst 200 individer, er iagttaget på flere steder om eftermiddagen og aftenen 23de september.

Sædgås *Anser segetum*: Fra 29de til 31te marts er ved Nås i Borge observeret 4 sædgjäs, der havde sit tilhold snart ved stranden og snart på de til søen stødende jorder. 31te blev 2 af dem skudt (i et skud), og ved hjælp af et hoved og en fod af den ene af dem, som jeg var så heldig at få fat i, blev arten bestemt af konservator R. Collett. Næbbets længde var fra panden 55 mm. Lamellernes antal 28 (hvoraf udvendig synlige 24). Tarsen var 70 mm lang, og mellemtåen foruden klo ligeledes 70 mm.

Overnæbbets farve gul med et rødgult bånd bag den sorte næbnagl og en sort flæk på næbrýggen.

Undernæbbet sort ligeledes med et rødgult bånd bag dettes nægl. Rundt næbroden en smal krands af hvide fjær med indsprængte grå. Fødderne rødgule med sortebrune ved roden hvide klør.

Kortnæbbgås *Anser brachyrhynchus*: Ved Mýre i Råde (inærheden af Åneberghölen) blev 4 kortnæbbede sædgjäs skudt i et skud 23de september, og enten samme dag eller 24de blev også et individ skudt ved Viresholmen i Råde, hvilken sidste et par dage senere blev indkjøbt for mig på torvet i Fredriksstad.

Denne, tilligemed 2 af de førstnævnte, der ligeledes samtidig blev indkjøbt på torvet af W. Sissener, havde jeg således anledning til at konstatere, hvilken art de tilhørte. Af disse 3 individer var en gammel og to unge. Næbbets længde hos den gamle 43 mm, hos de unge 42 mm fra panden til spidsen. Lammellernes antal 22-23 (hvoraf synlige 20). Næbbets farve viste adskillige afvigelser, idet det hos den gamle og ene unge var sort med en gulrød ring bag den sorte næbnagl samt på overnæbbet en gulrød streg fra ringen til henimod mundvigen. På undernæbbet var ringen mere rød. Hos det andet unge individ var næbbet rosenrødt med sort nægl og rod. Ved næbroden ingen krands af hvide fjær.

Gravand="fagergåsen" *Vulpanser tadorna*: Ankom 3^{die} april. Den var ivær meget talrig. I et rede, der var fundet på Spjeröen 23de mai, var der 24 noget varmede æg. (Se anm. for mai) *En mand fra Huser på Asmalöen fandt 23de mai på Spjeröen et rede med 24 æg, der vare noget varmede. Af flere af beboerne på Asmalöen hørte jeg at det ingenlunde var nogen sjældenhed at finde så stort antal æg hos fagergåsen.*

Af flere af beboerne på Asmalöen hørte jeg, at det ingenlunde var nogen sjældenhed at finde så stort antal æg hos fagergåsen.

Stokkand *Anas boschas(boschus)*: Allerede så tidlig som 29de marts så jeg stokänderne fordelte parvis udenfor Ören, hvor jeg samme dag så 60-70 stk hvile på isen.

3^{die} mai fandt jeg på Ageröen to reder, hvoraf det ene indeholdt 9 friske æg, det andet 10 æg, der vare varmede mindst det halve. Begge reder lå under enebuske godt skjulte. Medens det første æg i det tidligste af disse reder måtte antages lagt allerede 13de april og i det andet 25de samme måned, kunde äglägningen i ferskandene på fastlandet neppe antages begyndt før i mai, som der af nedenstående vil fremgå.

Skjönt Vandsjö ikke har mange lokaliteter, der hører til de af stokänderne mest yndede, såsom sivbevoxede bredder og bugter, ere de dog ganske talrige der.

Ved Pålshuselvens udløb i Vandsjö ved Moseros i Väler er dog en ganske pen lokalitet for dem, og der skulle de også være talrige, efterat ungerne ere fremkomne. Rugningen synes helst at foregå her og der på öerne. Således fandt jeg på Gåsholmen 8de juni et udklækket rede, hvori et gjenliggende råddent æg. Dette rede lå under en granbusk. Det viste sig her, at andemoderen, efter hvert som klækningen var gået frem, havde stukket selv de mindste skalstykker ind under redet, rimeligvis for at de ikke skulle genere ungerne. Det gjenliggende æg lå midt i redet uden hverken at være prøvet ved at hakke hul på det eller tildækket med dun, som edderfuglen gjør inden den forlader et råddent æg.

Rokkevandet er en ypperlig lokalitet for änder med mange dýbe bugter og overalt rigt bevoxet med siv.

Her er også stokanden talrig, men ungerne vare endnu 2^{den} august så små, at de ikke på langt nær vare flyvedygtige og neppe kunde antages at opnå flyvedygtighed før henimod midten af samme måned.

Äglägningen kunde således her ikke være begyndt før henimod midten af mai. Heraf kan jeg altså forklare mig det forhold, at en mængde stokänder holde til parvis udenfor Ören og mellem öerne dersteds ofte indtil langt ud i mai, altså længe efter den tid äglägningen er begyndt ved søkanten. Det er sådanne änder, som have sine rugepladse i vandene oppe i landet, hvor isen sent går op.

Således gik iår isen op i Míngevandet først omkring 20de april, og ofte går den ikke op i disse vande før ud i mai. Det synes, som stokanden ikke forsýner redet ordentlig med dun, før rugningen tager sin begyndelse, thi medens der i det på Ageröen 3^{die} mai fundne rede med 10 halvvarmede æg var en mængde dun, (der rensat veiede 6 1/2 gram), var der i det andet samtidig fundne endnu neppe fuldværpede rede höist ubetydeligt deraf. Ligeledes var det på Gåsholmen i Vandsjö 8de juni funden, da allerede forladede rede, så rigt forsýnet med dun, som fuglen omtrent kan antages at tilveiebringe af sin krop.

En andrik skudt 6te november havde fuld vinterdragt.

Krikkand *Anas crecca*: En krikkand skudt i Skårekilen 17de april. Den var også ihøst ganske talrig. I Arekilen, hvor jeg antog denne and måtte forekomme talrig om hösten, fandt jeg ingen 27de september.

Brunnakke *Anas penelope*: Endnu 17de mai så jeg en brunnakkeandrik i Skårekilen.

12te september så jeg 3 stkr. i Skårekilen. I Arekilen, hvor jeg også troede at denne and skulde forekomme talrig senhöstes, traf jeg kun et følge på 6 stkr 27de september.

En andrik, skudt i Skårekilen 15de november, begyndte såvidt at anlægge vinterdragten.

Ærfugl *Somateria mollissima*: Äglägningen begyndte efter midten af mai. På Store-Färder fandt jeg 22de mai 3 reder (to med 5 äg og et med 4 äg) samtlige friske (se anm. for mai). På Söstrene fandt jeg intet rede 16de mai. Såvidt jeg kunde forstå var äglägningen idethöieste begyndt. 22de mai fandt jeg 3 reder på Store Färder. De to indeholdt hver 5 äg, det tredie, som jeg tog, indeholdt 4 äg. Samtlige äg vare uvarmede og var sandsynligvis blandt de tidligst lagte; thi uagtet der var en hel del edderfugl omkring öen, var jeg ikke istand til at finde flere reder. Jeg måtte derfor og pågrund af at alle hunner fulgtes af sin han antage at de fleste endnu ikke havde begyndt äglägningen. Dunen i det tagne rede veiede renset 15.50 gram. Det ene rede med 4 äg, som jeg tog, indeholdt 15 1/2 grm renset dun. 20de juni vides de første unger seet. Dunen af en edderfuglhun skudt 27de september veiede 18.75 gram.

Sjörre *Fuligula fusca*: Udenfor Strömtangen traf jeg 16de mai en liden flok sjörre, hvoraf jeg skjöd 2 stkr.

Toppand *Fuligula cristata*: To topänder, begge hanner, har siden juletider ifjor indtil udgangen af febr. havt tilhold i elven, hvor de stadig ere seede på strækningen mellem Åsgårdstranden og Gydeskjär. (Se anm. for jan. og februar) Jeg havde siden jul hört tale om to sorte og hvide ander, som havde havt tilhold i elven mellem Gydeskjär og Åsgårdstranden, men i den tro at det var hvinänder ikke gjort noget forsög på at sköde dem. Den 29de blev det meldt mig at de lå ved Åsgårdstranden og fandt da at det var to hanner af topanden; men var så uheldig at feile begge skud på dem uagtet det første ikke var langt hold.-Febr. De to tidligere iagttagne topänder ere fremdeles seede 31te jan. og 1te febr. dels ved Åsgårdstranden dels ved Gydeskjär. 23de vare de atter på floen og blev da den ene skadeskudt af maskinisten på "Snar". Jeg var efter den anden, men uden held.

Laksand *Mergus merganser*: 21de april skjöd G. Larsen en hann i Drammensfjorden.

22de samme måned så han 2 stkr. (hann og hunn) i Hankösundet.

På Isnäs-fjorden i Tune så jeg 3 store fiskänder 2^{den} mai.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Ankom 14de mai. I Vandsjö häkker en liden koloni makrellterner på et lidet skjär kaldet Moskjär. Jeg traf her 8de juni cir 20 par og fandt 9 reder, hvoraf 6 vare fuldlagte med 3 äg i hvert og 3 med 2 äg i hvert. I to reder, - et med 3, det andet med 2 äg -, vare äggene friske. I de övrige vare de varmede fra 1-4 dage. Den er iagttaget indtil 19de september (Anm. for september).

Kristian Ellingsen så en hel del terner udenfor Stangeskjär endnu 12te september. Nils Hansen så ligeledes en hel del terner endnu 19de; men senere vides den ikke iagttaget af nogen.

Gråmåke *Larus argentatus*: På Store - Färder häkker en koloni måger, som for mig 23de mai syntes udelukkende at bestå af gråmåger. Koloniens størrelse kunde anslåes til 150 - 200 individer. Der var en mængde reder at se, men formodentlig vare de plündrede, da jeg kun i et eneste fandt 2 äg, der vare friske. Forövrigt synes äglägningen först at være begyndt omkring midten af mai. 16de fandt jeg nogle få reder på söndre Söster med 1 - 2 äg.

Sildemåke *Larus fuscus*: Sildemågen synes ikke at häkke på Store-Färder.

Svartbak *Larus marinus*: Nogle få par af havmågen häkker på enkelte af de mindre holmer i Vandsjö.

På en holme fandt jeg 7de juni et rede med 2 friske äg. Jeg lod dem ligge til den fölgende dag, men der blev ikke til da lagt noget tredie äg.

Krykkje *Larus tridactylus*: Var talrig på Leren 18de oktober.

Gråstrupedykker *Podiceps rubricollis* (*Colymbus rubricollis*): En hunn i ren vårdragt er 27de marts skudt i österelven ved Lisleby.

Smålom *Colymbus septentrionalis*: 2^{den} juni er en smålom i fuldständig vinterdragt skudt vestenfor Strömtangen.

Storlom *Colymbus arcticus*: 7de juni så jeg et par storlommer ved Bratholmen i Vandsjö. På denne holme blev mig forvist et rede ved strandkanten, hvori der 31te mai var taget 2 friske äg. Dette rede, som utvivlsomt var et lommerede, lå omtrent en alen fra vandkanten omgivet af lüng og bestod af noget sammenhobet tört sivgräs. Da jeg på turen ikke så flere lommer i hele Vandsjö, måtte redet tilhøre denne art. Märkelig nok ved jeg aldrig her at have seet eller hört lommer på dens træk opigjennem landet om våren.

Teist *Uria grylle*: Teisten er temmelig talrig ved Heia, hvor den häkker i stenmurene.

Lömvi *Alca troile*: Alkerne vare meget talrige på Leren i begyndelsen af januar.

Alkekolonien på søndre Söster består endnu af et halvt snes par. (Se anm. for juli) Nils Hansen så 26de juli udenfor Søndre Söster så mange alker, som dels lå på vandet, dels fløi ud og ind i alkekløften med føde, at han måtte anslå deres tal, som endnu hækker der, til mindst 10 par. Allerede 26de september er spidsalkerne begyndt at blive almindelige. I de første dage af oktober er flok på flok seet drage indgjennem fjorden.

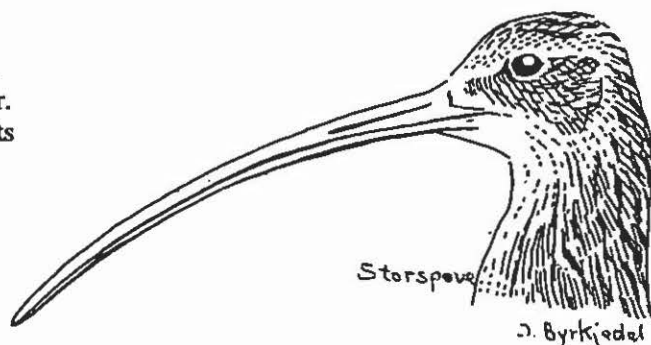
Alke *Alca torda*: Var også talrig på Leren i beg. af januar. 8de oktober skjød jeg en brednåbbet alke på Leren, men så ikke flere. Endnu indtil midten af oktober var den meget fåtallig, men fra 18de var den omtr. lige alm. som spidsalken.

Lundefugl *Mormon arcticus*: 26de juli er flere lundefugle seet udenfor søndre Söster.

Rådyr *Capreolus vulgaris*: Se anm. for juni. På min expedition op Vandsjø 7de og 8de juni foreviste man mig et kadaver af en råbuk, som henlå på Oxenöen. Den var funden død og ihjelreven på isen ved Moskjärene kort før påske (sidst i marts), endnu ganske frisk. Det ene bagben var brukket og bugen opreven, og endel af indvoldene fortåret. Sandsynligvis er den jaget af hunde, og under løbet på isen faldt og brukket benet, hvorved den blev et let bytte.

TRÅKFUGLENES ANKOMST I 1885

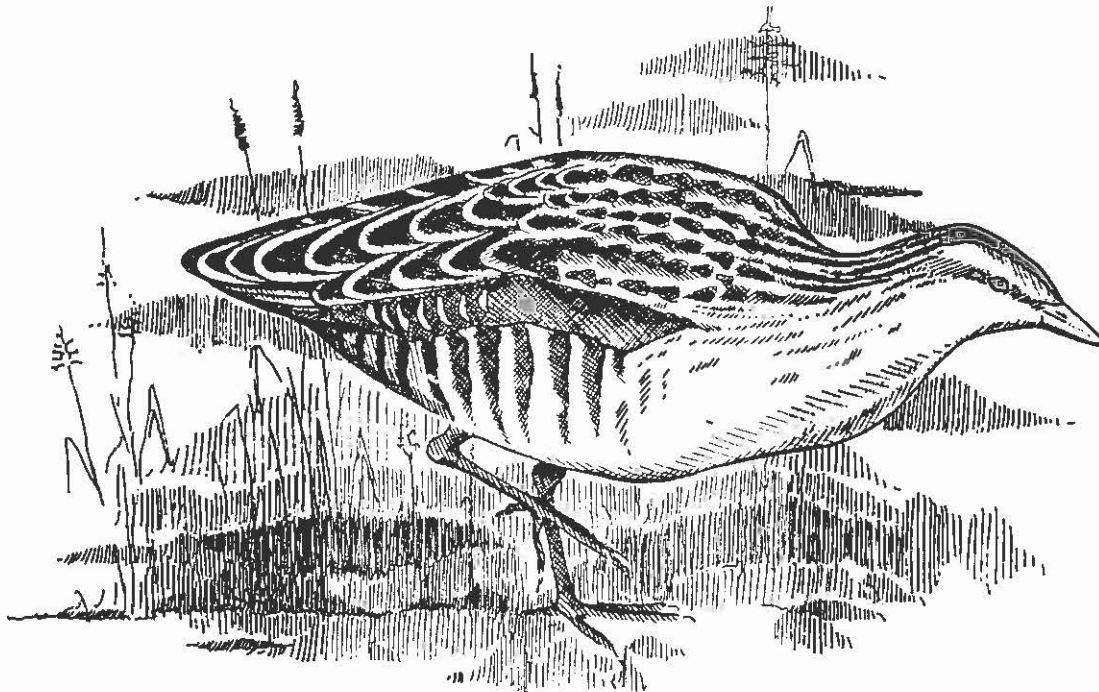
1. Alauda arvensis		31 jan.
2. Sturnus vulgaris		25 febr.
3. Falco lithofalco	obs.	2 marts
4. Alauda arborea		7 "
5. Haematopus ostrilegus		11 "
6. Corvus monedula		17 "
7. Accentor modularis	obs.	17 "
8. Scolopax rusticola		18 "
9. Numenius arquatus		20 "
10. Buteo vulgaris	obs.	29 "
11. Anthus rupestris	obs.	29 "
12. Fringilla cannabina		29 "
13. Anser segetum	obs.	29 "
14. Anser cinereus		30 "
15. Fringilla coelebs		30 "
16. Turdus merula		30 "
17. Turdus viscivorus	obs.	30 "
18. Vanellus cristatus		30 " (27 febr.)
19. Columba oenas		30 "
20. Motacilla alba		30 "
21. Charadrius apricarius		2 april
22. Columba palumbus		2 "
23. Vulpanser tadorna		3 "
24. Luscinia rubecula		4 "
25. Scolopax gallinago		8 "
26. Turdus musicus		10 "
27. Saxicola oenanthe		10 "
28. Scolopax gallinula	obs.	12 "
29. Anthus pratensis		16 "
30. Turdus torquatus		16 "
31. Totanus calidris		16 "
32. Hirundo rustica		21 "
33. Anthus arboreus		22 "
34. Sylvia trochilus		22 "
35. Emberiza hortulana		23 "
36. Iynx torquilla		24 "
37. Gallinula porzana		25 "
38. Luscinia phoenicurus		29 "
39. Totanus ochropus		30 "
40. Caprimulgus europæus		1 mai
41. Actitis hypoleucos		1 "
42. Totanus glareola		2 "

43. <i>Tringa alpina</i>	obs.	2 "
44. <i>Hirundo urbica</i>		2 "
45. <i>Cuculus canorus</i>		6 "
46. <i>Saxicola rubetra</i>		7 "
47. <i>Muscicapa atricapilla</i>		9 "
48. <i>Totanus glottis</i>		12 "
49. <i>Crex pratensis</i>		13 mai
50. <i>Motacilla flava</i>		14 "
51. <i>Sterna fluviatilis</i>		14 "
52. <i>Lanius collurio</i>		18 "
53. <i>Cypselus apus</i>		20 "
54. <i>Muscicapa grisola</i>		24 "
55. <i>Sylvia cinerea</i>	obs.	24 "
56. <i>Sylvia hortensis</i>		26 "

TILSENDT UNIVERSITETSMUSEET I 1885

- 28.03 1 exemplar af *Podiceps rubricollis* hunn i vårdragt skudt i Österelven ved Lisleby 27.marts.
 25.04 1 exemplar af *Halicherus grypus*, gräsäl, hunn skudt ved Lauer 19 april. Indkjøbt.
 26.05 2 exemplar af *Tringa platyrhyncha* hann skudt af mig selv ved Vikerkilen på Asmalöen
 24 mai.
 12.09 1 exemplar af *Fulica atra* i höstdragt skudt ved Stangeskjär 12 september.
 28.09 1 exemplar af *Anser brachyrhynchus* skudt ved Viresholmen i Råde 24de september. Indkjøbt

Åkerrika

t.o.h. - 85
Tor Arne Hauer

1886

Vandrefalk *Falco peregrinus*: 5 september så jeg en pilegrimsfalk på Ören.

Lerkefalk *Falco subbuteo*: I dagene 12-14 juni så jeg ved Starengen i Råde flere gange en liden falk, som fløi over gården, altid i en bestemt retning, som om den fløi til og fra redet. Hver gang den kom, gjorde den sig bemærket ved sit skrig, men min iagttagelse af den blev ikke så god, at jeg sikkert kunde erkjende arten.

Tårnfalk *Falco tinnunculus*: Ankom 4 april.

Vepsevåk *Pernis apivorus*: Ved Ek i Onsö blev en vepsehök hann skudt 24 aug. Den var meget fed og havde et tykt fedtlag på bugen. I maven fandt jeg kun levninger af insekter.

Fiskeørn *Pandion haliaetus*: Skal tidligere have forekommet meget talrig häkkende på Rauö. (Se derom anm. for april) En mand, som bor på Rauö, fortalte mig, da jeg var der 22de, at for mindre end 20 år tilbage forekom fiskeørnen så talrig på Rauö at der, som han kunde erindre et år fandtes ikke mindre end 13 reder. En sommer skjöd han 7 stkr.-I forbindelse hermed erindrer jeg at nu for nogle år siden afdöde gårdbruger i Onsö Jens Borge engang har fortalt mig noget lignende om dens forekomst på dette sted.

Fortællingen synes altså at måtte være pålidelig. Nu er den aldeles forsvunden fra öen og har ikke været at se der på flere år. Også ved Vandsjö skal den tidligere have forekommet temmelig talrig, men synes nu at være sjelden der. Jeg har ingen gang seet den der, men vel påtruffet levninger efter dens måltider. Ved Kjölberg så jeg en fiskörm 1te aug.

Hønsehauk *Astur palumbarius*: 21 jan. så jeg på Floen en hønsehök som blev forfulgt af en flok fiskmåger, men kunde ikke forstå om den fra først af havde gjort jagt på dem.

22 oktober er en ung han skudt ved Mossik i Onsö.

Musvåk *Buteo vulgaris*: Ankom 30 marts.

Fjellvåk *Buteo lagopus*: 18 oktober er 2 fjeldvåker iagttaget ved Tronddalen og 24de samme måned en lignende på træk sydover.

Myrhauk *Circus cyaneus*: En blåhök formenes obs. ved Åle 23 marts. (se anm.) Adolf Arvesen så 23de marts en hök, der var "mörkeblå" som duen på ryggen, under blåhvid og bag öretrakten en mörk fläk. Den flöi ligesom hönsehöken langs henad marken og var större end en spurvehök.

Svartspett *Picus martius*: En hunn skudt i Enhusskoven på Krageröen 13 marts.

Flagspett *Picus major*: En hann skudt i Ålebjergene 22 aug. 17 oktober så jeg en stor flagspet på Vesteröen (Hvalöen), hvor den sagdes at være alm. 12 november så jeg et individ i Haugeskoven.

Dvergspett *Picus minor*: En hunn skudt ved Tronddalen 11 marts.

Tretåspett *Picus tridactylus*: 20 april så jeg en tretået hakkespet ved Dammyr i Ålebjergene.

Vendehals *Iynx torquilla*: Ankom 1 mai. Ved Krosnäs fandt jeg 21 juni et rede i et hult aspeträ. Hullet, der gik vertikalt nedigjennem stammen, var 15" dybt. Det indeholdt 9 äg, hvoraf 4 vare friske, medens de övrige vare varmede i 8 à 9 dage. Formodentlig må nogle äg være frataget den, og den siden har værpet antallet fuldt efter at rugningen var begyndt. Et træk af dens liv se under parus major.

Gjök *Cuculus canorus*: Ankom 13 mai.

Isfugl *Alcedo ispida*: En isfugl er iagttaget ved Gräsvik og i vestre Fredriksstad henholdsvis 3de og 24 februar. (Se anm. for febr.) 3 febr. så Carl Ellingsen en fugl, der i det väsentlige lignede en fossekal både af størrelse og udseende; men var ganske rød i brystet. Näbbet var forholdsvis langt og spidet, stjerten kort. Intet hvidt var at se. Den flöi lavt henad vandet ved Haugetangen henimod Ålestranden. 24de så han atter den samme fugl ved I.N. Jacobsen & Co. kontoret i vestre Frstad. Også denne gang så han den flyvende langs henad vandfladen, men på närt hold. Den flöi sagte og lidt skinglende langs landet var akkurat så stor som en fossekal men havde tykkere hoved og lang stärlignende näb og var vakker blå oventil og rød under.

Låvesvale *Hirundo rustica*: Ankom 3 mai og var få dage senere alm. 14 juni undersøgte jeg flere reder på Starengen og Oxenöen i Råde. I et rede på Oxenöen hvilket jeg tog, var der 5 äg. Et rede indeholdt 4, et andet 3, et tredje 1 og et fjerde endnu intet äg. I et rede i fabrikkens sagflishus forlode ungerne redet 21 juli. De sade da alm. ved siden af hinanden på en bjelke under taget og madedes endnu i flere dage af forældrene. 7de aug. hørte jeg ved Ålekilen en ladesvale syngende under sin flugt i luften. Afreisen foregik fra 5 september og fölgende dage, men er endnu jevnlig iagttaget indtil 16de.

Taksvale *Hirundo urbica*: Ankom 5 mai, men var först alm. fra 13de. Afreisen foregik i de förste dage af september indtil 5te, efter hvilken dato den ikke er obs.

Sandsvale *Hirundo riparia*: Dennes afreise foregik samtidig med foregående og er senest bemærket (en flok) 8de september.

Sidensvans *Ampelis garrulus*: Sidensvandsen har i vinteren 85-86 kun vist sig sparsomt. I midten af jan. er en liden flok iagttaget i nogle dage på Gråsvik. I sidste halvdel af december er 4 sidensvandser, hvoraf en blev fanget iagttaget ved Gråtteland i Glemminge. Forøvrigt vides den ikke iagttaget.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: Ankom 21 mai. Ved Åle fandt jeg 5 juni et rede med 1 æg på en afsats i en steil fjeldvæg. Da jeg 11te tog det var der 5 æg, som fuglen da rugede på. Redet, der havde et underlag af renlav, var bygget af fine bastrevler og indvendig belagt med nogle få fjær. Ved Starengen i Råde fandt jeg 14 juni et rede inde i et skur ved en feldtspathmine på en bjelke under taget. Det indeholdt endnu kun 2 æg. Første æg i disse reder altså lagt 5 og 13 juni. Den er iagttaget endnu 3 september.

Hagefluesnapper "Svart og hvid fluesnapper" *Muscicapa atricapilla*: Ankom 6 mai. I et rede ved Åle, som jeg undersøgte 5 juni var der 6 æg, hvoraf det sidste var lagt 1te.

Tornskate *Lanius collurio*: Ankom 29 mai. I et rede ved Rødsveien, som jeg ikke tog, var det første æg lagt 18 juni.

Nøtteskrike *Garrulus glandarius*: Ved Dýret i Onsö fandt jeg 9de mai et rede med 6 æg, der var varmet i 7 dage. Første æg altså lagt 28 april. Redets beskrivelse m.m. se anm. for mai. Ved Dýret fandt jeg 9de mai i et lidet holt af blandet skov et rede med 6 æg, der vare varmede i 7 dage (sidste æg var lagt 3^{die}). Redet lå i en tæt gran omtrent 6 alen høit, nær indtil stammen ligesom et ekornrede, hvilket det også seet nedenfra lignede både hvad udseende, størrelse og beliggenhed angik. Det var nærmere betragtet meget smukt og bestod af lynchviste udvendig, der på et lag af grove lynchrodder og indvendig et røkt lag af meget fine brune trevlerødder af samme slags. Den indvendige diameter 5". Nødderskriken lå på redet indtil jeg stod lige under træet, men fløi så bort lydløst og så skjult som muligt. Efter en længere stund kom den tilbage smuttende mellem krattet for at undersøge om nogen fare var påfærde.

Skjære *Pica caudata=europæa*: I to skjæreder fundne ved Borge i Onsö var det første æg lagt henholdsvis 22 og 25 april. Skjæren synes at leve parvis også udenfor forplantningstiden. Allerede fra oktober af har jeg seet dem følges ad parvis, og måske stiftede unge på denne tid den forbindelse, som siden den sandsynligvis er livsvarig.

Kråke *Corvus cornix*: Om kråkernes træk se anm. for 30 marts og 18 oktober. 30te marts så jeg i løbet af et par timers tid i middagstiden en mængde kråker (altid dog kun få ifølge) drage ligesom kajerne i nordvestlig retning alle følgende den samme linie.- En mængde kråker har i dagene 10-18te oktbr. ifølge A.Arvesen fulgt med kajetrækket. I et rede i Haugeskoven blev det første æg lagt 24 april.

Kornkråke *Corvus frugilegus*: 2 blåkråker er obs. ved Åle 1 april.

Kaie *Corvus monedula*: 1 febr. under snestorm fra S.O. er 5 kajer, sandsynligvis veirfordrevne, observerede på Ålejordet. Trækket beg. 23 marts og foregik meget livlig i de følgende dage af måneden, men er også tildels seet en tid udigjennem april. Om trækket se nærmere anm. for marts. En flok kajer (crc 20 stkr) på flugt nordover obs. af A. Arvesen 23de. I de følgende dage har han flere gange seet den. Tilbagetoget beg. 1 oktober, men gik livligst mellem 9 og 18de, efter hvilken tid en flok er obs. 22 oktober og et individ 7 november.

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*: En nøddekråke er obs. ved nordre Dale i Onsö 26 april.

Stær *Sturnus vulgaris*: Ved Skåre i Onsö er en stær obs. 26 februar. Den ankom 24 marts. Var alm. endnu 22 oktober, efter hvilken tid de efterhånden aftog. Enkeltvis er den seet og fanget indtil 17 november.

Dompap *Pyrrhula vulgaris=europæa*: Dompapen er bemærket fra 19 oktober, men har ikke været alm.

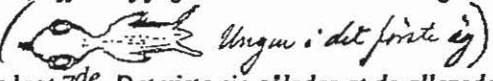
Furukorsnebb *Loxia pytyopsittacus*: 24 jan. erholdt jeg en furukorsnæb skudt i Ålebjergene samme dag.

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*: Der fremdeles i jan. var talrig, fordelte sig parvis i slutten af måneden. 2 hunn, som vare skudte 24 januar havde lidet udviklede æggestokke. 21 febr. skjød jeg en hunn, hvis æggestok tydede på en nær forestående æglægning idet 5 æg vare så store som hagel no. 6 og 7.

5 marts fandt jeg ved Brække (övre) et par grankorsnæbber ifærd med at bygge rede, hvilket jeg tog 13de samme måned med 3 æg, hvoraf det første kunde antages varmet 6-7 dage. Se nærmere herom under marts. 5te marts fandt jeg ved Brække (övre) i den såkaldte Brækkeskov et par grankorsnæbber beskæftigede med at bygge rede i toppen af en gran. Hunnen viste sig meget ængstelig, da jeg nærmede mig træet, idet den begyndte at lokke meget ivrig og uafbrudt fløve frem og tilbage fra top til top ligesom for at betragte mig, og var i sin iver uforsigtig nok til endog at sætte sig i den top hvori redet var. Da jeg 13de kom til stedet lå hunnen på 3 æg. Den lå så fast at den ikke gik af før jeg var nær ved at tage på den og vilde så nødig forlate redet at den ikke engang fløi ud af træet, men blev siddende kun nogle få tommer fra redet medens jeg endnu betragtede det. Da jeg begyndte at tage redet løst fløi den endog næsten op i mine fingre. Redet, der var bygget i en crc 15 alen høi i toppen ganske tæt gran, der forøvrigt stod på en tændt bevoxet plads i udkanten af skoven, lå på et par små grene indtil stammen omtrent eller neppe 2 alen fra toppen der var bugnende tæt behængt med kongler, som ydede redet et godt skjul. Det var omtrent af størrelse som et

bogfinkrede - målte udvendig lidt over 4 tommer og indvendig 2 1/4", dýbden gode 1 1/2" - og bestod af et underlag af få tørre granpinder ovenpå hvilke et lag grøn mos, der gav redet et grønt udseende underfra, hvilket gjorde det så meget vanskeligere at se, derpå et tyndt lag hvidmos blandet med lidt granbast og strå, derpå et lag af hovedsagelig granbast lidt mos og strå og endelig indvendig skjægglav sammenvånt med fine strå. Indvendig lå desuten 5, 6 fjære af fuglen selv. Ved udblåsningen viste det sig, at en af æggene var varmet crc 6-7 dage

og det andre gradvis mindre, (Unguen i det første æg)
 så det første æg kunde antages lagt 7de. Det viste sig således at de allerede begynder rugningen efterat det første æg er lagt. Hunnen, som ble skudt havde ikke flere æg i oviductum (eggeleder). Kornnåbbene have i denne måned ikke forekommet så talrig som tidligere. Også sees de nu kun parvise. Hannen sees nu ofte synge fra en grantop. Sangen minder mest om torniriskens og tråpiplårkens, men undertiden synes man også at høre ståren og måltrosten. En hunn, skudt 22de, som jeg undersøgte, viste intet tegn til æglægning. Efter denne tid have de ikke været at se så talrige som tidligere, hvilket formentlig kommer af at de nu leve parvis og derunder forholde sig mere stille. Hannerne sees imidlertid ofte sidde i grantoppene og synge, formodentlig i nærheden af deres rugende hunner. Om sangen se anm. for marts.

En hunn, skudt 22 marts, viste intet tegn til æglægning. På Rauö så jeg 22 april en omtrent voksen unge blive madet af forældrene, skjönt den selv tilsyneladende var meget perfekt i at plukke frøene ud af konglerne. I mai var de atter at se i flokke og har nu ikke på længe været hørt synge. Siden syntes de efterhånden at drage bort og om høsten var knapt nogen at se længer.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Overvintrende bogfinker (såvel hunner som hanner) er i månederne jan, febr, og marts iagttaget på flere steder, tildels flere i selskab. 25 marts beg. den at ankomme og var allerede 1 april temmelig talrig. 9 mai undersøgte jeg 6 bogfinkreder omkring Dýret. Af disse var et bygget i en ener kun omtrent 3 fod fra marken, det indeholdt 4 æg, som fuglen var begyndt at ruge. Et andet rede indeholdt også 4 uvarmede æg, et rede 1 æg og de øvrige endnu ingen.

Første æg i de 3 reder lagt 5, 6 og 9 mai. Endnu i de første dage af juli hørte jeg den synge af fuldt liv. Afreisen foregik i de første dage af oktober indtil 11te, men er adskillige bemærket ligetil henimod udgangen af måneden.

Björkefink *Fringilla montifringilla*: Adskillige overvintrende bjergfinker er bemærket i jan. måned. Under höstråkket er enkelte iagttaget fra 15 oktober. 20 november erholdt jeg 3 stk. som var fanget kort forud og 15 december et individ, som var fanget 11te forud.

Gråspurv *Fringilla domestica*: Allerede 28 marts så jeg flere gråspurve ifærd med redebygning. I et rede på taget af G.Larsens gård fandt jeg 15 mai 4 unger, hvilke vare fuldstændig trip, trap, tråsko, idet den største af ungerne måtte antages at være 6 dage gammel, den mindste blot 2. Rugningen må altså i dette tilfælde være begyndt umiddelbart efter at første æg var lagt, hvilket således kan beregnes at være skudt 28 april. På mere afsidesliggende bondegårde synes gråspurven at mangle. Således findes den ikke på Mathisbråten i Skjebergdalen.

Grønnfink *Fringilla chloris*: Af overvintrende individer er iagttaget et par stykker ved Åle i midten af januar. 30 december er igjen et individ iagttaget sammested.

Tornirisk *Fringilla cannabina*: Ankom 26 marts.

Et rede, som jeg undersøgte 4 mai indeholdt 5 friske æg. Et andet rede indeholdt 16te samme måned 4 crc 4 à 5 dage gamle unger. Et rede, som jeg fandt ved Åle 18de s.m., og som jeg tog, indeholdt 6 crc 2/3 varmede æg. Redet lå i en liden tæt gran og bestod helt igjennem af tidselknokker og fjår, der var sammenholdt af et udvendig skelet af strå, enebark, lidt skjægglav og lange hestetagel samt fine rødder. Indvendig var det foret med fjår, hestetagel og hestear. Ved Dýret undersøgte jeg 29 mai et rede, som ligesom de to første lå i en ener. Det indeholdt da 3 æg, og 1 juni blev det 6te lagt. I disse reder er altså det første æg lagt henholdsvis: 30 april, 26 el. 27 april (når regnes 12 dages rugning) 5 mai og 27 mai. Indtil 26 juni har torniriskens stadig været at høre synge, men endnu 15 september hørte jeg flere blandt en stor flok som sad i et tornekrat og sang. 5 september traf jeg store flokke på ballasttomten ved Vaterland blandt de der i stor mængde voxende tidsler. Den var endnu alm. til midten oktober, således er en stor flok seet 17de, men var efter 25de forsvunden.

Gråsisik *Fringilla linaria*: I midten af januar så jeg jevnlig mindre flokke af gråsisiker. Nogle stykker havde i sidste halvdel af måneden stadig tilhold i rognene ved brakken, hvor de fortærede rognebårene. I februar var den ikke at se, men i marts er den igjen vendt tilbage, idet der fra 15de er iagttaget flere flokke af den. På höstråkket er den ikke iagttaget, men i dagene mellem jul og nytår er en større flok seet.

Grønnsisik *Fringilla spinus*: 16 mai så jeg ved Dammýr i Ålebjergene en flok sisiker, hvoraf enkelte sang fra grantoppene.

Stillits *Fringilla carduelis*: Nogle stillidser er iagttaget i en have ved Åle i slutten af januar. 21 oktober er et individ iagttaget på ballastkajen ved Vaterland.

Jernspurv *Accentor modularis*: Ankom 2 april. I første halvdel af måneden har den oftere været iagttaget, men synes kun at have været sparsomt tilstede.

I oktober er den seet af og til fornemmelig i første halvdel af måneden og er senest iagttaget 24de.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: 28 marts hørte jeg gulvspurven syngende på flere steder.

9 mai fandt jeg ved Dyret under en risdyngede et rede som indeholdt 1 æg.

18de fandt jeg sammesteds et rede med 4 æg, som vare varmede i 5 dage. Redet lå på marken vel skjult mellem lüng under en tæt granbusk. Samme dag fandt jeg også et rede med 1 æg ved Langgård, hvilket ligeledes lå på marken mellem lüng under en tæt granbusk. Redet, der blev taget 23de, indeholdt da 5 æg i påbegyndt rugning. Det var bygget af mos, fine strå og græsrodder samt bast og var indvendig foret med sorte hår. I disse reder var altså første æg lagt 9, 10 og 18 mai. I Skjeberg kaldes gulvspurven - "gulspek".
Hortulan *Emberiza hortulana*: Ankom 1 mai. I et rede fundet i Jadaberget var der 5 friske æg 15 mai. I et ved Dyret fundet rede, som jeg undersøgte 18de og hvori da 5 æg, af hvilke det sidste angaves lagt 16de, fremkom ungerne om morgenen 28 mai, altså efter 12 dages (døgns) rugning. Sammesteds fandt jeg samme gang (18de) også et andet rede, ligesom hint under en ener med 4 æg. Fuglen lå da, det var om aftenen, på redet, og om morgenen 19 fandtes 5 æg. Om aftenen 29de fandt jeg det under udklækning, idet 3 unger allerede vare fremkomne, altså efter 11 døgns rugning.

Første æg var i disse tilfælde lagt 11te, 12te, 15de og 29de mai.

Sivspurv *Emberiza schoeniclus*: Er iagttaget ved Åle i de første dage af mai. 16de erholdt jeg et exempl. skudt sammesteds. I et sivbevokset kjær på Bratholmen i Vandsjø så jeg 13 juni et sivspurvpar.

På hørstrækket er den bemærket fra begyndelsen af oktober indtil 17de.

Snøspurv *Emberiza nivalis*: Er obs. på vårtrækket fra 24 marts.

Sanglerke=lerke *Alauda arvensis*: Allerede 16 februar viste 2 lærker sig på Ålejordet, men da siden intet træk er iagttaget helt til 1 marts ved da indtrædende sydlig vind, kan ikke ankomsten egentlig regnes for fra da af. Endnu gik trækket småt en tid helt til 22 marts, fra hvilken tid den blev almindelig og nogle dage senere meget talrig. 25de hørtes den syngende. Allerede 25 september obs. jeg lærkerne på træk sydover, men de var dog endnu alm. indtil 11 og 12 oktober, hvilke dage de endnu hørtes syngende.

De følgende dage forsvandt de (formodentlig 17de og 18de) da nordlig vind), 19de var ingen at se. Dog såes endnu 24de 3 à 4 stkr. ved Åle.

Trelerke *Alauda arborea*: Ankom 25 marts og var alm. 4 april. 9 mai fandt jeg ved Rød ved en liden enebusk et rede med 4 friske æg. Nogle tommer fra, ved samme busk, lå det gamle rede fra ifjor. I den tro, at det endnu ikke var fuldværet, lod jeg det ligge til 11te, men da jeg da indfandt mig, lå hunnen og varmede på blot 3 æg. Redet bestod udelukkende af fine tørre strå. Ved Langgård fandt jeg 18 mai et rede med 4 fjærklædte og så store unger, at de kunde antages i løbet af 4,5 dage at ville forlade redet. Dette bestod ligesom det forrige af løst sammenføjede strå. Ved store Fjelle fandt jeg 1 juni et forladt rede med 4 rådne æg. Det fandtes oppe på en temmelig skovbar fjeldryg ved en liden ener og bestod af kunstløst sammenføjede, udvendig grove, indvendig finere strå og havde et ubetydelig underlag af mos. Det første æg i de to førstnævnte reder kunde beregnes at være lagt 6 mai og 22 april. Ved Kjærsund i Våler så jeg 13 juni en trälærke, som bragte mad i næbbet. Efter at ungerne ere blevne voxne, syntes de at leve familievis med forældrene. Jeg så således 4 juli på et jorde ved Brække i Onsø en familie på 6 individer. (Se nedenfor)

I nærheden af Mathisbråten i Skjebergdalen så jeg en trälærke 16 august.

I nærheden af Nýgård i Berg traf jeg 19de september på en potetsager en flok på 8 à 10 stkr. Den er bemærket endnu 22 oktober, da nogle stykker blev obs. ved Tronddalen.

Skjærpiplerke *Anthus rupestris*: Har jeg bemærket 24 marts, da jeg så et individ som fløi omkring på tømmeret i lændsen ved Gråsvik. Den følgende dag er 2 stkr. seet på Strømtangen. På Sletterne forekommer den sparsomt. 21 mai fandt jeg 2 reder på Hvaløerne: Det første, som indeholdt 4 crc 4 à 5 dage rugede æg fandtes på fästningsholmen ved Agerøen. Det lå på marken godt skjult mellem græsset, der lå over som et tag og var bygget udelukkende af tørre strå. Det andet fandtes ved Huser på Asmaløen, hvor det lå under en sten ved stranden. Det indeholdt 5 meget stærkt, antagelig 9 à 10 dage rugede æg og bestod af tørre strå ovenpå et underlag af mos. Første æg kunde i disse tilfælde være lagt 14de og 8de mai. Den er iagttaget i skjærgården endnu i slutten af oktober og fremdeles i november 20de og 25de, hver gang et individ i Kragerøholmene.

Heipiplerke=engpiplerke *Anthus pratensis*: Ankom 23 april, var talrig allerede 26de og er bemærket indtil 16 mai. På Agerøen traf jeg nogle stkr. 21 mai, men hækker den vistnok der. 27 aug. viste den sig atter og blev efterhånden til henimod midten af september mere og mere talrig. Fra 10 oktober begyndte den at forsvinde og var i sidste halvdel af måneden meget fåtallig. Den er sidste gang bemærket 28de oktober.

Lappiplerke *Anthus cervinus*: Se anm. under marts. Adolf Arvesen så 29de marts i Åleffeldene nogle fugle, som han syntes aldes lignede engpiplærken både i udseende og væsen. Siden har han også nogle

gange seet disse fugle både på samme sted og på Ålejordene indtil 5 april, men aldrig mer end et par stk ad gangen.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: Ankom 6 mai og var par dage senere alm.

I Gräsvikskoven fandt jeg 30 mai et rede med 6 friske æg, hvoraf ene var meget lidet, omtrent så stort som en stor årt, men jeg var uheldig nok til at træde på redet, der lå på marken mellem lungen. Det bestod udelukkende af tørre strå. Jeg hørte den syngende endnu 1 juli.

Linerle *Motacilla alba*: Et overvintrende individ er bemærket i dagene 12-14 jan. i Papperhavn på Hvaløerne. Den holdt til i stranden og var stadig ude på sildebådene.

Den ankom 2 april og var alm. fra 9de. 27 mai fandt jeg et rede med 4 friske æg under en bane i tomten. 31 samme måned tog jeg ved Åle i en stenrøs et rede med 6 æg, hvoraf det sidste var lagt 30^{le}. Redet bestod af grove græsstrå og urtestilke, indvendig af finere strå samt heste og nødhår. På Moskjærene i Vandsjö fandt jeg 13 juni under en sten et linerlerede, hvori de 6 æg nettop befandt sig under udklækning, idet 4 unger var fremkomne. På G. Larsens tag havde utvivlsomt en linerle 2 kuld, idet jeg for anden gang så unger der på taget 21 juli. Jeg så nemlig da en unge, som sad udenfor redet og blev madet af forældrene. Den var endnu neppe flyvedygtig, men dog fuldt fjærklædt. Stjerten var endnu kort. Det første æg i disse reder var lagt 24 og 25de mai samt for det sidstes vedkommende når antages at ungen var høist 14 dage gammel tidligst 18 juni. Afreisen foregik i år usædvanlig tidlig idet de fleste allerede forsvandt 21 september og kun få er iagttaget indtil 2 oktober. 18 november er et individ iagttaget på Gräsvik.

Gulerle *Motacilla flava*: Ankom 7 mai og var talrig 10de. På høstrækket har jeg seet den 17 aug., men skal den allerede have vist sig i slutten af juli (se anm. for aug.) 7de august så jeg en gulerle i Ålekilen.

Ifølge A. Arvesen skal den allerede have været her siden slutten af juli, og har han jævnlig seet en og anden (11.8). Ved Torgrebsby i Skjebergdalen så jeg en gulerle 14de aug. 19de traf jeg gulerlen meget talrig på en nypløiet ager ved Skårekilen. Den var også alm. i Ålekilen 20de, 25de og 27de var den meget talrig sammesteds. Gulerlen er meget skyere end linerlen. Efter midten af aug. var den meget talrig på nypløiede agre og i kilerne, men har jeg ikke obs. den senere end 5 september. Gulerlen er betydelig skyere end linerlen, især når man træffer den i kilerne. Derimod på agrene kan den ofte vise sig meget spag.

Fossekal *Cinclus aquaticus*: 24 oktober så jeg en fossekal ved Seut. Ifølge meddelelse skal den hække ved Solifossene og ved mølledam ved Agnalt i Tune. (Se anm. for oktober) 24de oktbr. så jeg en fossekal ved Seut. Ifølge Olaves Agnalt hækker fossekallen ved Solifossene og ved en mølledam ved Agnalt i Tune, hvor han engang for flere år siden har seet dens unger og taget en af dem.

Duetrost *Turdus viscivorus*: Ankom 29 marts (Anm. for marts og april) 29de marts så Adolf Arvesen flere duetroster i Åleffeldene. - Karl Sinding så nogle duetroster ved Valle 6te april. Ved Dýret fandt jeg 29 mai et rede med 5 omtrent et døgn varmede æg. Det første var således lagt 24 mai. Om dens rede og opførsel ved samme se anm. under mai. Ved Dýret ved en mindre myr, hvor skoven væsentlig består af mindre træer (furu, gran og birk) og er meget åben, fandt jeg 29de mai et rede med 5 æg varmede i omtr. et døgn. Redet lå yderst på en af de nedre grene i en liden furu omtr. eller gode 2 alen over marken og var vel skjult af en overhængende meget tæt gren. Det var stærkt bygget af kviste, mos og strå sammenføiet med myrjord og indvendig foret med fine græsstrå. Under redet et lidet lag renlav (*Cladonia*). I en nærstående birk fandtes det gamle rede fra ifjor, der lå i en kløft mellem stammen og en gren 5-6 alen høit. Allerede på lang afstand fløi den af redet følgende marken og vovede siden ikke at nærme sig det, men viste sig af og til i lang afstand, uagtet jeg holdt mig godt skjult lang derfra. Jeg har i denne måned truffet duetrostene på flere steder i Ålebbergene, blandt andet også ved Tronddalen under sådanne omstændigheder at jeg ikke tvivler på at den har havt rede i nærheden. Så synligt dette end er, er det dog ikke så let at opdage, da fugler altid er meget skye og ikke gjør sig bemærket ved nogen lyd uden i en længere afstand fra redet, hvor man da får høre en meget fin langtrukken hvislende lyd og af og til, når den flyver op eller har flyttet plads en anden stærkere, svirrende lyd. I mai måned traf jeg duetrostene på flere steder i Ålebbergene under sådanne omstændigheder, at der ikke var tvivl om at redet var i nærheden, uden at det dog lykkedes mig at finde det. 30 juni så jeg udfløine unger ved Dammyr i Ålebbergene. I oktober fornemmelig i midten af måneden er endel seet blandt kramsfuglene på torvet. Senere end 24 oktober vides den ikke obs.

Gråtrost *Turdus pilaris*: Flokkestrosten opholdt sig her endnu udigennem januar måned, men er ikke obs. i de to følgende. 2 stk., som i længere tid i jan. havde stadig tilhold i rognene ved brakken på Gräsvik, tabte efterhånden sin naturlige skyhed i den grad, at selv om man gik lige under det træ, hvori de befandt sig, sad de endnu ganske rolige. Blive de imidlertid alligevel skræmte så meget, at de flyttede hen i et nærstående træ, vendte de dog ganske strax tilbage til sin rogn og satte ofte lige over ens hoved i kun 5,6 alens afstand. 28 marts vendte de igjen tilbage og vare i første halvdel af april at se i store flokke. Endnu indtil 10 mai er den seet i flokke på omkring et snes individer.

16 oktober indfandt h ststr kket sig og er den da strax seet i store flokke, men gik ikke s nderlig i donerne f r i november og december. Is r blev den fanget talrig omkring juletider.

Måltrost *Turdus musicus*: Ankom 4 april og var 10de at høre s nge alm. i skoven.

9 mai fandt jeg ved Dyret et rede med 3 friske  g. Det lå i en liden gran omtrent 4 alen fra marken. 14 mai bragte en gut mig et m ltrostrede med 4 friske  g taget i  lebjergene.

Første  g altså lagt henholdsvis 7de og 11 mai. Fra beg. af oktober blev den fanget talrig i donerne.

Afreisen begyndte ved 22 oktober og i de f lgende dage var den hurtig forsvunden. Sidste gang obs. 26de.

Rødvingetrost *Turdus iliacus*: Ankom 1 april og var alm. fra 3^{die} til henimod midten af måneden, hvorpå den efterhånden aftog, men vendte igjen, efter en snestorm 28de, talrig tilbage, og holdt sig her lige talrig, til de første dage i mai. Et par gange i den første tid efter deres ankomst traf jeg flokke som sad i tætte furuer og sang i kor. Fra 8 oktober viste den sig her igjen og var hele måneden igjennem ganske talrig. I de første dage af november foregik afreisen, men adskillige er dog fanget endnu indtil 10de.

Endnu 22 december så jeg hos en vildthandler en n fandet r dvinge.

Svarttrost *Turdus merula*: Ankom 25 marts og var h ppig indtil 10/4.

Fra 6 oktober er den obs. på h ststr kket, under hvilket den aldrig her forekommer talrig, idet der selv i ellers rige kramsfugl r kun sl nger en og anden i trosteknipperne. Men som en mærkelig undtagelse fra dette forholdt er dens talrige optræden på Vester en, n r frost og sne indtræffer, efterat sm trostene er forsvundne. Da jeg 17 oktober besøgte dette sted var den endnu der ligesom her fåtallig, men berettes der, at den senere udover vinteren fangedes meget i doner. I november måned så jeg kun 2 individer, som var fanget 20de, men derimod i december var den h ppigere gjennem hele måneden, end den endog var i oktober. Det s nes således at hænge sådan sammen at et betydeligt antal overvintrer her, og da Vester en (rimeligvis også de  vrige Hval er) formodentlig er mere skikket som overvintringssted, kommer deraf den dersieds optrædende st re mængde end i almindelighed andre steder heromkring observeret.

Ringtrost *Turdus torquatus*: Ankom 4 april og er iagttaget gjennem hele måneden, men ligesom r dvingen indtraf den meget talrig efter uveiret den 28de og dermed for en kort tid tilbagevendende vinter og forblev her nogle dage ud i mai. Den holdt herunder til på de af den sædvanlig yndede klippefulde  slier, helst hvor der er urer og krat. Ved Vollebjerget traf jeg den den 2 og 4 mai i flokke på 4-6 stkr., hvilket ellers er usædvanligt, og ved Slevik s nes den i de samme dage at have været endnu talrigere. Der skal den også flere gange være h rt s nge om aftenerne. Senere end 5te er den dog ikke obs. Om h sten, da den altid s nes at forekomme mindre talrig, er den kun iagttaget et par gange i oktober, første gang 6te. På Hval erne kaldes den pr stetrost.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: Ankom 3 april og var allerede dagen efter talrig. I  lebjergene fandt jeg 7 juni et rede med 6 endnu blinde unger, der s ntes at være 5-6 dage gamle, da vingefj rene allerede var t mmelig store. Redet l  på kanten af en stor klippeblok vel skjult mellem det rige mosd kke, der også dannede et tag over redet. Første  g kunde altså her være lagt 15 mai. Ved Starengen i R de undersøgte jeg 14 juni et forladt rede, der indeholdt 5 rådne  g. Det lå d bt inde i en stor mossetue, der var bevoxet med bl b rl ng, var sk lformig bygget af mos og havde underlag af blade, samt var indvendig belagt med fine rødder og nogle få hestetagel. Den er observeret endnu 28 oktober.

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Ankom 2 mai. Den er en utrættelig sanger, og især i de lyse nætter i juni måned s nes den n sten at s nge rundt, idet dens sang høres på hvilkensomhelst tid af døgnet (se anm. for juni). Da jeg 17de juni kom hjem kl. 12.25 om natten hørte jeg en r dstjert s nge i haven ved brakken. På denne årstid medens nætterne ere s  lyse s nes den n sten at s nge rundt.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Ankom i r ualm. tidlig, allerede 3 april. Den 11te var den alm. Ved midten af september begyndte den at forsvinde, men var dog endnu 23de ganske alm. og er fremdeles obs. 30te (4 stkr.), men siden ikke.

Buskskvett *Saxicola rubetra*: Ankom 5 mai med en gang talrig. 29 samme måned fandt jeg ved R dsveien ved veikanten i en ford bning mellem græsset på veisiden et rede med 6 friske  g. Et rede fundet ved Dyret i gr ftekantens landeveien (på marksiden) indeholdt 1 juni 6  g, der, af gjennemsigheden at d mme, ikke var varmet mer end omtrent et døgn. De blev udkl kket 11 juni. Et andet rede i en bäkkekant ved nordre  le, hvilket jeg undersøgte 11 juni, indeholdt 6  g, hvoraf det sidste var lagt dagen forud. Da jeg igjen undersøgte det om aftenen 19de var allerede et  g udkl kket. Af disse to tilf lder fremgår at buskskv tten blot behøver 10   h ist 11 dage til udrugningen.

Det første  g var i disse reder lagt 24de og 27de mai og 5te juni. Om h sten træffes buskskv tten meget h ppig på sumpige steder mellem siv og rør f.ex. i  le og Sk rekilerne, hvor de på denne tid iregelen ere talrige. Den s nes allerede at være forsvunden ved udgangen af august. (Se anm. for aug. og september) træffes om h sten meget h ppig på sumpige steder mellem siv og rør. Således var den talrig i Skårekilen 19de. Endnu 27de august traf jeg den talrig i Ålekilen. - sept. - så jeg ikke i Skårekilen 8de og har heller ikke senere obs. den.

Gjerdsmett *Troglodytes europæus(parvulus)*: Af og til om vinteren, helst om morgenen, høres den synge, således 15de febr. i G.Larsens have, uagtet veiret den dag var mindre end behageligt, østlig vind med fint lågeregn. 21 marts hørte jeg den også sammesteds. Sangen er smuk og vekslede og høres næsten, som når man gnider en fugtig kork på en flaske. I flugten har jeg seet den före stjerten horizontalt. Medens den om våren og sommeren næsten ikke er at se nogetsted, var den igjen i höst meget alm., og har jeg fra 8 oktober ofte seet den i haverne og i tomter. Både i oktober og november var den ofte at höre synge, mange gange meget livlig. Den er meget tidlig påfärde. Således hørte jeg den den 29 og 31 oktober i haven udenfor mit soveværelse i lysningen om morgenen (för kl. 7), og 25 november hørte jeg den i tomten om morgenen, för det endnu på langt nær var lyst.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: Ankom 12 mai, men syntes endnu på et par uger ikke at være alm. 1 juni så jeg ved Dýret et netop färdigt rede, der var bygget ved siden af de fjorgamle, hvilke denne fugl næsten altid synes at gjøre. Det var bygget ganske nær marken i en bringebärbusk ved siden af en bäk. Rundt kanten var det rigt pyntet med dotter af gult insektepind. Fuglen kom imidlertid bort för der blev lagt äg. 8 juni fandt jeg ved Tronddalen et rede bygget mellem höit gräs när marken i et orekjär ved en bäk indeholdende 5 et par dage rugede äg. - Det förste altså lagt 2 juni -. Redet var udvendig bygget af grove strå, indvendig af fine samt ganske tündt foret med hestetagel. Ligesom torniriskan med stor forskjälrlighed bruger lystfarvede stoffe i sit rede og i overensstemmelse hermed fortrinsvis benytter hvide hestetagel, har jeg i modsätning hertil i gräsangerens altid fundet disse sorte. Om kanten var dette rede ligesom det forrige pyntet med dotter af samme slags gul insektspind, men ikke så rigt. Den er obs. endnu 29 aug.

Möller *Sylvia curruca*: På Furuholmen (Hvalöerne) hørte jeg mölleren tidlig om morgenen 21 mai.

Munk *Sylvia atricapilla*: Ved Vollebjerget så jeg 23 mai en munk, som sad i en trätop og sang ; men har siden ikke gjenfundet den.

Hagesanger *Sylvia hortensis*: Ankom 23 mai. Jeg har hört den synge daglig indtil 18 juli.

Løvsanger *Sylvia trochilus*: Ankom 2 mai og var alm. 9de. 1 juni fandt jeg ved Dýret ved en bäkkekant et rede med 5 äg. 2de blev det 6te äg lagt og 14de fandtes 4 äg udkläkkede og i löbet af form. 15de blev de övrige 2 udkläkket. Äggene ruges således i 13-14 dage. På et andet sted i närheden af Dýret fandtes samme dag (1te juni) ligeledes ved en bäkkekant et netop färdigt rede, medens det gamle fra året forud lå på den anden side af bäkken ligeoverfor. 19de fandt jeg i det nye 5 da stærkt rugede äg. 5 juni fandt jeg ved Älelierne et rede med 6 omtrent et dögn rugede äg. Redet, som jeg tog, lå på kanten af en mosgroet fjeldknaus skjult mellem mossen. 7 juni tog jeg ved Dýret et rede, der lå i en bakke i närheden af en liden bäk og indeholdt 6 meget storplettede äg, hvoraf det sidste var lagt 3^{die}. Samme dag undersøgte jeg også et andet rede, der lå under en fäldet ener, hvis nåle for det meste var afdrösset. Også dette rede lå ikke langt fra en myrbäk. Det indeholdt 6 äg hvoraf det sidste var lagt 4de. 11 juni fandt jeg i udkanten af skoven ved store Fjelle ved landeveien i gröftkekanten på veisiden indtil en liden furubusk et rede med 7 äg, der var varmet i 4 dage. Såvel dette sidste rede som de övrige ovenfor beskrevne var bygget af strå og var til formen næsten kuglerundt. Äbningen på siden, der som oftest har været en smule fladtrykt har i alle tilfälder målt temmelig nær 2". Ovenpå stråtaget har der altid lagt et lag mos, der tildels har været blandet med nogle visne blade. Indvendig har det altid været rigt foret, helst med store næsten altid overveiende hvide fjär, kun i et tilfælde med mørke småfuglfjär. Det i Älelien fundne var belagt med hvide duefjär, det ved store Fjelle med hvide hönsefjär. Det förste äg var i disse tilfälder lagt:

1) 28 mai 2) ubestemt 3) 30 mai 4) 29 mai 5) 30 mai 6) 1 juni.

Endnu i begyndelsen af juli var den at höre synge. Også gennem hele aug. hørte jeg den mange gange synge, men sangen har ikke det liv som om våren, stroferne komm gjerne med lange mellemrum.

Gransanger *Sylvia abietina*: Da jeg indtil slutten af mai i flere gange har hört gransangeren på forskjellige steder her omkring, anser jeg det meget sandsyndligt at den også häkker her.

Fuglekonge *Regulus cristatus*: Af fuglekongen fandt jeg i år 4 reder med äg.

- 1 juni ved Dýret 11 crc 3/4 - 4/5 rugede äg.
- 4 juni ved Dýret 11 næsten färdigrugede (9-10 dögn rugede).
- 7 juni ved Tronddalen 8 vel halvruget äg (antagelig 6 dage).
- 19 juni ved Dýret 9 äg ruget i 3 dage.

Förste äg var i disse reder lagt 15de, 17de og 25 mai samt 9 juni.

Alle disse reder fandtes på åbne steder i skoven eller i udkanten af samme i store gamle graner. Det hang alm. omtrent i midten af granen i fra 9-14 à 15 alens höide under en af de tætteste grene ude ved enden af samme mellem de nedhängende småkviste og var meget vanskeligt at opdage. Redet var næsten kuglerundt (eller ägformet, noget höiere end tÿkt) og målte 3" i diam. Indgangen, der er oventil, er sammensnoret og måler 1 3/8", medens dets indvendige rum er noget videre. Dýbden er 1 7/8" og således temmelig dÿbt. Det er bygget hovedsagelig af fin grøn mos blandet med noget granskjäg og hvide trälaver (i et tilfælde udelukkende af grøn mos) sammenvävet til et fildignende stof med spindelväv, hvormed det også er fästet

til kvistene. I bunden lå et lag løs, tør trälav. De vare helt og rigt udforede med småfuglefjær (hovedsagelig af *Turdus musicus*, men også af *iliacus* og *mercula* samt *Luscinia rubecula*) undertiden også små årfuglfjær og den mængde som var anvendt hertil er det fast utroligt kun få rum i det lille rede. I et rede fandt jeg således 2194 fjær. Åbningen var hos samtlige lukket af fjær, der stak op rundt kanten, bøiede sig mod hinanden. Udvendig var tre af rederne belagte med hvide trälaver og hist og her fin birkenäver, hvilke stoffe i et tilfælde endog næsten ganske dækkede den grønne mos. Et rede, det der var bygget udelukkende af grøn mos, savnede dette ydre belæg, og tog sig herved meget smukt ud.

Toppmeis *Parus cristatus*: Allerede 4 april traf jeg et topmeisepar ifærd med at hakke hul til rede i en rådden stubbe. Jeg fandt to reder, begge med unger. Det ene indeholdt 11 mai 4 eller 5 et à to døgn gamle unger, det andet, fundet 16 samme måned, 3, fire à fem døgn gamle unger. Det første æg måtte således i disse tilfælde være lagt 25de og 27de april, når regnes 13 dages rugning. Begge reder fandtes i gamle huller, det første i en rådden asp, men var dog hullet rimeligvis tidligere hakket af en topmeise, det andet lå i en 4' høi stubbe med et vertikalt neppe af fugl tillavet hul.

Kjøttmeis *Parus major*: I et rede, som blev fundet i en hul asp ved Rød, blev det 10de æg lagt 22 mai. Men samme dag fandtes samtlige æg udkastede på marken omkring aspen tilligemed 2 gamle og tørkede vendealsæg. Da hullet således tydeligvis tidligere har været benyttet af en vendeals, er det utvivlsomt også denne, som har udkastet den ubudne talgoxes æg, for atter at benytte leiligheden selv. Det første æg var i dette tilfælde lagt 13 mai.

Svartmeis *Parus ater*: 7 marts hørte jeg kulmeisen synge meget ivrigt på et par steder. Den reiser kalotten når den synger.

Granmeis *Parus borealis*: 18 mai tog jeg et rede, som fandtes i en rådden birkestubbe inde i granskoven ved Langgård. Hullet var hakket af fuglen selv, og redet bestod af enebast blandet med en og anden fjær, der tilsyneladende stammede fra fuglen selv, ovenpå et underlag af mos. Det indeholdt 9 æg, hvoraf det sidste var lagt 16de. Første æg altså lagt 8de.

Stjertmeis *Oritis caudatus*: I oktober (fra 5te) og begyndelsen af november er stjertmeisen ofte iagttaget i små flokke på en familie, tildels streifende om i haverne på Gråsvik. På Spjerøen og Vesterøen traf jeg 17 oktober 2 sådanne flokke. De havde der sit tilhold i små kratskov. Den kaldes her ofte snefugl.

Tårnseiler *Cypselus apus*: Ankom 15 mai. 18 august så jeg to unger, som endnu ikke havde forladt redet. De vare dog omtrent fuldt udviklede og forlod det også 20de. Afreisen begyndte allerede 20de og var endt 23de. Dog så jeg endnu 29de en flok på nogle og tyve stkr. strax efter solnedgang høit i luften drage hurtig sydover uden nogen kredsning. Der var heller intet skrig at høre fra dem. Ligeledes er 3 stkr. seet på træk sydover om morgenen 5 september. Disse sidste flokke er rimeligvis komne nordfra.

Nattravn *Caprimulgus europæus*: Ankom 5 mai. 26 juni fandt jeg i Ålebjergerne i et lidet tündt (åbent) skovholt et rede med 2 æg, der var varmet omtrent 5/6. Til plads for æggene var ikke gjort den mindste tilstilling, de vare endog lagt midt på en liden sti, der ikke engang var mosbevokset, men derimot temmelig fugtig. Hunnen, der lå på æggene, lod sig en lang stund betragte i et par skridts afstand. Da den endelig fløi op, satte den sig ganske nærved på en tør gren. Ifjor blev 2 unger fundet på omtrent samme sted, hvilket ledede mig til iår at søge den der. Det er en mærkelig forskjærlighed de fleste fugle har for at bygge og bo på samme sted år efter år. Første æg kunde antages lagt 14 juni. Den var alm. endnu 16 august og er iagttaget endnu 20de.

Ringdue *Columba palumbus*: Ankom 3 april. I Berg er ringduen meget talrigere end heromkring. 19 september så jeg den på flere steder dersteds, en gang endog en flok på nogle og tyve stkr. Den er iagttaget endnu 8 oktober.

Skogdue *Columba oenas*: Ankom 29 marts. 5 mai fandt jeg i en hul asp et rede med 2 crc 5 dage rugede æg. Den havde intet rede bygget, men lagt sine æg på noget der før liggende rådden mos og barnåle, hvilke sidste var nedfaldne gennem det vertikale hul. Første æg har været lagt 30 april. 7 oktober er en stor flok (på omkring 100 stkr) iagttaget på træk. Den har iår været ganske talrig.

Orrfugl *Tetrao tetrix*: Det tidligste spil er hørt 22 og 28 marts. Året var ikke heldigt for årfuglen. Det vinterlige veir i de sidste dage af april og første dage af mai tør have været skjæbnesvangert for æggene, ligesom siden den i over 2 måneder (juni og juli) vedvarende stränge tørke for ungerne. Kuldene vare både få og små og mange meget sene (omlagte), så de ved jagttidens begyndelse endog vare for små at skyde. På enkelte steder synes det dog som kuldene har klaret sig nok så godt, således var der i Berg en mængde årfugl ihøst. (Sammenlign anm. for aug. og september). *Det er dårlig bevendt med skovfuglene iår, ialfald for århønsenes vedkommende. Kuldene ere både få og små ligesom også forskjellen på udviklingen er meget forskjellig. I flere kuld ere ungerne så små at de sågodtsom ikke ere værd at skyde. Således veiede en unge i et kuld 22de august endnu blot 23 1/2 lod (366 gram), medens i et andet kuld en århanekjilling 29de veiede 949 gram og overgik moderen i vægt. Røikuldene derimod synes at have været heldigere, de ere ialfald betydelig bedre udviklede, men der skal dog findes mange røier uden unge. Dette tør måske skjyldes*

den omständighed at røien først har lagt æg efter frosten først i mai. - Sept.: En mand fra Berby i Varteig ved navn Edvard Andersen fortalte 18de septbr. at han først på sommeren havde seet flere fuldtallige kuld, men at flere af disse udover sommeren ere uddøde således at enkelte kuld tilslut blot have bestået af nogle få fugle, medens andre sågar ere aldeles uddøde. Han mener at dette har sin grund i den usædvanlige tørke og deraf følgende totale mangel på vand i skoven. I Berg derimod har der været en mængde årfugl ihøst. Kuldene have der klaret sig umærket godt (Otter Nygård).

Storfugl *Tetrao urogallus*: Allerede 7 april er 2 tiurer skudt på spil på Kragerøen. Den synes at have lagt meget tidlig æg, thi allerede 21 mai blev der påtruffet små unger, og 7 juni traf jeg selv et kuld på 5 à 6 unger, der var betydelig større end en uge gamle hønsekyllinger. Det første æg måtte i disse tilfælde antages at være lagt omtrent 24 april og 1 mai. Kuldene syntes også at have klaret sig betydelig bedre end årfuglkuldene, de vare betydelig bedre udviklede ved jagtens begyndelse, mere der var dog flere røier uden unger at se. (Se anm. for mai, juni og aug.) Anders Olsen Dale traf 21de mai en røi med 3 små unger i skoven ovenfor Dale (nordre) Juni: I Ålebjergerne traf jeg 7de juni en røi med en flok unger på mindst 5 à 6 unger, der vare betydelig større end en uge gamle hønsekyllinger. (anm. for aug. se *Tetrao tetrix*)

Rapphøne *Perdix cinerea*: I Berg har raphønsene i år havt et godt år, og har der forekommet flere og store kuld. Også på Hvaløerne har de igjen vist sig på Vesterøen og Spjerøen. (Anm. for september og oktober) I Berg har raphønsene havt et godt år. Ifølge Otter Nygård er de allerede (18de) skudt 30 stkr omkring Nygård. Der har været kuld på flere steder og er der seet sådanne på 15-22 medlemmer. - Okt.: På Vesterøen og Spjerøen findes nu atter raphøns. Fuldmægtig Nerdrum traf i begyndelsen af måneden et kuld på 12-14 individer ved Sjelsbu på Væsterøen.

Steinvender(bjerggrølen) *Streptilas interpres*(*Arenaria interpres*): 21 mai er en bjergrøle skudt på Agerøen.

Vipe *Vanellus cristatus*: Ankom 25 marts. I løbet af april er den oftere iagttaget i kilerne ved Åle og Skåre samt på jorderne deromkring. På Sletterne hækker viberne talrigere end noget andet sted heromkring, dog ikke i noget større antal. Således traf jeg 7 mai 7 hækende par på store Sletter og omtrent et lignende antal på Mellem-Sletter. På store Sletter fandt jeg samtliges reder. De hakkede kolonivis, og rederne, der lå på tørre bakker, vare tildels kun få (4-5) alen fra hverandre. Til redet var dannet en liden fordybning i marken, og bestod dette af lidt løst sammenlagte strå. Der fandtes endnu kun æg i 2 af dem, hvoraf det ene var fuldlagt og indeholdt 4 æg, medens det andet kun indeholdt 1 æg. I det fuldlagte kuld, som jeg tog, var æggene ulige varmet, idet det første æg var varmet i 6 dage, medens det sidste kun var varmet i 2. På Mellem-Sletter fandt jeg ikke nogen af rederne, da min tid der blev for kort. Til min overraskelse fandt jeg 21 mai flere hækende par ved Skibstadkilen på Asmaløen, hvor den før årlig har hækket, men hvorfra den nu i flere år har været forsvunden. Jeg fandt et rede med 4 æg, som lå på en tue på en temmelig fugtig bakke ikke langt fra vandet. Redet var temmelig stort og tørt og bestod af sammenført tang. Det viser sig altså at redet bygges efter terrænets beskaffenhed, stort og rigt, når det lægges på fugtig mark, og lidet og tørt når jordbunden er tør. Ligesom det på Sletter tagne kuld var også disse æg ulige varmet i 6 - 2 dage. På Agerøen var den heller ikke i år at se. Første æg var i disse tilfælde lagt 1te, 7de og 15 mai. På Hvaløerne kaldes den mývibe.

Tundralo *Charadrius helveticus*: 12 oktober er en kystbrokfugl skudt på Ören, hvor samtidig såes 3 stkr.

Heilo *Charadrius apricarius*: Ankom 28 marts. I mai måned er en større flok seet på Ören 2^{den} og på Sletter så jeg 2 stkr. 7de. På Almaløen skjød professor Collett et individ 18 juli. Allerede ved midten af august have de indfundet sig på markerne i Berg, hvor de hver høst ere almindelige, ligesom de også flere gange have været seet på Ören 5 september. (Anm. for september) har også allerede flere gange været seet på Ören (5/9). Ifølge Otter Nygård (18/9) have heiloerne i år allerede kommet ned ved midten af august. De ere hver høst alm. på markerne i Berg.

Sandlo=strandrylen *Charadrius hiaticula*: Er obs. allerede 7 april i Skårekilen, hvor et individ samme dag er skudt. 21 mai fandt jeg på Agerøen et rede med 3 tilsyneladende friske æg, hvilke jeg allerede fandt udklækket om morgenen 3 juni, efter nepe mer end 13 døgn rugning. Da dette nepe kan være ganske rigtigt må vel æggene have været noget varmede alligevel, skjøndt jeg prøvede dem i vand. (Se anm. for mai og juni) På Agerøen fandt jeg 21de mai et rede med 3 friske æg. Redet, der var dannet som en fordybning i den med en fattig græsvegetation bevoxede mark nær stranden var belagt med jevnstore småstykker af forvurede blåskjæl. - 3^{die} juni fandt jeg det på Agerøen 21de mai funden rede, hvori da 3 friske æg, allerede udklækket. Äggeskallerne som fandtes i nærheden af redet viste tydelig nok at de vare udklækkede, da de vare delte ved den tykke endes fjerdepart; men da jeg ikke fandt skallerne af mere end to æg, kunde jeg ikke afgjøre om den havde lagt mere end 3 æg. Regner jeg således 21de mai med som rugedag, og mere kunne de nepe have været rugede, da jeg fandt dem bliver dette nepe mer end 13 rugedage til kl 2 om morgenen 3^{die} juni, som jeg atter var på stedet. På et andet sted på Agerøen fandt jeg også 3^{die} juni skallerne af udklækkede æg ved redet og på et tredie sted et rede hvori en død unge, der

neppe kunde antages at have ligget død mer end høist et par dage, da den endnu var næsten frisk. Overalt lod strandrylerne nu til at have unger, da de vare mere angstelige end ved forrige besøg. Äglägningen synes således efter disse iagttagelser at være begyndt ved midten af mai. Redet, der var dannet som en fordybning i jordsmonnet på den med fattig græsvegetation bevoxede mark nær stranden, var til forskjel fra det almindelige belagt med jevnstore småstykker af forvitrede blåskjæl, hvilket materiale ikke fandtes lige i nærheden, medens det alm. er, at de benytte det materiale, som er nærmest forhånden, såsom småstene, fjeldgrus, små sneglehuse eller forvitrede småstykker af skjæl. Medens dette rede kun lå 30-40 alen fra stranden er det alm. at finde dem betydelig fjernede fra vandet, ofte flere hundrede alen. Overalt lod strandrylerne til at have unger 3 juni, da de viste sig mere angstelige end tidligere og at dømme efter det beskrevne fund og et par andre (se anm. for juni) synes äglägningen at være begyndt ved midten af mai. Endnu 2 oktober er 3 individer obs. ved Stangeskjær.

Dverglo=den lille strandryle *Charadrius minor*: Også på Sletter traf jeg 7 mai nogle få stkr. af den lille strandryle. 21 mai så jeg i Hvaløholmene denne strandryle anstille en parringsleg i luften, idet en han under et eget skrig, der var mere hvislende og hurtigere gjentaget end dens almindelige "kirr", fløi omkring i kredse med raske vingeslag og mange kast og svingninger, ofte kastende sig ned mod stranden eller vandfladen, idet den den hele tid holdt sig over et bestemt sted. Af og til slog den ned på stranden, hvor den begyndte en kurtiserende flugt efter sin mage, som der ellers sad stille, men som herunder fløi foran. Hunnen satte sig imidlertid atter snart, hvorefter hannen påny hævede sig til fortsatte svingninger i luften. Jeg fandt 5 reder med äg, hvoraf dog kun et fuldværpet, nemlig: 1) 21 mai på Agerøen 1 äg. 2) 2 juni på Ingerholmen 2 äg. 3) 3 juni Vikerkilen på Asmaløen 4 äg 7-8 dage varmet. 4) Samme dag og sted 2 reder, hvert med et äg.

I andet tilfælde blev ikke äg lagt hver dag, idet nemlig intet blev lagt 3 juni. Om natten synes fuglen at ligge på äggene, thi det var om aftenen, jeg fandt dette rede, og det var atter aften, da jeg påny besøgte det, og fuglen lå begge gange på, indtil jeg kom den nær på et snes alen. Formedelst dens lighed med stranden er fuglen ikke let at få öie på, når den således springer af redet, og det var kun, fordi jeg vidste hvor det lå og ved at holde öiene ufravendt rettede på stedet, at jeg kunde se den springe af. Først når den er kommen et godt stykke bort fra det, blir man under almindelige omständigheder opmærksom på den, idet den da giver sig tilkjende ved sit angskrig. Rederne vare små fordybninger enten i det grove grus i forsänkninger på strandklipperne eller i større eller mindre ansamlinger af opskyllede blåskjæl eller små sneglehuse. (Anm. for mai og juni) På Sletter så jeg 7de mai nogle få stkr. af den lille strandryle. 21de mai fandt jeg på Agerøen et rede med et äg. Redet var kun en fordybning i en stor blåskjældyng, hvoraf de største skaller var skildt ud. Juni: Det på Agerøen 21de mai fundne rede, hvori da et äg, fandt jeg 3^{die} juni tomt. Det var dog neppe udklækket, da jeg ikke fandt noget spor af skaller. På Ingerholmen (Hvaløerne) fandt jeg om aftenen i mørkningen 2de juni et rede med 2 friske äg. Redet havde jeg allerede fundet færdigt 21de mai. Da jeg nu nærmede mig sprang den af redet. Om aftenen 3^{die}, da jeg igjen så til den lå den også på redet. Den er ikke let at få öie på under almindelige omständigheder når den således springer af äggene, för den er kommen et godt stykke bort og da giver sig tilkjende ved sit angskrig. Da jeg 21de mai reiste forbi dette sted så jeg hannen opføre en slags parringsleg i luften, idet den under et eget skrig, der var mere hvislende og hurtigere gjentaget end dens almindelige "kirr" fløi omkring i kredse med raske vingeslag og mange kast og svingninger ofte kastende sig ned mod stranden eller vandfladen idet den den hele tid holdt sig over et bestemt sted. Af og til slog den ned på stranden, hvor den begyndte en kurtiserende flugt efter sin mage, som der ellers sad stille, men som herunder fløi foran. Hunnen satte sig imidlertid atter snart, hvorefter hannen påny hævede sig til fortsatte svingninger i luften. Ved Vikerkilen på Asmaløen fandt jeg 3^{die} juni to reder, hvert med et äg samt et rede med 4 äg, der kunde være varmet i 7 à 8 dage. Äglägningen for denne art synes således at have taget sin regelmæssige begyndelse omkring 24de mai. Rederne vare i disse ovennævnte tilfælder simple fordybninger i det grove grus på strandklipperne eller i mindre ansamlinger af blåskjæl eller små sneglehuse. De ligge i almindelighed ikke fjernede over 40 à 50 alen fra vandet. Tjeld *Haematopus ostralegus*: Ankom 24 marts (Anm. for marts og april) 24de marts viste sig en kjeld på floen, hvor den fløy omkring en klare en lang stund-April: 2de april så G.Larsen 5 kjeld ved Hvaløerne. 21 mai fandt jeg på Agerøen et rede med 3 äg 2, 3 og 4 dage varmede. Redet lå i en stor blåskjældyng, hvori der blot var dannet en fordybning. Første äg var altså lagt 16 mai. Endnu 24 oktober er flere kjeld iagttaget.

Storspove *Numenius arquatus*: Ankom 11 april. Allerede 28 juli er en flok på 7 stkr. seet ved Strømtangen.

Småspove *Numenius phaeopus*: Er ikke iagttaget för 15 mai. I sidste halvdel af måneden var den alm. Allerede fra midten af aug. har den igjen været på Ören.

Lappspove *Limosa rufa*: 3 juni så jeg et individ af rødspoven ved Agerøen.

Brushane *Machetes pugnax*: 23 mai er en flok brushöns (2 hann + 3 hunn) iagttaget ved Fladeskjärene ved Strömtangen.

Strandsnipe *Actites hypoleucos*: Ankom 1 mai. I Vandsjö, hvor den forekommer meget talrig, fandt jeg 14 juni 2 reder: Det første på Gåsholmen med 4 crc 5 à 6 dage rugede æg, det andet på en liden holme i nærheden af Gräsöen med 4 crc 11 dage rugede æg. Det første æg var altså i disse tilfælde lagt 6te og 1te juni. Det første af disse reder fandtes i crc 30 skridts afstand fra vandet vel skjult mellem röslýng. Redet selv var et løst leie af fint lýtgrís og visne blade. Det andet rede fandtes i omtr. 20 skridts afstand fra vandet liggende ganske åbent i et lidet birkeholt, hvor marken var bedákket af vissent löv, hvoraf ogsá redet bestod. Den er iagttaget i Krageröhölmene indtil 17 september. (Anm. for september)A. Arvesen så nogle strandsnipen i Krageröhölmene 5te septbr. Endnu 17de så han 2 stkr. på Råholmen (Krageröhölmene).

Gluttsnipe *Totanus glottis*: Vides ikke obs. før 20 mai, men allerede 3 aug. viste den sig her på höstrákket og er i samme måned pátruffet på flere steder. Den er senest obs. 2 oktober.

Rødstilk *Totanus calidris*: Ankom 10 april. Ved Huser på Asmalöen så jeg 21 mai en rödbenet sneppe ifærd med at tilberede tomten for sit rede i en af de på disse trakter så alm. forekommende krýbende og lave enerer (enertuer). Den holdt netop på i en liden åbning i tuen at rode det hul i jorden, hvori redet skulde indredes. - Et eksempel på at fuglene selv tilberede de fordybninger og huller i jorden, som de lægge sit rede i. - 1 august så jeg en rödb.snepe i Skårekilen.

Skogsnipe *Totanus ochropus*: Ankom 21 april.

Grønnstilk *Totanus glareola*: Ankom 30 april. Den var i de første dage af mai seet i flok på 14, 15 stkr., men er ikke som sádvánlig seet langt ud i nævnte måned. På höstrákket var den iagttaget fra 1 august, men er ikke bemærket i september.

Sandløper *Calidris arenaria*: Et individ obs. ved Strömtangen 6 oktober.

Fjæreplytt *Tringa maritima*: Under isperioden i marts, da Leren og havet langt udover var bedákket af farbar is, håndte det flere gange, at fjærepister i meget forkommen tilstand søgte skul og lý bag de af fiskerne på isen opførte barskjärme. Ofte vare de så svage at de lode sig tage.

Myrsnipe *Tringa alpina*: Ved Skibstadkilen på Asmalöen traf jeg 21 mai 3 stkr. af denne art, hvoraf jeg skjöd en hann, og ved Misingen så jeg 25 mai en flok på omkring et halvt hundrede individer, som flöi höit i luften i sydvestlig retning. Uagtet jeg således ogsá iår, ligesom tidligere, har truffet denne art her meget sent, har jeg ikke kunnet finde, at den hækker her, men synes det kun, som de observerede fugle have befundet sig på træk. I begýndelsen af oktober forekom den temmelig talrig i skjårgården, men forsvandt ved midten af samme måned. Det sidst obs. individ er fældet 16de.

Rugde *Scolopax rusticola*: Ankom 31 marts. I den første uges tid af april var den ganske alm. langs de lövskovbevoxede áslíer, og sálänge den endnu havde sit tilhold på sádanne steder var intet træk at se. 6 april om aftenen kl. 7.25" ved Tronddalen kom en rugde flyvende uden nogen lýd. 7 april beg. trákket ved Tronddalen kl. 7.32". 10 april beg. trákket ved Tronddalen kl. 7.27". 11 april beg. trákket ved Tronddalen kl. 7.9". Veiret var den aften ganske mildt med nordöstlig vind og stærkt overskýet himmel, så det blev tidlig mørkt. Trákket var livligt. 12 april beg. trákket ved Tronddalen kl. 7.38". 13 april beg. trákket ved Dammýr kl. 7.40". 14 april beg. trákket ved Fugledalen kl. 7.42". 15 april beg. trákket ved kl. 7.47". 16 april beg. trákket ved kl. 7.39". 17 april beg. trákket ved Kjåvelsröd kl. 7.51".

18 april beg. trákket ved Dammýr kl. 8.1". 19 april beg. trákket ved kl. 8.7".

25 april beg. trákket ved på Krageröen kl. 8.25". 26 april beg. morgentrákket på Krageröen kl. 3. Jeg lagde den gang mærke til, at rugden i hver reprise gjentog ortingen 3 gange, og at pistet fulgte umiddelbart ovenpå det sidste ort, altså: ort - ort - ort pisp. 3 mai beg. trákket ved Dal i Borge kl. 8.10"

Veiret var den aften smukt og trákket meget livligt. Jeg skjöd den aften en hunn under fölgende omstándigheder: 3 rugder kom farende pistende forbi mig mellem træerne jagende hinanden i stærk fart. I det óienblik, de vare mig nærmest, flöi de i en trekant, sáledes at den forreste ogsá var óverst (. :), og denne, som viste sig at være en hunn, tog jeg da på kornet. Den havde store ággeblommer i sig, men havde endnu ikke lagt noget æg. De to som flöi efter var formodentlig rivaliserende hanner.

6 mai beg. trákket på Hankö kl. 8.22". 16 mai beg. trákket ved Gandsrud kl. 8.40".

16 mai traf jeg ved Dammýr en rugde med små unger, hvoraf jeg fangede den ene, hvilken jeg tilsendte universitetet. Den var efter professor R. Collets opgave crc 2 dage gammel. Det første æg måtte sáledes være lagt 21 april. Samme dag traf ogsá W. Sissener ved Gandsrud en rugde, som han af dens adfærd ligeoverfor hunden antog måtte have unger. 3 november så jeg en rugde på torvet.

Dobbeltbekkasin *Scolopax major*: I sidste halvdel af aug. er enkelte dobbeltbekkasiner pátruffet. Sáledes så jeg 14de et individ ved Buer i Skjebærgdalen og 19de 2 stkr. i Skårekilen, 20de skjöd jeg 2 stkr. i Álekilen og sá samtidig en til, og 24de skjöd W. Sissener 2 stkr. i Skårekilen, hvor ogsá jeg traf og skjöd

et individ 25de. Samtlige fældede var på en nær ungfugle. I september var ingen iagttaget, men 10 oktober påtraf og skjød jeg et individ i Ålekilen.

Enkeltbekkasin *Scolopax gallinago*: Ankom 4 april, men blev først alm. fra 10de. På Agerøen stødte jeg 21 mai op en enkeltbekkasin i en myr, men kunde ikke finde redet. Eftersom jeg 7 august traf antagelig et kuld i Ålekilen, og disse allerede var seet der i midten af juli, har den vistnok hækket der i år, men også i Skårekilen blev et individ påtruffet 1 august. Efter midten af aug. forekom de talrige på begge steder og høstrækkeret var således da begyndt. 24 oktober skjød jeg i Skårekilen et individ, der var så fed, at brystskindet revnede, så fedtet flød som olie over fjærene. Den veiede 154 gram. Men nogle dage senere (31te) skjød jeg på Åsgardstranda et endnu federe individ, der veiede hele 172 gram. Den holdt sig i år ualm. længe her, helt til midten af november var den endnu talrig. Om aftenen 15de efter at det var blevet mørkt, bleve flere bekkasiner iagttaget på træk sydover (vinden var da N.), og da der fra 19de indtrådte en kuldeperiode, trak sandsynligvis samtlige bort.

Kvartbekkasin *Scolopax gallinula*: 16 september traf jeg en småbekkasin i Skårekilen. I oktober var den ganske alm., men i størst mængde forekom den i november. Således traf jeg den den 13de talrigere i Skårekilen end nogen gang tidligere ihøst. Afreisen foregik samtidig med enkeltbekkasinens.

Sothøne *Fulica atra*: Ved Mortnäs 3/4 mil øst for Degernäs kirke i Rakkestad er en sodhøne skudt 7 april. (Se anm. for april) 28de april erholdt jeg en sodhøne, der var angivet skudt ved Mortnäs (antagelig i Mortnäs skjærn) 3/4 mil øst for Degernäs kirke i Rakkestad 3 uger tidligere, altså omkring 7de april.

Myrrikse *Gallinula porzana*: Er i år ikke hørt i Ålekilen før om aftenen 24 juni. Den synes ikke at have været alm. her isommer, og kun en gang, 8 september, så jeg et individ i Skårekilen.

Sivhøne *Gallinula chloropus*: 14 mai er en grønbenet sumphøne skudt i fæstningsgravene ved Gamlebøen.

Åkerrikse *Crex pratensis*: Ankom 18 mai.

Trane *Grus cinerea*: 18 april er 2 traner obs. på træk nordover. De fløi høit i luften over Ålejordene. 21 mai så jeg umiskjendelige, ligesom også aldeles friske spor af en eller et par traner på den lerede strand ved Skibstadkilen på Asmaløen.

Sangsvane *Cygnus musicus*: Under isperioden i marts er i dagene 11-13de iagttaget en svane, som ofte fløi over isen udenfor Strømtangen og opover Vesterelven ligesom for at lede efter åbent vand. 30te samme måned, efterat isen om natten var gået til havs, såes 3 svaner ved Kråka.

Grågås *Anser cinereus*: Ankom 9 april. Den er seet på træk endnu 4 mai. 20 september er den iagttaget på tilbagetog, 21de så jeg en stor flok på 50-60 stkr., som passerede sydover, og 22de er atter et tog på omkring 30 stkr. seet. Den vides ikke obs. senere end 6 oktober.

Gravand=fagergåsen *Vulpanser tadorna* (*Tadorna vulpanser*): Ankom 5 april. Ved Håbu på Asmaløen langt inde på øen var der 19 mai fundet et rede med 11 noget varmede æg. Da jeg et par dage senere kom til stedet var imidlertid æggene borttaget. Redet lå inde i en ur. 20 juni er 2 kuld, hvert på 7 à 8 unger seet ved Agerøen. Hannen fulgte som sædvanlig familien. Äglægningen synes således at begynde en 8 dages tid ud i mai.

Stokkand *Anas boschas*: På Ören, hvor der endnu indtil 17 jan. var bart og isfrit på vandet omkring, havde en talrig mængde stokkänder tilhold, sålænge is og vinter ikke tvang dem til at søge bort, men da der i marts måned indtraf en slem isperiode, hvorved havet blev stängt langt udover, havde de kun våkerne at ty til og led her megen nød. I disse var de også i sin forkomne tilstand et alt for let bytte, og en mængde blev fældet der. Mangfoldige blev påtrufne på isen og inde på land så udmattede, at de uden videre havde ladet sig fange eller slå ihjel. På Strømshaug i Råde såes 6 juni en stokkand, som kom gående gennem gården med 9 små unger og drog nedover til den nedenfor gården liggende Strömnäshöl. Ungerne, der naturligvis netop vare udklækkede, blev altså på denne måde af moderen ført fra redet, der sandsynligvis havde ligget i den et godt stykke ovenfor liggende skov, til det vand, hvor de nu skulde opfostres.

Første æg kunde i dette tilfælde beregnes at være lagt 1 mai, og medens disse unger altså først vilde være flyvedygtige (8 uger gamle) 1te aug., traf jeg i Seutelven et kuld, som allerede var flyvedygtige i midten af juli, men ved Isesøen i Skjebergdalen derimod var stokkandungerne endnu ikke flyvedygtige 14 august, og manglede endnu måske en uge eller mer derpå at dømmes efter en unge som jeg så, men ikke fandt værd at skyde. Det første æg vilde altså i disse tilfælde være lagt omtrent: I Seutelven 15 april.

I Råde 1 mai, men i Skjebergdalen måske ikke før 20 mai. En gammel andrik, som jeg skjød i Skårekilen 1 aug., havde endnu ved gumpen endel vatrede fjær igjen af sin vårdragt. Den var ikke sårvinget.

Krikkand *Anas crecca*: Endnu 7 mai traf jeg 3 krikänder på Sletterne. Allerede fra 22 august, forekom den igjen alm.

Brunnakke *Anas penelope*: På høstrækkeret er den bemærket 3 september, men har ikke været meget at se til.

Stjertand *Anas acuta*: 3 individer af stjertanden vides ihøst skudt her. De to første blev allerede solgt på torvet 28 aug., men hvor de var fældede er ubekjendt. Den ene af disse, som jeg erholdt til besigtigelse var en ung hann. Det 3^{die} individ, en hunn, blev skudt ved Stråsenbugten i Kragerøholmene. Denne, som jeg købte, og som var i godt huld, var mindre end velsmagende, idet den var adskillig tranet.

Ærfugl *Somateria mollissima*: Sýntes 21 mai såvidt at have begyndt æglægningen. Parrene lå endnu overalt sammen. Jeg fandt på Agerøen et skal efter et af kråke fortåret æg. 3 juni havde ærboelterne flokket sig, og der lå en stor mængde af dem udenfor Agerøen. Ærerne, hvoraf der forøvrigt var få at se, lå hist og her enslige ved stranden, og det havde således udsunde af, at rugningen var i fuld gang, men jeg var dog ikke istand til at opdage et eneste rede. Derimod lå der allerede ved stranden en hunn med 3 bitte små unger. Denne måtte altså have lagt æg meget tidligere end alm. var tilfældet og måtte det første æg senest være lagt 3 mai.

Svartand *Fuligula nigra*: På en tur mellem holmerne 22 april så jeg intet til denne and, men i mai var den overmåde talrig. (se anm. for mai) 7de mai så jeg en umådelig stor flok svartänder flýve udenfor *Onsøholmene*. Omkring *Lýngholmen* så jeg endel svartänder 25de mai.

Sjörre *Fuligula fusca*: Også denne and er bemærket blandt de i marts måned under isperioden torvførte ånder. Ved Hvaløerne er den iagttaget fra begyndelsen af oktober.

Havelle *Fuligula glacialis* (*Clangula glacialis*): Forekom temmelig alm. i våkerne i marts måned. I høst derimod synes den ikke at have været synderlig alm.

Toppand *Fuligula cristata*: 21 mai så jeg topänder i Hvaløholmene.

Bergand=Bjerand *Fuligula marila*: 21 oktober er en ung hann skudt i Skårekilen, hvor den en tid havde holdt sig i den åbne del af elven.

Kvinand *Fuligula clangula*: Under isperioden i marts måned, da havet i stor udstrækning lå tilfrosset, forekom især hvinanden talrig i våkerne. Den led imidlertid megen nød og hvad ovenfor er noteret om anas boschas gjælder også om denne. I høi grad vare de torvførte fugle afmagrede og de holdt ofte ikke engang sin halve vægt. Således veiede et par: hann 420 gram og hunn 380 gram. På en tur i holmerne 22 april forekom den ikke synderlig talrig. I Vandsjø forekommer den talrig i træktiderne.

Laksand *Mergus merganser*: 5 marts er en hann skudt ved Smauget i Hankøundet. En hunn blev også bemærket i dens følge. If. beboerne omkring Vandsjø forekommer den temmelig alm. der såvel om høsten som tidlig om våren.

Siland *Mergus serrator*: Også denne and forekom talrig under isperioden i marts. 3 juni fandt jeg på Agerøen et rede med 9 friske æg, som midlertid dog hunnen lå på.

På et underlag af kviste og ris lå æggene under en ener omgivet med en krands af dun.

Første æg altså lagt 26 mai. Det er mærkelig at denne and her slet ikke synes at forekomme i ferskvandene, ikke engang i træktiderne. I Vandsjø er den ikke kjendt af befolkningen. Synes den måske ikke om de her forekommende firkearter?

Storskarv *Phalacrocorax carbo*: På nogle små skjær udenfor Agerøen så jeg 3 juni nogle ålekråker. Den forekommer her hele året rundt, men synes ikke at hække, - formodentlig er det yngre fugle.

Havsule *Sula bassana* (*Dysporus bassanus*): Var ikke iagttaget på efterårsvinteren 85, men i jan. forekom den endog i mængde ved de ydre skjær. Således var en mængde iagttaget søndenfor Færder 8 jan. og ligeledes talrig ved Struten 20de samme måned.

Om høsten viste den sig her igjen 7 oktober da et gammelt individ blev skudt ved Thorbjørnskjær, og er siden jevnlig seet. 13 november er igjen et gammelt individ skudt ved Söstrene.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Ankom 13 mai.

Krykkje *Larus tridactylus*: Var talrig på Leren og havet fra 3 oktober, da den første gang er iagttaget.

Tyvjo *Lestris parasitica*: På søndre ende af Agerøen holdt der 3 juni til et par af tyvjoen.

Gråstrupedykker *Podiceps rubricollis* (*Colymbus rubricollis*): 2 exemplarer, der begge blev tilsendt universitetsmuseet, er iår skudt her. Det første, der blev fældet i Skjebergkilen 17de september, var en hann sen. i høstdragt, det andet, der blev fældet udenfor Enhuskilen i Kragerøholmene 13 december var en ungfugl i vinterdragt. I anledning heraf udtaler professor Collett at den muligens hækker hertilands.

"Imidlertid trække vist de fleste herop om vinteren, når de mellem-europæiske floder og søer lægge sig."

Storlom *Colymbus arcticus*: Fra midten af april til henimod slutten af mai forekom lommen - som det synes fornemmelig denne art -, i stor mængde på søen (på Leren og omkring Hvaløerne). Endnu 2 juni skjød jeg en storlom i Kragerøholmene, men så dog den gang ikke flere. I Vandsjø så jeg 13 juni et par storlommer i nærheden af Bratholmen. Jeg kunde ikke finde noget rede, og sandsynligvis var heller ikke æglægningen endnu foregået, (eller måske var æggene fra den taget), eftersom de hele dagen lå svømmende på vandet.

Teist *Uria grylle*: 26 mai fandt jeg på Misingen et rede med 2 æg, der tiensynlig var udklækningen meget nær, medens jeg samtidig fandt to reder, med hvert et friskt æg, hvilke sandsynligvis var omlagte.

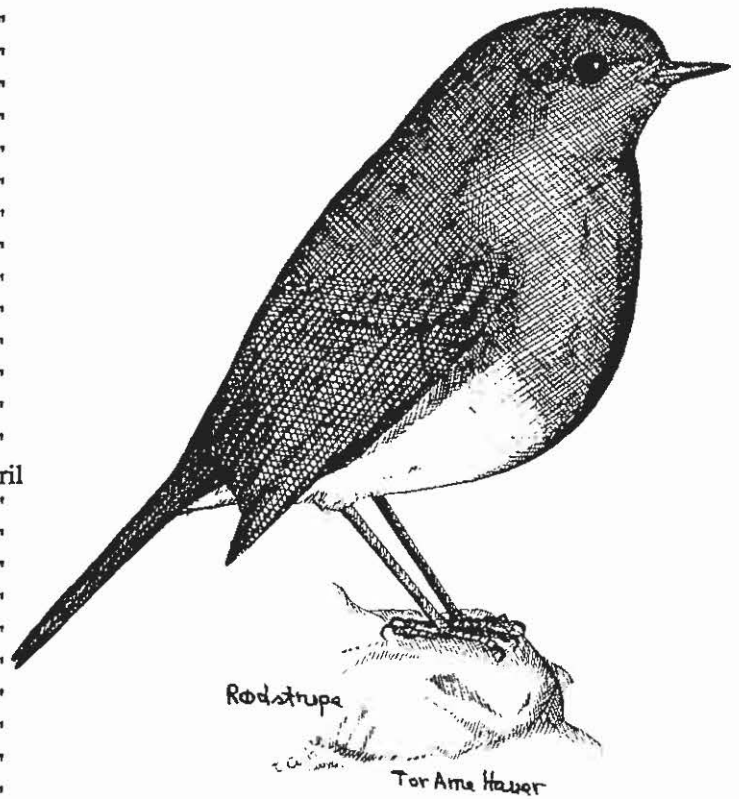
Lomvi *Uria troile*: Allerede i de sidste dage af september efter en 27de herskende storm kom den spidsnåbbede alke talrig ind. Under en storm 4 december blev alkerne stærkt drevne ind fjorden og endog fordrevne indover land. Således såes en som fløi indover Ålejorderne, og dagen efter blev en, dog rimeligvis den samme, taget levende ved skolen ved Åle. På Hvaløerne kaldes den langnåbbet alke.

Lundefugl *Mormon arcticus*: 4 aug. såes en lundefugl udenfor Söstrene.

Alke *Alca torda*: Vides ikke bemærket før 15 oktober. 16de forekom den talrig omkring Thorbjørnskjær. På Hvaløerne kaldes den kortnåbbet alke.

TRÅKFUGLENE ANKOMST I 1886.

1. <i>Alauda arvensis</i>		1 marts (16 febr.)
2. <i>Corvus monedula</i>		23 "
3. <i>Sturnus vulgaris</i>		24 "
4. <i>Emberiza nivalis</i>		24 "
5. <i>Anthus rupestris</i>	obs.	24 "
6. <i>Haematopus ostrilegus</i>		24 "
7. <i>Vanellus cristatus</i>		25 "
8. <i>Turdus merula</i>		25 "
9. <i>Alauda arborea</i>		25 "
10. <i>Fringilla coelebs</i>		25 "
11. <i>Fringilla cannabina</i>		26 "
12. <i>Turdus pilaris</i>		28 "
13. <i>Charadrius pluvialis</i>		28 "
14. <i>Turdus viscivorus</i>		29 "
15. <i>Columba oenas</i>		29 "
16. <i>Buteo vulgaris</i>		30 "
17. <i>Scolopax rusticola</i>		31 "
18. <i>Corvus frugilegus</i>	obs.	1 april
19. <i>Turdus iliacus</i>		1 "
20. <i>Accentor modularis</i>		2 "
21. <i>Motacilla alba</i>		2 "
22. <i>Columba palumbus</i>		3 "
23. <i>Saxicola oenanthe</i>		3 "
24. <i>Luscinia rubecula</i>		3 "
25. <i>Turdus musicus</i>		4 "
26. <i>Turdus torquatus</i>		4 "
27. <i>Falco tinnunculus</i>		4 "
28. <i>Scolopax gallinago</i>		4 "
29. <i>Vulpanser tadorna</i>		5 "
30. <i>Charadrius hiaticula</i>	obs.	7 "
31. <i>Fulica atra</i>	obs.	7 "
32. <i>Anser cinereus</i>		9 "
33. <i>Totanus calidris</i>		10 "
34. <i>Numenius arquatus</i>		11 "
35. <i>Grus cinerea</i>	obs.	18 "
36. <i>Totanus ochropus</i>		21 "
37. <i>Anthus pratensis</i>		23 "
38. <i>Totanus glareola</i>		30 "
39. <i>Actites hypoleucos</i>		1 mai
40. <i>Iynx torquilla</i>		1 "
41. <i>Emberiza hortulana</i>		1 "
42. <i>Sylvia trochilus</i>		2 "
43. <i>Luscinia phoenicurus</i>		2 "
44. <i>Hirundo rustica</i>		3 "
45. <i>Hirundo urbana</i>		5 "
46. <i>Saxicola rubetra</i>		5 "
47. <i>Caprimulgus europaeus</i>		5 "

Rødstrupe

Tor Arne Hauser

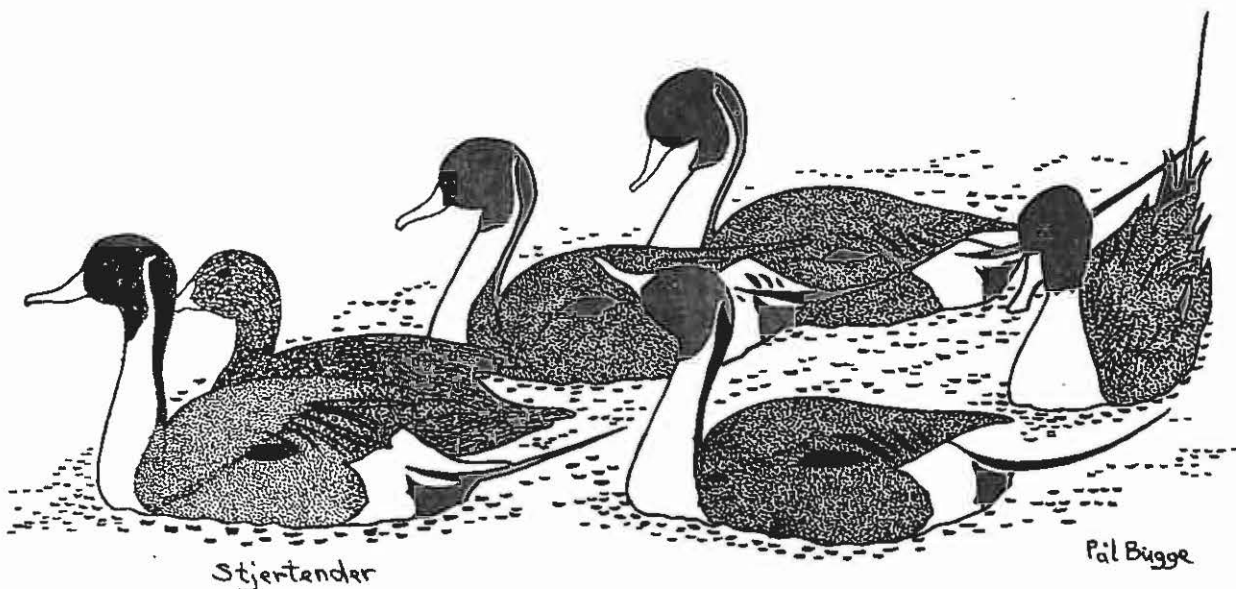
48. <i>Muscicapa atricapilla</i>		6 "
49. <i>Anthus arboreus</i>		6 mai
50. <i>Motacilla flava</i>		7 "
51. <i>Sylvia cinerea</i>		12 "
52. <i>Cuculus canorus</i>		13 "
53. <i>Cypselus apus</i>		15 "
54. <i>Sterna fluviatilis</i>		15 "
55. <i>Crex pratensis</i>		18 "
56. <i>Totanus glottis</i>	obs.	20 "
57. <i>Muscicapa grisola</i>		21 "
58. <i>Sylvia hortensis</i>		23 "
59. <i>Lanius collurio</i>		29 "

TILSENDT UNIVERSITETSMUSEET I 1886

17.05 1 exemplar af *Scolopax rusticola* unge 2 dage gammel fanget af mig selv 16.05.

20.09 1 exemplar af *Alauda arborea* ung hann i höstdragt skudt af mig i Berg 19.09.

16.12 1 exemplar af *Podeiceps rubricollis* ung fugl i vinterdragt skudt i Kragerøholmene 13.12.

1887

Dvergfalk *Falco lithofalco*: 17 september er en dvärgfalk (hann) skudt ved Viken.

Tårnfalk *Falco tinnunculus*: Er obs. 17 april.

Vepsevåk *Pernis apivorus*: Ved St.Hans-tid blev en vepsehök skudt på redet ved Tronddalen. Den havde et äg i redet og et färdigt i sig. 31 august er en gammel hann skudt ved Skåre, 24 september er sammesteds skudt en ung hunn, der udmærkede sig ved sin ualm. mørke farve (se anm. under september). 24 september erholdt jeg en ung hunn af usädvanlig mörk farve, skudt ved Skåre i Onsö. Den var overalt sävel over som under brunsort uden noget slags pletter, med et svagt nästen umärkeligt blågråt anströg over panden og öietrakten. Stjerten og vingerne vare försynede med tvärbänd, der dog ovenfra vare nästen usynlige. Stjerten havde 4 eller 5 omtr. 1/2 tomme brede sortagtige tvärbänd mellem hvilke nogle mindre tydelige bölgelinier. Vingeffärens forside var mörk, medens bagsiden, undtagen i spidsen var hvidagtig, hvorved vingen ovenfra syntes ensfarvet mörk medens den uderfra sä hvidagtig ud fornemmelig på håndvingen. Exemplaret blev tilsendt universitetsmuseet og bemärker professor Collett at det er mörkere end noget andet exemplar, som haves. (Se tegning).

Exemple tilsendt det zoologiske museum.

Havörn *Haliaeetus albicilla*: 9 oktober sä jeg en havörn på Söstrene.

Hönsehauk *Astur palumbarius*: 31 december bragtes til lensmanden en hönsehök (hann sen.), som var skudt ved Vikerne.

Spurvehauk *Astur nisus*: På Krageröen fandtes 25 mai i Åsgårdskoven et rede med 4 friske äg, af hvilke altså det förste måtte antages lagt 22de. Et overvintrende individ sä jeg 30 december.

Musvåk *Buteo vulgaris*: Ankom 10 april. Dens alm. navn her er gräle.

Fjellvåk *Buteo lagopus*: 13 oktober sä jeg en fjeldvåk, som svävede over Gräsvik, og samme dag erholdt jeg et exemplar, som samme dag var skudt ved Tronddalen, hvor 3 stkr blev påtruffet i fölge. Det smukke exempl., som var en hann, blev tilsendt universitetsmuseet.

Hubro *Strix bubo*: 20 september er et ungt exemplar skudt ved Gaustad (i Korpebjerget) ved Ellingårskilen.

Perleugle *Strix tingmalmi*: 9 januar blev en perleugle skudt i Ålebjergene. Den blev under jagt opstödt fra sit skjul, men skjulte sig igjen i en tæt gran sä vel, at vedkommende ikke var istand til at opdage den. Han skrämte den derfor ud, og den tog atter sin tilflugt til en anden tæt gran, men blev alligevel her opdaget og skudt.

Svartspett *Picus martius*: Et besynderligt träk af svarthakkespettens liv sä jeg ved Ögård på Vesteröen, hvor den havde hakket en mängde huller i väggene på et par udlader. (Se anm. for mai). Ved Ögård på Vesteröen sä jeg et besynderlig träk af gjertrudsfuglens liv. På en tur omkring på öen 15de mai passerede jeg forbi et par udmærkeslover, hvor jeg blev opmärksom på en mängde besynderlige store huller i disse bordvägge. De vare alle lige under taget, havde en oval form (omtr. dobbelt sä höi som bred) og syntes umiskjendelig at være hakkede af sorthakkespetten. Det fortelles ogsä at denne var gjerningsmanden, og at den hakker disse huller om vinteren for at finde lÿ. Den sees da ofte sidde indenfor hullet og titte ud. I den ene love var der huller på alle 4 vägge og regnede jeg ialt 22 sädanne. På den anden loven fandtes 8 lignende huller.

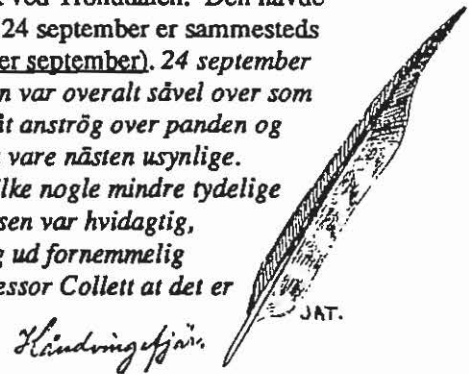
Vendehals *Iynx torquilla*: Ankom 25 april. Fra 30te var den alm. I et rede, som blev fundet i et hult aspeträ ved Åle med 4 äg 31 mai, blev der siden lagt et äg daglig indtil 5 juni, da redet blev plyndret. Förste äg var her altså lagt 28 mai.

Gjök *Cuculus canorus*: Ankom 5 mai, hvorefter den strax blev alm. På den sydliche halvdel af Asmalöen, der er ganske skovbar, og hvor der kun hist og her findes små krat af meget lave, forkröblede lövträer, har dog gjöken stadig tilhold. (conferer anm. for mai). 5te mai er ifölge G. Larsen gjöken hört i Skjebergkilen, hvor ogsä han sä den den 9de. 7de er den ifölge Jens Sjövertsen Ögård hört på Vesteröen. 7de hörte Nils Johannessen Skåre den ved Borge. 8de om morgenen er den if. Karl Eriksen hört i Örebäkskoven. 8de om form. hörte Arvesen den i Haugeskoven. 8de er den ogsä hört af havnefoged Mörck.

9de mai om morgenen hörte Johan Simensen gjöken fra Kvarsnäs. 10de hörte form. Pedersen den fra Krageröen. Uagtet der på den sydliche del af Asmalöen ikke findes andet end små ansamlinger af meget lav kratkov traf jeg ogsä iår (29 mai) gjöken der og synes den säledes at have fast tilhold her.

Låvesvale *Hirundo rustica*: Ankom allerede 22 april, men först fra 5 mai blev den alm., idet hovedträkket af svaler foregik i dagene 5-9de. Herunder blev fornemmelig 8de iagtaget store flokke, som kom til forskjellige tider af dagen, isär om morgenen og form. (se anm. for mai). 4 mai sä G. Larsen en ladesvale ved Strömtangen. Samme dag sä ogsä Hjalmar Dÿret 2 ladesvaler ved Dÿret.

Afreisen foregik 7 september, men enkelte er dog endnu iagtaget indtil 11te.

Taksvale *Hirundo urbica*: Den ankom 21 april, men blev ligesom ladesvalen først alm. fra 5 mai, idet hovedtrækket kom imellem 5te og 9de og syntes begge arter at komme samlet. (Se anm. for mai) 1te mai så Hans Syvertsen 2 svaler med hvid overgump ved Ålestranden. 3^{die} så Hjalmar Dyrret en tagsvale ved Onsø kirke. 5te om aftenen så Arvesen ved Ålestranden flok (måske 30-40 stkr.) af denne art og rustica. 8de om morgenen så dampskibsf. S. M. Knutzen en stor flok svaler på Floen. De trak imidlertid opover elven. Ved 1/2 11 tiden samme dags form. kom ifølge Hans Paulsen, Johan Simensen og Hans Syvertsen med en gang en mængde svaler i Ålekilen. Samme dags efterm. så Johan Johnsen en mængde svaler i Skårekilen, hvoriblandt han bestemte kjendte denne. Sagfører Ove Ramm så samme dag ved Gamlebøen en mængde svaler, som kom i store flokke. 9de om morgenen så jeg en svärm af denne art og rustica på Floen. Afreisen foregik også samtidig med ladesvalens, men adskillige er obs. længe efter. Således holdt en flok på et snes stykker til ved Gråsvik, hvor de ofte er seet indtil 19de.

Sidensvans *Ampelis garrulus*: Har ihøst forekommet snyderlig alm. De første viste sig 8 november. Af og til er også enkelte større flokke (dog neppe på over et halvt hundrede ad gangen) seet indtil juletider. **Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*:** Ankom 15 mai. Om høsten har jeg ikke observeret den længere end til 15 august.

Hagefluesnapper "Svart og hvid fluesnapper" *Muscicapa atricapilla*: Ankom 29 april, men hovedtrækket indfandt sig dog først 5 mai.

Tornskate *Lanius collurio*: Ankom 24 mai. 21 august så jeg en ung tornskade ved Åle.

Skjære *Pica caudata (europæa)*: Et rede ved søndre Dale indeholdt 24 april 3 friske æg. Uagtet disse blev borttaget, vedblev den alligevel at lægge sit hele antal, 8 æg, i redet, og det uagtet det 4de også blev taget umiddelbart efter at det var lagt. I et andet rede ved Langgård fandtes 4 æg 1 mai. Første æg i disse reder var altså lagt 22de og 29de april.

Ravn *Corvus corax*: Har jeg oftere iagttaget i marts måned.

Kråke *Corvus cornix*: Begyndte at blive alm. fra 14de marts. I dagene 23-25 marts foregik et livligt træk nordover. Kråker og kajer trak sammen og fulgte allesammen en nordvestlig retning.

Kornkråke=blåkråke *Corvus frugilegus*: 28 marts så jeg ved Ålelieerne en blåkråke på træk nordover. I Tune er en blåkråke dræbt af en hønsehök 6 april.

Kaie *Corvus monedula*: Ankom 25 marts med S.V. vind, men på grund af derpå i flere dage følgende N. vind standsede trækket indtil der igjen fra 31te blev S.V. Ved 11te april syntes trækket slut. Dog så jeg endnu 6 mai en kaje på træk. På höstrækket er den obs. i dagene 9-14 oktober. Flokkene syntes da iregelen at være større end om våren.

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*: Sidst i august indfandt nøddekråken sig talrig i egnen. Den viste sig i alle bygder heromkring og vakte såsom ukjendt megen opsigt. Især var den talrig i september og oktober og viste sig altid meget spag. Fortrinsvis blev den truffet på skovmyrer og moser, men besøgte også løvskov og egelände. (Se anm. for september og oktober) *September - Ifølge Olaves Agnalt havde en skytter fra Agnalt i Tune på en skovmyr i nærheden af nævnte gård 30te august påtruffet en flok fugle på 10 individer, hvoraf han skjød 2 stkr. Fuglene, der vare ham ukjendte, havde vakt megen opmærksomhed, da heller ingen anden kjende dem eller vidste nogensinde at have seet dem. Efter den af Olaves Agnalt meddelte beskrivelse kan der ikke være tvivl om at det har været nøddekråker. De havde vist sig yderst spage og kunde vedkommende med lethed have skudt flere om han havde brug for dem. På en jagttur i Skjeberg 11te september traf jeg i skoven en skytter ved navn Hans Bustgård, som netop havde skudt en nøddekråke. Han fortalte at der var seet og skudt flere af disse, dem ukjendte fugle, således havde han og hans brødre for crc 8 dage siden skudt 3 stkr. 13 september bragte Anton Olsen Åkeberg mig en nøddekråke, som han havde skudt 11te ved Vestby i Tune, hvor han traf den på en myre eller mose. 17de kom en mand fra Fjeldengen i Onsø med et exemplar. 18de blev 3 nøddekråker skudt ved Brække i Onsø. 19de erholdt jeg et exemplar, som var skudt ved Vikerkilen i Onsø den 17de. Smed Johan Johnsen fortalte 19de september at der hos Christen Dal i Borge for crc 3 uger siden havde vist sig nogle ukjendte fugle i egetræerne. De vare meget spage og en af dem blev skudt. Denne var af størrelse som en nøddeskrike og var mørkebrun af farve med talrige hvide snipper på fjærene. 22de blev et individ skudt ved Åle. Oktober - 18de oktober bragte Aug. Slevik mig en nøddekråke, som han havde skudt 16de. Også ifølge Wilh. Sissener skal nøddekråken ihøst have været meget almindelig i bygderne omkring Fredriksstad. Overalt, hvor han høsten igjennem har færdes på jagt, såsom i Råde, Svindal, Varteig m.fl. steder, har han hørt denne fugl omtale som fremmed og tidligere ukjendt.*

Stær *Sturnus vulgaris*: Ankom 5 marts. Om høsten så jeg lidet til den og dens afreise blev ikke iagttaget.

Dompap *Pyrrhula vulgaris*: Har været iagttaget fra midten af oktober og har siden forekommet alm. såvel i skoven som i haverne, hvor der har fundtes rognebær.

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*: Uagtet der ikke fandtes nye grankongler, viste dog grankorsnæbbene sig i oktober ganske talrige, men formentlig på grund af mangel på hane blev ikke deres ophold her langvarigt, thi i december var de ikke længer at se.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Ankom 20 marts (S.vind), men rimeligvis på grund af siden stadig herskende nordlig vind blev den ikke alm. før der igjen om aftenen 3 april indtraf en stærk S.V., hvorpå den allerede 4de og 5te viste sig i hyppige flokke. 30 marts hørtes den først synges. I et rede ved Volle, hvori det første æg blev lagt 11 mai, blev der ikke mer end 3 æg, hvilke fuglen derpå rugede. Det andet æg lagdes 13de og 3^{die} den 14de. Redet lå i en liden furu. I et rede ved Langgård, hvilket jeg tog 21 mai, fandtes 5 crc 3 dage rugede æg. Redet lå 5 alen fra marken i en liden gran. Det første æg var altså i disse tilfælde lagt 11te og 15 mai. I løbet af første halvdel af oktober ere de efterhånden trukne bort. 16de så jeg den fåtallig hist og her, men siden er den ikke observeret.

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*: 27 marts er en bjørgefink observeret. På hösttrækket er den seet noget hyppigere fra 17 september til over midten af oktober.

Grønnefink *Fringilla chloris*: I første uge af januar er endel grønnefinker obs. ved Tronddalen, hvor de fornemmelig have sit tilhold i enerne. I slutten af marts er den oftere observ. mellem 22de og 27de af og til endog større flokke. Rimeligvis have disse befundet sig på træk. De er også i disse dage hørt synges. På hösttrækket er den i dagene 9-15de oktober hyppig iagttaget. Overvintrende er den atter truffet i første halvdel af december. Ved Åle, hvor også et individ blev fanget i trostesnare, har flere stkr. tilhold i en enerrabbe.

Tornirisk *Fringilla cannabina*: I marts måned er adskillige overvintrende tornirisker iagttaget omkring Ålegardene. Trækket begyndte 25 marts (S.V.), men ligesom bogfinken blev den først talrig efter 5 april. 21 mai fandt jeg et rede med 5 æg ved Vollebjerget. Redet, der lå i en ener i en brat fjeldur var bygget af grove strå samt delvis finere røslængkviste, havde indvendig en tyk udføring af planteuld (eryophorum) og tidsselfjun (circium) ovenpå hvilket var et lag fine lysfarvede rødder samt lyse hestetagel og grisebørst. Fjær fandtes ikke. Af æggene, der neppe var halvrugete (crc 6 dage), kunde det første beregnes at være lagt 12te. I september var den meget talrig og strulede om i store sværme på de skårne agre.

Gråsisik *Fringilla linaria*: Var ikke iagttaget på vårtrækket. På hösttrækket er den iagttaget fra 14 oktober. 16de traf jeg den alm., men ikke talrig.

Grønnsisik *Fringilla spinus*: Var alm. i midten af oktober.

Jernspurv *Accentor modularis*: Ankom 13 april, var strax ganske talrig, men syntes allerede få dage efter at være forsvunden. På hösttrækket er 17 september seet en hel flok.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: Allerede fra 10 marts hørte jeg hyppig gulspurven synges. 27 marts blev ved Åle skudt en gulvspurv med en eiendommelig farvedragt. Exempl. der blev indsendt til universitetsmuseet, udmærkede sig ved et bredt hvidagtigt bånd over hånd- og armsvingfjærene samt over den bagre (ydre) halvdel af skjerten. Over disse lyse bånd gik der 3 lidt mørkere, såvel på vingerne som stjerten, hvorved denne sidste lignede en høkestjert. Af 3 reder, som fandtes i mai måned, indeholdt det ene 26de 5 æg crc 2 à 3 dage rugede, det andet indeholdt 27de 4 æg, der blev udklækket dagen efter, og det tredje indeholdt 31te 4 crc 6 à 7 dage gamle unger. I disse reder var altså det første æg lagt 8de, 12te og 19de mai. Det første rede, som fandtes ved Dyrret. og som jeg tog, lå i en dertil dannet fordybning i jorden under en ener, det var temmelig dybt (2"), havde en udvendig diam. af 4" og indvendig 2 1/2" og var fast sammenföiet af forskjellige bestanddele, mest græsstrå og urtestilke samt desuden af mos, renlav, enebark og enkelte røslængkviste. Indvendig havde det en mygere beklædning af græsrodder og hestehår. Det sidsnævnte rede, der fandtes ved Langgård, lå mellem lüng på en næsten skovløs rabbe.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Ankom 26 april. 31 mai fandt jeg ved Langgård på en skovbar fjeldskråning to reder ikke langt fra hverandre. Det ene, der var bygget af strå og indvendig foret med fine græsrodder og nogle hestetagel, lå temmelig åbent mellem røslýngen og indeholdt 5 vel 3/4 rugede æg. - Det andet lå vel skjult under en granbuske, var bygget af lýngkviste og lýngrødder samt strå, indvendig foret med fine græsrodder og nogle grisebørst og indeholdt 6 høist et døgn rugede æg. Det første æg var i disse tilfælde lagt 17de og 25 mai. Den er ikke obs. senere end 4 september.

Sivspurv *Emberiza schoeniclus*: Er obs. 10 april og er senere i månedens løb fra og til seet, dog altid kun en eller et par ad gangen. På hösttrækket er den iagttaget fra 17 september indtil 21 oktober.

Snøspurv *Emberiza nivalis*: Ankom 10 marts og holdt sig her til 25de. På hösttrækket er den obs. 15 oktober.

Fjellerke *Alauda alpestris*: 1 mai traf jeg på Ören en flok alpelærker på omkring 30 individer.

Sanglerke=lerke *Alauda arvensis*: Allerede 1 februar er en lærke obs. ved Sarpsborg, og 6te 2 stkr. ved Åle, men da der siden helt til 22de ikke er seet noget til den, kan dens ankomst først regnes fra da af. Den blev fra da under flere dages tildels stærk sydlig vind stadig seet på træk. 26de hørtes den første gang synges, - den 28de allerede kl. 6 om morgenen. I de første dage af marts var den meget talrig, men ved en påný

indtrædende vinter blev der et tilbagetræk, så de i dagene 14 - 18 marts var aldeles forsvundne. 19de beg. de atter at vende tilbage og var 20de igjen alm., uagtet der endnu ikke fandtes barflækker. Afreisen foregik fra 7 oktober og var afsluttet 21de.

Trelerke *Alauda arborea*: Ankom 6 marts og forekom en uge senere ganske alm., men ved snefaldet 14de forsvandt den ligesom englærken, men vendte også med denne tilbage igjen 20de. Medens den ellers ialmindelighed kun sees at komme enkeltvis blev under dens tilbagevinden seet en flok på 5 stk., som trak fra S. til N. På Vesterøen traf jeg den alm. overalt 15 mai. Fra lysningen om morgenen sang den meget flittig, og hørte jeg den tildels endnu til kl. 7 om form. Jeg fandt 3 reder:

Det første 21 april ved Rød med 4 omtr. 3/4 rugede æg (ungerne var dunede). Redet fandtes på en enebevoxet rabbe, hvor det lå på marken indtil (ikke under) en ganske liden cir 1 fod høi ener i en af fuglen selv gravet fordybning i jorden. Det bestod af en af fine strå bygget tyk skål, der omkring kanten var belagt med mos og nogle grove urtestilke. Hunnen lå på, indtil jeg kom lige på den, da den flaxende henad marken, som om den ikke kunde flyve, forstak sig i det nærtstående enerkrat. Det andet 16 mai ved Langgård med 4 kun 3 dage rugede æg, fandtes ligesom det første på en liden enebevoxet bjergrabbe ved en ganske liden ener i et hul i marken og bestod af strå og enkelte tørre blade, samt var rundt kanten belagt med mos. Det tredje fandtes på Varås (Ålebjergene) 21 mai og indeholdt 4 omtrent eller vel det halve (cir 7 dage) rugede æg. Det lå på en skråning af fjeldet, som ikke var skovbevoxet, mellem lav røsløng og renlav i en tildannet fordybning mellem dette og bestod af strå, der havde et underlag af mos. Det sidste rede gjorde med hensyn til beliggenhed en undtagelse fra samtlige tidligere fundne (for 4 stk. og i år 2). Trælerken synes nemlig med forskjærlighed at lægge sit rede temmelig åbent, helst på tyndbevoxede enerabber, der er bevoxet med en mager græsvegetation, der aldrig er istand til at skjule redet. Her lægges det indtil (aldri under) en ganske liden ener, der snarere synes at have til hensigt at tjene som mærke end som ly. Mærkelig nok have samtlige de reder der have ligget ved enere våret lagt på nordsiden af disse. Det første æg var i disse 3 reder lagt: 9 april, 11te og 12 mai. Høstrækket er ikke iagttaget.

Skjærpiplerke *Anthus rupestris*: Er obs. i skjærgården 27 og 29 marts. Et utvivlsomt skjærpiplerkerede med 5 små unger er fundet i Kragerøholmene 11 mai. (Se anm. for mai) Jens Ellingsen fandt 11 mai på Rødholmen (Kragerøholmene) et rede med 5 unger. Fuglen var liden og spids, grå af farve og havde en pistende lyd. Rede lå på marken mellem småt ris.

Heipiplerke = "engpiplerke" *Anthus pratensis*: Ankom 26 april. Strax talrig. Allerede fra 2 september viste engpiplerken sig i mindre mængde, men den blev heller ikke ihøst på langt nær så talrig, som den pleier at være. Den er senest obs. 20 oktober.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: Ankom 28 april. 1 mai var den alm. Den er stadig iagttaget indtil 11 september.

Linerle *Motacilla alba*: I den første uge af marts er en linerle flere gange seet på Ålestranden og Gråsvik, ligesom også en samtidig skal være seet i Glemminge, men om dette har våret overvintrende eller stormfordrevne individer er ikke let af afgjøre. Det sidste tør måske være det sandsynligste, skjönt tidspunktet for dens ankomst til Danmark er betydelig senere. Trækket begyndte 6 april, og den var få dage senere alm. udbredt. Allerede 22 april så jeg en linerle beskæftiget med redebbygning.

Afreisen foregik 27 september. Dog så jeg endnu 1 oktober 6 stk. i følge og 2de en. I november er en linerle stadig seet ved bruget og på Ålestranden, hvor den sidste gang blev seet 5 december.

Gulerle *Motacilla flava*: Ankom 8 mai og holdt sig her til slutten af måneden. (En iagttagelse om dens træk (Se anm. for mai) 8 mai så Nils Hansen Skåre en gulerle ved Skåre. Samme dag er den obs. ved Åle af Arvesen og ved Stenaker (et individ) af Hjalmar Dyrret. 27de så Arvesen, da han lå på søen ved Råholmen (Kragerøholmene) og fiskede 7 gulerler som kom trækkende nordover. De kom ikke samlet, men dog så kort efter hverandre, at de omtrent måtte betragtes som et følge. 29de og 30te mai iagttog Olaves Agnalt 2 gulerler ved Solibruget, hvor han så dem på hustagene. 7 aug. er den atter seet (nogle stk.), men er ikke iagttaget senere end 11 september.

Fossekal *Cinclus aquaticus*: Ved den elv, som går til Solibruget, er flere fossekaller iagttaget i første halvdel af april (6te - 12te), og 2 stk. skudt.

Duetrost *Turdus viscivorus*: Er ivinter bemærket som overvintrende, idet et individ er fanget i done 1 januar. Dens ankomst indtraf 4 april. Allerede strax lader den sin med måltrostens let forvekslende sang høre fra en grantop. Fra 24 september har jeg seet den blandt kramfuglene på torvet, og er adskillige bleven torvført. Senere end 19 oktober er den ikke obs.

Gråtrost *Turdus pilaris*: har i vinter våret alm. til ud i februar, men siden har den våret borte en tid. Efter snefaldet 14 marts vendte den igjen tilbage og var da en kort tid talrig. Herunder er den også hørt synge (eller kvindre) i kor. I slutten af april forsvandt den igjen. På høstrækket er den første gang bemærket 24 september. Nogle dage i midten af oktober viste den sig talrig efter et stærkt snefald, som da indtraf, men har derpå igjen våret borte til slutten af måneden, da den atter en tid optrådte talrigere til midten af

november, men var i slutten af samme måned igjen sparsom. I december var den ganske alm. og fangedes tildels endnu i doner.

Måltrost *Turdus musicus*: Ankom 11 april. Den hørtes strax synge, men ble ikke på en uges tid alm. Et rede ved Fjelle indeholdt 9 mai 3 friske æg. Et andet rede, som fandtes i Ålebjergene 18 mai, indeholdt 5 omtr. 2/3 rugede æg. Første æg var i disse tilfælde lagt 7de og 5te mai, når antages 15 dages rugning. Höstråkket syntes at begynde omkring 20 september, idet der da begynde en større fangst. Til midten af oktober var den talrig, men aftog derpå hurtig, og allerede 23de var afreisen afsluttet. Kun meget få er iagttaget i de nærmestefølgende dage. (Anm. for oktober) Var torvført i stor mængde 15de, men synes allerede 16de at være aftaget betydelig. Et knippe kramfugl på 18 stkr., som Alfhild kjøbte 17de og som var fanget 15de og 16de indeholdt kun 2 måltroster. 19de forekom den heller ikke meget talrig blandt den torvførte kramfugle, men derimod atter talrig 22de. I de følgende dage har den været meget fåtallig. Afreisen må således betragtes afsluttet 20 eller 23de, idet de eksemplarer, som har været fanget i ugen 23-29 er meget få. 29de så jeg kun et par individer på torvet, hvilke dog godt kunne være fanget først i ugen.

Rødvingetrost *Turdus iliacus*: Ankom 2 april, men hovedtrækket foregik dog først i dagene 9-13de. 17de var den ganske forsvundet. Höstråkket indfandt sig 25 september. De forekom i rigelig mængde (talrigere end måltrosten) indtil 23 oktober, da størsteparten synes at være afreist samtidig med foregående, men var dog endnu alm. til udgangen af måneden. De have ihøst været særdeles velnærede.

Svarttrost *Turdus merula*: Ankom 25 marts. På Papperøen hørte jeg en sorttrost synge om morgenen 19 april. Om hösten er den første sorttrost fanget 16 september, men blandt den store mængde kramfugl, som kom til byen, var den ikke bemærket før 8 oktober. Den var da nogenlunde alm. til 8 november, da den syntes at forsvinde. Senere har jeg kun bemærket et individ, fanget 29 november.

Rintrost *Turdus torquatus*: Ankom 17 april og var at træffe indtil 1 mai. 11te og 12 mai er et par (hann og hunn) seet ved Dýret, og 15de traf jeg 2 stkr. på Vesterøen, af hvilke jeg dog kun fik se den ene, der var en hann. Dens forekomst der på denne fremskredne tid af våren gav mig mistanke om at den kunde hække der, men fandt jeg imidlertid intet tegn, der kunde bestyrke denne formodning. I oktober er den bemærket fra 8de, men meget fåtallig til månedens udgang.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: Ankom 6 april. 16 oktober traf jeg den endnu almindelig i Ålebjergene.

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Ankom 27 april. Er observeret indtil midten af september.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Ankom 11 april, men blev dog først alm. omkring 24de.

15 mai fandtes ved Åle et rede med 5 friske æg, hvoraf altså det første måtte være lagt 11te. Redet, der lå i et stengjærde, var lidet og tynndt og bestod af strå, fine græsrodder og fjær.

Skjøndt ikke på langt nær så alm. som i aug. er den stadig iagttaget indtil 28 september.

(Se anm. for aug. og septr.) August - Så jeg endnu indtil 18 august almindelig ved bruget, men kort efter forsvandt den fra dets omgivelser. September - Forekom ifølge Arvesen endnu 2de september almindelig i Kragerøholmene. 4de traf jeg den også talrig på en jagttur i Berg. Endnu 7de er den if. Arvesen almindelig omkring Åle. 11te traf jeg kun en stendulpe på en jagttur i Skjeberg. Arvesen så 3 stkr. ved Åle samme dag. Fremdeles 17de sagde han, at den var almindelig sammesteds. 21de så han en flok på omkring et snes stkr. på Ålejordene og 22de så han 3 stkr. i Kragerøholmene. Endnu 28de så Arvesen 2 stkr. på sidstnævnte sted, men siden vides den ikke observeret.

Buskskvett *Saxicola rubetra*: Ankom 1 mai, men er først fra 6te el. 7de bleven alm. Observ. indtil 11 september.

Gjerdesmett *Troglodytes europæus (parvulus)*: Har også ihøst været talrig i tomten på Gråsvik, hvor jeg også har iagttaget den i hele december.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: Ankom 15 mai.

Møller *Sylvia curruca*: Er observeret 13 mai.

Hagesanger *Sylvia hortensis*: Ankom 1 juni og blev endnu først alm. på flere dage. Endnu 12 aug. hørte jeg en havesanger synge meget livlig.

Løvsanger *Sylvia trochilus*: Ankom 4 mai og er obs. endnu 25 september.

Gransanger *Sylvia abietina*: Ankom 18 april og er obs. endnu 2 oktober.

Toppmeis *Parus cristatus*: Jeg fandt i år 7 toppmeisreder. Kun et af disse reder var nyhakked af fuglen selv i en rådden aspestubbe, to reder lå i birkestubber med vertikale huller af omtrent 4" dybde (det ene var også benyttet det foregående år), et rede fandtes i et naturligt vertikalt hul i en frisk asp, et i et gammelt meisehul i en frisk asp, et lå i et gammelt hul i en asp og et i en hul or. Samtlige kun i 3-7 fods høide fra marken. I disse reder, hvoraf de 5 indeholdt 5 æg og 2 kun 4 æg var det første lagt 15, 19, 19, 21, 24 og 25 april. Det 7de rede, som ikke blev taget, blev ikke nærmere undersøgt.

Et af rederne fandtes netop som udklækningen foregik. De spæde unger vare iomtrent ganske nøgne, men havde på hovedet en stor dundusk. Rederne, der havde et underlag af fin mos, bestode af et overmåde tykt

lag (omtrent 1/2") fine hår og uld af mus, ekorn og hare, i et tilfælde også tillige noget planteuld, som var meget fast sammenfiltet tildels ved hjælp af spindelvæv. Et rede var tillige indvendig belagt med små fjær. **Kjöttmeis *Parus major***: Hørtes allerede syngte fra begyndelsen af marts. I mai fandt jeg 3 reder, i hvilke det første æg var lagt 3, 7 og 9de. Et af disse reder lå i et lidet hakkespethul i en tør asp, de andre lå i hule asptræer. Se nærmere anm. for mai. 7 mai fandt jeg et rede med et æg ved Varhal i et hakkespethul i en tør asp. Da jeg 21de tog æggene var der 9 stkr., der nepper var mer end 3 dage ruget. Da det viste sig at flere af æggene vare bedækkede med æggehvite og 2 sådanne også vare henlagte på kanten af reden, fordi fuglen havde fundet dem bortskjæmte, uden at de dog var itu, må der, når man tager hensyn til at de blot vare rugede i høist 3 dage, utvivlsomt have været flere æg, måske 2 eller 3 mere. 14de tog jeg et rede i Ålebjergene i en hul asp. Også dette rede, der indeholdt 8 kuns en dag varmede æg, havde været udsat for forstyrrelse. Da redet blev fundet det 5te var hullet tilstoppet med mos så fuglen ikke kunde komme ind, det indeholdt da 3 æg. Hullet blev ryddiggjort og de 3 æg borttagne for at leilighed igjen kunde blive beboelig. Rimeligvis er reden taget i brug af dets oprindelig eier, eftersom antallet af æg kun blev 8. 15de fandt jeg et rede med 7 æg i en hul asp på Vesterøen. Blev ikke taget.

Svartmeis *Parus ater*: 14 mai fandt jeg et kulmeiserede i en fjeldsprække indeholdende 5 friske æg. Hunnen lå så hårt på redet at jeg måtte tage den ud. Det første æg altså lagt 10 mai.

Granmeis *Parus borealis*: 3 reder fundet i mai indeholdt alle 9 æg. I to af disse var det første æg lagt 2^{dre} og 11te mai, det tredje blev forsåvidt ikke undersøgt. Samtlige reder lå i huller, der var nyhakked af fuglen selv, to af dem i rådne birkestubber, det tredje i en tør or. Rederne bestode af enebast i et tilfælde stærkt blandet med hår og uld af gnavere, i et andet fandtes enkelte fjær, men i det tredje var der udelukkende bast. Det blev iagttaget, at når fuglen under æglægningen forlod redet, tildækkede den æggene. (Anm. for mai) 14 mai fandt jeg i Ålebjergene i en birkestubbe i et af fuglen selv hakket hul et rede med 9 circ 4 dage rugede æg. If. Herman og Hjalmar Dýret indeholdt reden 8de 7 æg. Flere gange, som de undersøgte reden, fandt de æggene tildækkede, noget som de formodede fuglen gjorde selv for at beskytte dem, da de også tidligere har seet lignende. Reden bestod af enebast stærkt blandet med hår og uld af gnavere. 21de mai undersøgte jeg 2 reder, hvist med 9 æg. Det ene rede lå i et af fuglen selv hakket hul i en birkestubbe og bestod af bastrevler som fuglen, når den var borte fra reden havde dækket over æggene. Det sidste æg var lagt 19de (if. Hjalmar Dýret) Det andet rede lå i en or også i et af fuglen selv hakket hul og bestod som hint af bastrevler, hvortil kom enkelte fjær. Om disse æg vare varmede blev ikke undersøgt. Begge rede fandtes i nærheden af Dýret.

Stjertmeis *Orites caudatus*: 6 december så jeg en liden flok stjermeiser på 6 stkr.

Trekryper *Certhia familiaris*: Der på flere år har forekommet meget sparsomt, synes igjen at skulle forøge sig. I oktober traf jeg den ganske talrig i Ålefjeldene.

Tårnseiler *Cypselus apus*: Ankom 19 mai og trak igjen bort 19 aug. En efternøler er seet ved Åle 25de og 30te aug. samt 1 september, da også 3 stkr. blev seet på en gang sammesteds.

Nattravn *Caprimulgus europæus*: Ankom 3 mai. På jorderne ved Åle var den almindelig hver aften til 18 aug., men har jeg også siden seet den et par gange nemlig 21de og 24de.

Ringdue *Columba palumbus*: Ankom 5 april. Også i år forekom den meget sparsomt heromkring.

Skogdue *Columba oenas*: Ankom 26 marts. Bemærket 8 oktober.

Orrfugl *Tetrao tetrix*: Fra begyndelsen af marts begyndte århanen allerede at spille omkring Fredriksstad, men var den derimod ikke hørt så tidlig længere oppe i bygderne.

Storfugl *Tetrao urogallus*: Tiuren begyndte at spille en uges tid ud i april, men først i den sidste uge af måneden har röien for alvor besøgt legen. På Kragerøen blev 28 mai fundet et rede med 6 æg, hvoraf de 3 blev klækket nogle dage (3 eller 4) senere. De andre havde sandsynligvis været ubefrugtede. Når antages 24 dages rugning har det første æg været lagt 3 mai.

Jerpe *Tetrao bonasia*(*Tetrastes bonasia*): 28 oktober skjød W. Sissener en jerpe i Svendal, hvor han samtidig så 4 stkr.

Tamhøne *Gallus domesticus*: Af Hans Syvertsen Åle erholdt jeg 17 mai et cylinderformet næsten i retvinkel kroget hønseæg.

Vaktel *Perdix coturnix*: 24 mai er en vagtel hørt ved Ulveng i Borge.

Vipe *Vanellus cristatus*: Ankom 20 marts. Endnu 1te mai traf jeg flere viber på Ören. Foruden ved Skibstadkilen på Asmaløen, hækkede i år viber også på andre steder af øen. På nævnte sted fandt jeg 29de mai et rede med 4 nepper mer end et døgn rugede æg, men fandt også 2 kuld unger hvoraf de ældste kunde ansees for at være 7 à 8 dage, de yngste for 2 dage gamle. Ifølge dette var det første æg lagt (når regnes 16 dages rugning) 3, 9 og 25 mai.

Tundralo *Charadrius helveticus*: Ved Stangeskjær er i september skudt 2 individer af kystbrokfuglen. Det første, et ungt individ, blev skudt 7de, det andet 27de.

Heilo *Charadrius pluvialis*: Er i år ikke obs. før 29de april. 4 mai er en flok obs i Ålebbergene. Allerede 21 aug. er den igjen truffet i Berg og 27de samme måned er 4 stkr. skudt på Ören.

Sandlo= "Strandrøyle" *Charadrius hiaticula*: Ved Skibstadkilen på Asmaløen fandt jeg 29 mai et rede med 4 omtr. 4/5 rugede æg. Redet, der lå meget langt fra vandet var dannet som en hulning i den af forvidtrede skjæl bestående jordbund, der tildels er tyndt mos og græsbevokset, dels er uden vegetation. Det første æg i dette var altså lagt omtrent 14de, men det lod samtidig til at klækningen allerede i almindelighed var foregået.

Dverlo = "den lille strandrøyle" *Charadrius minor*: På Ören er 16 mai truffet flere små strandrøyle. Ved Skjälviksanden på Asmaløen fandt jeg 29 mai et rede med 4 tre dage rugede æg. Redet, der var en fordybning i den stenede sandstrand, var belagt med små stene og ovenpå dem små korte tråpinder af omkring 1/4" længde. Medens det første æg i dette rede var lagt 24 mai, syntes æglægningen forøvrigt ikke at være alm. begyndt.

Tjeld *Haematopus ostralegus*: Ankom 27 marts.

Storspove *Numenius arquatus*: Ankom 21 april. Den var en kort tid ganske alm. og er også seet i store flokke. Allerede 5 aug. er den igjen seet i skjærgården. Et exemplar, som blev skudt 4 september i en lynchmark i nærheden af Skjebergkilen befandtes at have spist blåbær.

Småspove *Numenius phaeopus*: Er ikke iagttaget før 19 mai. 5 spover (angivelig småspover) som er seet på Spjerøen 8 aug. har rimeligvis helst været storspover.

Brushane *Machetes pugnax*: Er obs. 7 april. I slutten af måneden er den hyppig seet på skjærene på vestkanten af Hvaløerne. Allerede 5 aug. er den igjen truffet i skjærgården, hvor et individ nævnte dato blev skudt på Stangeskjær. I slutten af samme måned og begyndelsen af september forekom den alm. på flere steder, hvor der var sumpigt terræng. Den blev således skudt både på Åsgårdstranden, i Ålekilen og i Stråsenbugten, men er ikke bemærket senere end 4 september.

Strandsnipe *Actites hypoleucis*: Er ikke iagttaget før 7 mai.

Gluttsnipe *Totanus glottis*: Blev ikke iagttaget på vårtrækket, men på høstrækket indfandt den sig fra 5 august, men er ikke iagttaget senere end 7 september.

Rødstilk *Totanus calidris*: Ankom 27 marts. 29 mai fandt jeg ved Skibstadkilen på Asmaløen et rede med 4 omtrent 3/5 rugede æg. Det lå midt oppe i en lav, krybende ener, der ikke kunde danne noget dække over det og bestod af tørt græs, der var lagt i et af fuglen gravet hul. Første æg kunde antages lagt 16 mai. Også om høsten viser den sig i kilerne, således blev et ungt individ skudt i Skårekilen 31 august. Den synes at være reist i begyndelsen af september. (Se anm.) *Arvesen beretter 12 september at han ikke længer ser den rødsneppe i holmene.*

Skogsnipe *Totanus ochropus*: Ankom 11 april og syntes en kort tid at være ganske alm.

Grønnstilk *Totanus glareola*: Ankom 23 april. Den var såvel på vårtrækket som om høsten meget fåtallig. 18 juli er 2 grønnsnepper seet i Ålekilen.

Tundrasnipe (krumnebsneppe) *Tringa subarquata*: Et ungt individ af den spovenåbbede strandvibe er skudt i Onsjøskjærene 27 aug. Exempl. sendte jeg til universitetsmuseet.

Myrsnipe *Tringa alpina*: Et exempl. skudt på Ören 22 mai. Om høsten er den bemærket fra 27 aug. indtil 22 september og var i denne tid ganske talrig især i skjærgården, men er også truffet i Ålekilen.

Dvergsnipe *Tringa minuta*: Også denne var ganske talrig ihøst, især i skjærgården, men er også truffet i Ålekilen. Den er tildels seet i temmelig store flokke og er ligesom foregående bemærket fra 27 aug. til 22 september.

Polarsnipe *Calidris canutus*: Denne strandvibe, der ellers synes at forekomme meget sparsomt her, har i høst været ganske almindelig. Den er dog kun påtruffet enkeltvis eller i ganske små flokke, hvoraf flere individer er skudt. Den er kun truffet i skjærgården mellem 20 aug. og 12 september.

Rugde *Scolopax rusticola*: En efter al sandsynlighed overvintrende rugde er iagttaget ved Dal i Borge 3 og 4 marts. Den ankom 27 marts (se anm. for marts) *Christen Dal (Borge) fortalte 6 marts at han havde en rugde i nærheden af gården 4de, ligesom også hans tjenestegut dagen forud havde stådt op en rugde ved Sør-Dal. If. Chr. Dal(19^{de}) er den ikke senere iagttaget ved Dal. 27de så jeg en rugde ved Ålelierne. Ifølge Chr. Dals tjenestegut er rugden seet på træk om aftenen 27de og de to følgende aftener, men uden at knorte. Ved Fjelle lille er 28de el. 29de seet 2 fugle, som vistnok har været rugder, der om aftenen i mørkningen kom flyvende sammen uden at give nogen lyd fra sig. 29de kl. 1/2 8 om aftenen så W. Sissener en rugde som fløi over landeveien ved Skåre uden nogen lyd.*

2 april så jeg den på træk ved Trondalen kl. 7.27. 3 april beg. trækket ved Dammør kl. 7.15". 4 april beg. trækket ved Dammør kl. 7.11". Livligt træk uagtet der blæste stærkt S.V., men luften var tåk og overskyet. 5 april beg. trækket ved Dammør kl. 7.19". 7 april beg. trækket ved Dammør kl. 7.39". Sissener skjød den aften dersteds en hunn, som kom uden lyd kl. 8.

12 april beg. trækket ved Dammyr kl. 8.2". 17 april beg. trækket ved Onsö prästegård kl. 7.52".
18 april beg. trækket ved Dammyr kl. 7.49. 19 april beg. trækket ved Dammyr kl. 7.59. 21 april beg.
trækket ved Dammyr kl. 8.3. 22 april beg. trækket ved Dammyr kl. 8.18. 23 april beg. trækket ved Dammyr
kl. 7.39. Veiret var stille med mildt, men stærkt regn. 25 april beg. trækket på Kragerøen kl. 8.10.

1 mai beg. trækket ved Dammyr kl. 8.10. 2 mai beg. trækket ved Dammyr kl. 8.29.

3 mai beg. trækket ved Dammyr kl. 7.58 og varede til kl.8.55". Der var kun en rugde, men denne trak 8
gange. Det var stærk nordlig om aftenen og regnede tåt. 4 mai beg. trækket ved Dammyr kl. 7.42. 5 mai
beg. trækket ved Skårerønningen kl. 8.28. 6 mai beg. trækket ved Skårerønningen kl. 9.5". I midten af
oktober var rugden alm. men er ikke bemærket senere end 18de.

Dobbeltbekkasin *Scolopax major*: 26 aug. skjød jeg en dobbeltbekkasin i Skårekilen.

Enkeltbekkasin *Scolopax gallinago*: Ankom 6 april. Den er i de følgende dage obs. på flere steder og
var i midten af måneden talrig i kilerne. Om aftenen 13 mai iagttog jeg 2 enkeltbekkasiner, som over
Ålekilen fløi og mäkrede i luften. Da jeg ankom til stedet i mørkningen holdt de på med sin mäkrende
flugt, med hvilken leg de uafbrudt fortsatte. Da jeg havde iagttaget dem 1/2 time holdt den ene op, og jeg
hørte den ikke mere fortsatte, men den anden vedblev endnu ustandselig, da jeg efter 3/4 times ophold gik
derfra. Siden begyndelsen af aug. har den været talrig i kilerne, men afreisen foregik tidlig. Allerede 10
oktober faldt der sne, veiret blev mer og mer vinterligt, og 14de var der fuld vinter med 1 1/2" sne, men
endnu var der adskillige bekkasiner i Skårekilen både 13de og 14de. Den 16de er sidste gang den er obs.

Kvartbekkasin ("småbekkasin") *Scolopax gallinula*: Er obs. allerede 8 september. I begyndelsen af
oktober var den temmelig talrig i kilerne. 19 oktober bragtes en småbekkasin til torvs sammen med endel
kramsflugt og angaves at være fanget i done ved Ro i Råde. Da marken på den tid var bedækket med sne,
var det vel småt om føde for den.

Myrrikse *Gallinula porzana*: Først 15 mai er den småplettede sumphøne hørt i Ålekilen. 26 aug. skjød
jeg i Skårekilen en unge, der var så liden, at den neppe var over 6 uger gammel, dog fuldt befjæret og
flyvedygtig. Äggene kunde således neppe være lagt før i sidste uge af juni. Det synes at stadfæste sig, at
den iregelen lægger äg meget sent. 5 oktober er et voxent individ skudt i Skårekilen.

Åkerrikse *Crex pratensis*: Ankom allerede 7 mai og var ved midten af måneden ganske alm.

Trane *Grus cinerea*: Ankom 21 april. På Åkebergmosen i Råde opholder hver vår nogle traner sig en 8-
14 dages tid. Således såes i år dersteds 4 stkr. 21de og 9 stkr. 23de. 27de var der blot en, som der da blev
skudt på. (Anm. for april) 21 april så tåkkerne Anton og Lauritz Olsen Åkeberg en flok traner på 4 stkr. på
Åkebergmosen i Råde og 23de så de 9 stkr. sammesteds. På dette sted vise de sig hver vår og opholde sig
der gjerne en 8-14 dages tid. 27de skjød Anton Olsen på en sammesteds, der var dengang blot en der.

3 mai om morgenen så jeg en trane, som trak over Gråsvik i nordlig retning. Den var et öienblik forud seet
kredse over Ålekilen nogle gange, men tog derpå kurs nordover. 29 mai så jeg ved Skibstadkilen på
Asmaløen en trane, som jeg 2 gange stødte op på samme sted. Af den mængde dels friske, dels gamle
ekrementer som fandtes på forskellige steder, lod det til at den en længre tid havde opholdt sig der.

Gråhegre=heire *Ardea cinerea*: I aug. måned har flere heirer opholdt sig i Kragerøholmene, hvor også et
ungt individ er skudt 25de. 31te samme måned er også et individ seet i Skårekilen.

Grågås *Anser cinereus*: Ankom 31 marts. Nævnte dags morgen er en stor flok på omtr. 60 individer seet
ved Ören, hvorfra de så ud til at flyve op. (Se anm. for marts) - 31 marts kl. 7 om morgenen så G.Larsen og
Hans Syvertsen en stor flok grågjås ved Ören, hvorfra det så ud som de vare flöine op. De delte sig i to
flokke af hvilke den ene på 23 individer blev ved at flyve omkring, medens den anden, der var mindst
dobbelt så stor drog sydover. I de første dage af april er flere store flokke på indtil 50 stkr. seet omkring
Söstrene og Misingen. Endnu 16 mai er en flok seet på træk nordover. 21 og 23 september er flokke seet
på træk sydover. (Anm. for september) -21 september efter indtrædt mørke om aftenen kl. 7.40 blev en stor
flok grågjås iagttaget at trække langs Seutelven sydover. Ved Seut blev den iagttaget af Ole Larsen, der
anslog flokken til omkr. 50 stkr., der flöi i en bue i noget mer end skudhøide. Derefter blev den et stykke
längre nede iagttaget af Jakob Hanssen Örebäk, der dog ikke så dem, men af deres stærke og nærlödende
skrig antog at de var mange samt flöi meget lavt. Derefter blev de hørt af billettören på Gråsvik samt
endel passagerer idet de flöi over Floen henimod Åsgårdstranden, hvor de antog at de lagde sig.
Sandsynligvis flöi de dog over Kragerøen til Ören eller öerne udenfor samme. 23de så G. Larsen og
Hans Sjöversen ved Moss en grågjåsflok, som flöi östover.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*: 8 oktober bragtes til torvet et nyskudt exemplar af denne gås, der
var fældet ved Vandsjö i nærheden af gården Husebÿ i Råde. Exemplant, der var en ungfugl, blev tilsendt
universitetsmuseet, (men ansåes dengang af professor Collett for dubiöst) (Se beskrivelsen under oktober)
- 8de oktober blev der for min regning indkjöbt på torvet i Fredriksstad en gås, der var skudt ved Vandsjö i
nærheden af gården Husebÿ i Råde. Exemplantet var en ungfugl af den kortnåbbede sädgås: Näbbet, der var

rosenrødt med sort nægl og rod, havde ingen gul ring bagenfor næglen. Det var 42 mm langt med 20 (hvoraf 17 udvendig synlige) lameller i overnæbbet. Under hagen en liden hvid plet på spidsen af hagevenkelen. (Se tegning).

Undernæbbet

Gravand=fagergåsen *Vulpanser tadorna*: Ankom 11 marts. Ved Huser på Asmaløen blev mig 29 mai forvist et rede, som var fundet 27de med 10 æg, som hunnen da lå og rugede på. Redet, der lå langt inde på øen i en ur, var imidlertid, da jeg så det, plyndret. Endnu 16 september er en fagergås seet vest for Strømtangen.

Stokkand *Anas boscha (bosca)*: 22 september erholdt jeg en ung hann, der holdt på at anlægge vinterdragt, idet den nye dragts vatrede fjære stak frem overalt i omtr. lige antal med de gamle. 12 oktober så jeg på torvet en andrik i fuldständig vinterdragt.

Krikkand *Anas crecca*: Er obs. i Skårekilen 15 april. Fra sidst i aug. var den alm. i kilerne og ved kysten.

Brunnakke *Anas penelope*: Var på hösträkket obs. 8 september. I Skjebergkilen så jeg 11te i samme måned en flok på mellem 20 og 30 individer. 2 hann-exemplarer, den ene ung, den anden gammel, hvilke blev indkjøbt på torvet 15 oktober, begyndte såvidt at anlægge vinterdragten, idet begge begyndte at få nogle vatrede fjær ved gumpen og skuldrene. Den ene var skudt i Rakkestad.

Stjertand *Anas acuta*: 26 aug. er en ung hann skudt i Kragerøholmene. 2 september traf A. Arvesen en hel del i Stråsenbugten, af hvilke han skjød 4 stkr.

Svartand *Fuligula nigra*: Var talrig i mai måned. Om hösten var den isär talrig i skjärgården i november.

Sjørre *Fuligula fusca*: Hvoraf jeg så en en flok 9 oktober var også ganske alm. i skjärgården isär i november.

Havelle *Fuligula glacialis (Clangula glacialis)*: Var i første halvdel af april ganske alm., men ikke så talrig som ofte om våren. Allerede i anden halvdel af måneden var den forsvunden. Fra begyndelsen af oktober er den efterhånden i månedens løb bleven ganske talrig, men har dog ikke været seet i store flokke.

Bergand="bjergand" *Fuligula marila*: Synes at have været ganske alm. i skjärgården på hösträkket. I midten af oktober så jeg flere af dem på torvet.

Kvinand *Fuligula clangula*: Allerede ved midten af april måned var hvinanden forsvunden fra skjärgården.

Laksand="havand" *Mergus merganser*: 29 oktober så jeg hos en vildthandler på torvet en hunn af den store fiskand, men kunde ikke erholde oplysning om, hvor den var skudt. Måske var den kommen ovenfra bygdeme.

Siland *Mergus serrator*: På Misingen fandtes 23 mai et fiskandrede med 11 friske æg, hvoraf altså det første kunde antages lagt 13de.

Havsule *Sula bassana (Dysporus bassanus)*: Var endnu i beg. af jan. alm. Fra beg. af december er den igjen iagttaget.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Ankom 15 mai. Endnu 7 september så jeg 3 terner på Floen.

Krykkje *Larus tridactylus*: Renken forekom alm. udenfor Söstrene 9 oktober.

Lommer *Gavia = "Colymbus"*: Fra beg. af mai forekom lommene meget talrig på søen.

Lomvi *Uria troile*: Var endnu i beg. af marts ligeså talrig, som den pleier at være om hösten, og endnu i sidste halvdel af april forekom den meget talrig, men holdt sig altid tilhavs udenfor Söstrene og Misingen og mellem disse og Färder. Fra 25 september beg. spidsalken at komme ind og var allerede alm. på Leren. En uges tid senere var den talrig. 17 november blev et albinosexemplar skudt på Leren. Den var oventil askegråbrun, hvor den ellers er sort. Næbbet var korngult.

Lundefugl *Mormon arcticus*: Ved Misingen er 2 lundefugle skudt 23 mai. Kun disse to var seet.

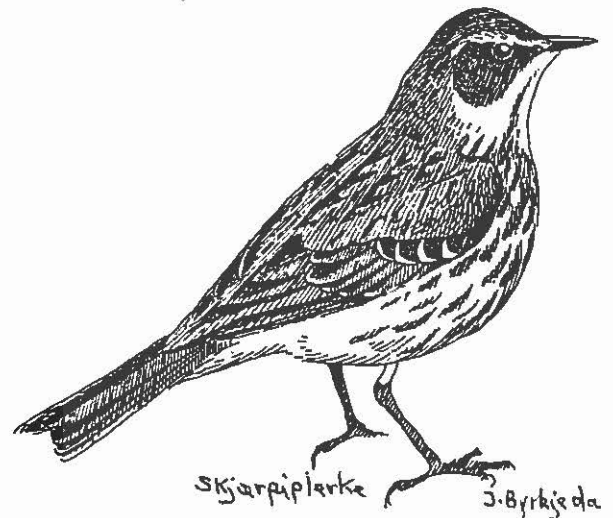
Alke *Alca torda*: Ligesom spidsalken var også den butnæbbede alke fremdeles talrig endnu i marts og april. Endnu 29 april blev et gammelt individ skudt ved Söstrene.

Om hösten er de første skudt 4 oktober, men jeg traf den endnu 9de ikke snyderlig almindelig.

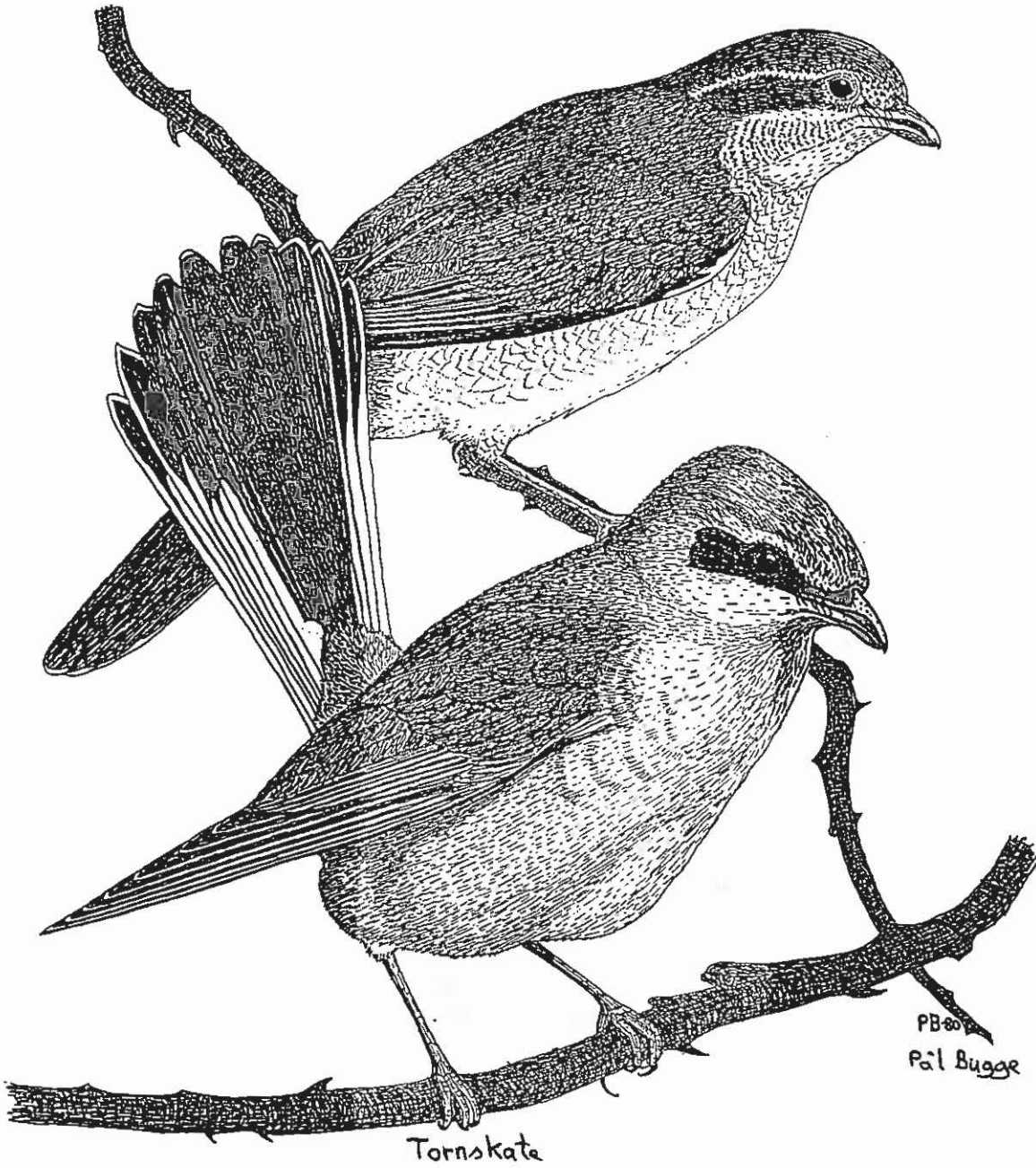
Rådyr *Capreolus vulgaris*: Se anm. for januar, 27de jan. blev en råbuk skudt af kjøbm. Riise og pantelåner Hansen nær bygrændsen ved Bings bazin, hvor dyret skal have havt tilhold i et halvt års tid. Da hornene syntes nylig fældede og nye endnu ikke begyndte at voxe frem var det antagelig en yngre buk.

TRÅKFUGLENES ANKOMST I 1887

1. Alauda arvensis		22 februar (1 ^{le} febr.)
2. Sturnus vulgaris		5 marts
3. Alauda arborea		6 "
4. Emberiza nivalis		10 "
5. Vulpanser tadorna		11 "
6. Vanellus cristatus		20 "
7. Fringilla coelebs		20 "
8. Fringilla cannabina		25 "
9. Corvus monedula		25 "
10. Turdus merula		25 "
11. Columba oenas		26 "
12. Haematopus ostrilegus		27 "
13. Anthus rupestris	obs.	27 "
14. Fringilla montifringilla	obs.	27 "
15. Scolopax rusticola		27 "
16. Totanus calidris		27 "
17. Corvus frugilegus	obs.	28 "
18. Anser cinereus		31 "
19. Turdus iliacus		2 april
20. Turdus viscivorus		4 "
21. Columba palumbus		5 "
22. Motacilla alba		6 "
23. Luscinia rubecula		6 "
24. Scolopax gallinago		6 "
25. Machetes pugnax	obs	7 "
26. Buteo vulgaris		10 "
27. Emberiza schoeniclus		10 "
28. Turdus musicus		11 "
29. Saxicola oenanthe		11 "
30. Totanus ochropus		11 "
31. Accentor modularis		13 "
32. Falco tinnunculus		17 "
33. Turdus torquatus		17 "
34. Sylvia abietina		18 "
35. Grus cinerea		21 "
36. Numenius arquatus		21 "
37. Hirundo urbica		21 "
38. Hirundo rustica		22 "
39. Totanus glareola		23 "
40. Lynx torquilla		25 "
41. Anthus pratensis		26 "
42. Emberiza hortulana		26 "
43. Luscinia phoenicurus		27 "
44. Anthus arboreus		28 "
45. Muscicapa atricapilla		29 "
46. Charadrius pluvialis		29 "
47. Alauda alpestris	obs	1 mai
48. Saxicola rubetra		1 mai
49. Caprimulgus europæus		3 "
50. Sylvia trochilus		4 "
51. Cuculus canorus		5 "
52. Actites hypoleucos		7 "
53. Crex pratensis		7 "
54. Motacilla flava		8 "
55. Sylvia curruca	obs	13 "
56. Sylvia cinerea		15 "
57. Muscicapa grisola		15 "

58. <i>Sterna fluviatilis</i>		15 "
59. <i>Gallinula porzana</i>	obs	15 "
60. <i>Cynselus apus</i>		19 "
61. <i>Lanius collurio</i>		24 "
62. <i>Sylvia hortensis</i>		1 juni

1888

Jaktfalk *Falco gyrfalco*: Et ungt individ af jagtfalken skudt på Rauø 15 januar.

Tårnfalk *Falco tinnunculus*: Ankom i år først 18 april.

Vepsevåk *Pernis apivorus*: 11 juni blev et hann exemplar skudt ved Tronddalen i Onsö.

Hønehaug *Astur palumbarius*: Et overvintrende individ (ungt fugl) skudt ved Åle i Onsö 6 febr. 21 september bragtes et ungt individ til lensmanden.

Spurvehaug *Astur nisus*: Var talrig omkring midten af april.

Musvåk *Buteo vulgaris*: Ankom 11 april. Den synes at ankomme i små flokke eller selskaber. Således såes 12 april på en gang 5 stkr., der kredsede over Ålejordene.

Fjellvåk *Buteo lagopus*: Ankom 22 april. Et 24 april skudt individ havde i ventrikelen en markmus.

Spurveugle *Strix passerina*: 19 december erholdt jeg fra Örmen i Onsö en spurveugle, som jeg tilsendte universitetsmuseet.

Snøugle *Strix nyctea*: I oktober eller november købte Fr. Jacobsen et smukt ungt exemplar (hvidt, sortpletet), der var angivet skudt i Onsö.

Svartspett *Picus martius*: 19 september er en sorthakkespet skudt ved Brække i Onsö.

Tretåspett *Picus tridactylus*: 15 april så jeg en hunn ved Kjölberg.

Vendehals *Iynx torquilla*: Ankom 28 april. Et exemplar skudt 25 august.

Gjøk *Cuculus canorus*: Ankom 11 mai og var alm. fra 14de. Indtil 1 juli har jeg omtrent daglig hørt den gale, men er også af og til hørt helt til 11te.

Låvesvale *Hirundo rustica*: Ankom 30 april, men var dog endnu ganske fåtallig indtil 16 mai, fra hvilken tid den først begyndte at blive alm. I et rede i en lade på Dýret, hvilket indeholdt 5 äg fremkom ungerne 7 juli. Første äg måtte altså her være lagt omtrent 20 juni.

Afreisen foregik 7 september. 21de samme måned er dog endnu iagttaget en flok ladesvaler.

Taksvale *Hirundo urbica*: Ankom 4 mai, men blev heller ikke alm. før over midten af måneden. Afreise samtidig med ladesvalen.

Sandsvale *Hirundo riparia*: En af de få steder, hvor denne art her i egnen har en rugeplads, findes på en holme i Glommen udenfor gården Snapop i Varteig.

Sidensvans *Ampelis garrulus*: Var endnu i første halvdel af jan. ganske talrig, men er ikke obs. senere end 21de. På efterårsvinteren er den ikke bemærket.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: Ankom 16 mai. I et rede med 5 äg, som jeg fandt på bruget, var det første äg lagt 12 juni. Redet lå på en fremskydende bjælke under tagskjægget på et bordhus og var hovedsagelig bygget af strå og bomuldsgarndotter samt indvendig foret med fine rødder og hönsefjær. 30 juni fandt jeg i en brat fjeldvæg ved Åle et rede med 5 blinde, antagelig 3-4 dage gamle unger. Første äg var her altså lagt omtrent 9 juni.

Hagefluesnapper "Svart og hvid fluesnapper" *Muscicapa atricapilla*: Ankom 3 mai. 3 juni fandt jeg i Ålebjergene i en hul asp et rede med 6 et par dage rugede äg. Redet bestod af et tyndt lag bast og strå med et tykt underlag af tørre blade og den fine næverlignende furubark. Første äg lagt 28/5. Det viste sig at hullet havde tilhørt en kulmeise, hvem fluesnapperen havde jaget på dør, og uden videre bygget sit rede ovenpå hins, uden engang at kaste dens deriliggende 4 äg ud.

Tornskate *Lanius collurio*: Ankom 19 mai. 14 juni tog jeg ved Röd et rede med 6 to dage rugede äg. Redet, der ikke lå synderlig over en fod fra marken i et låt slåperiskrat, havde et underlag af store og grove slåperiskviste ovenpå hvilke et tykt lag kviste og urtestilke. Det egentlige rede, der var fast bygget, bestod af allehånde materialier: strå og urtestilke af forskellige slags, fine lyngkviste, græsrodder, mos, lav og tørt løv m.m., hvilket indvendige var foret med et tykt lag fine græsrodder og tilsidst hestetagel. Dets indvendig diam. var 2 7/8", dybden 2 1/4" medens det hele redes omfang var næsten 9" i diam.

11 juni fandt jeg ved Torp i Onsö et andet rede ligeledes i et slåperiskrat. Det indeholdt 4 äg, men blev ikke senere taget eller undersøgt. Fremdeles så jeg samme dag ved Dale store et rede, der 9de havde indeholdt 5 äg, men nu blot et, der viste sig 1/3 ruget. Redet, der lå i en liden tæt gran havde et underlag af grankviste. Denne sidste tornskade havde selvfølgelig forladt sit ene äg og allerede 22de fandt jeg dens nye rede, som den havde bygget i en ener omtrent 40 alen fra det første, og hvor i den påny lå og rugede på 5 äg. Alt dette var altså gjort på 12 dage. Det første äg i de ovennævnte første 3 reder var lagt 8, 8 og 1 juni.

Skjære *Pica caudata = europaea*: I et rede, som blev fundet ved Brække 2 mai fandtes 7 friske äg og i to reder sammesteds 7 mai 4 äg i det ene og 5 i det andet. I et rede som blev fundet ved Dýret 9 mai var der 9 äg. Det første äg i disse reder måtte således være lagt 26 april, 4, 3 og 1 mai.

Kråke *Corvus cornix*: I et ved Brække fundet rede var der 5 friske äg 7 mai, men i et rede ved Halvorsröd blev det 5 äg først lagt 20de. Det første äg i disse reder altså lagt 3 og 16 mai.

Kornkråke=blåkråke *Corvus frugilegus*: Ankom 26 marts. G. Larsen fortalte, at da han nævnte dag i sneykke gik til Kristiania med "Oscarsborg", kom der omtrent ved Laurkullen en blåkråke ombord og satte sig på baugen og i riggen. Den syntes både udmattet og forvildet, men fløi igjen efter at have hvilet en stund. I de første dage af april er flere seet følgende kajetrækket.

Kaie=Kaje *Corvus monedula*: Begyndte at komme 26 marts med N.O. vind, der ud på dagen gik over til V. Også i de følgende dage, som den stadig er seet komme var der N.O.

2 april, i svag nordlig vind, var der et livligt træk. Jeg så fra 2-3 indtil 12 stk. i følge altid fulgt af kråker.

5 april var trækket omtrent endt. På høstrækket er kun en mindre flok seet 20 oktober.

Stær *Sturnus vulgaris*: Ankom 31 marts. 27 mai fandt jeg ved Onsø præstegård 2 reder, det ene med netop udklækkede unger, det andet med 2 nylagte æg. Begge reder lå i hule aspe træer. Det sidste var et 5 fod dybt hul, i hvis bund, der var helt nede ved roden af træet, redet lå. Gjennem en smal sprække, som gik hele stammen nedigjennem kunde æggene sees. Det første æg i disse to reder var altså lagt til meget forskjellig tid, nemlig 9 og 26 mai. Afreisen foregik omtrent 20 oktober, dog er nogle stk. seet endnu 25de.

Dompap *Pyrrhula europæa=pyrrhula*: I jan. og febr. var dompapen stadig at se i haverne. 30 oktober har den atter vist sig.

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*: I juli måned er korsnæbbene igjen seet her (Anm. for juli) En flok korsnæbber var seet af Hjalmar Dýret 16 juli. - og er efterhånden blevne mere og mere talrige. I september så jeg dem flere gange ifærd med de nye grankongler, hvilke de ligesom ekornen måtte afpille skjæl for akjæl fra baren for at komme til de endnu umodne frø.

Bokfink *Fringilla coelebs*: I månederne jan., februar og marts er enkelte overvintrende bogfinker seet, hvilke også af og til have besøgt haverne. Det har været både hanner og hunner. 2 april beg. vårtrækket og fra 10de har den været talrig, uagtet sneen lå alendyb over markerne, hvor de første barflækker først kom til syne 17de, og i talløse skurer sværmede nu disse og andre finker (*cannabina* og *linaria*) sammen med lærker og snespurve om for at søge barflækkene. I et rede på Gråsvik blev det 5 æg lagt 19 mai. I et rede med 4 æg ved Dale lille blev det første æg lagt 24 mai. Redet lå i en gran og æggene var af den gråagtige form. Også 4 juni fandtes ved Dýret i en furu et rede med 5 æg ligeledes af den gråagtige form. Da fuglen imidlertid senere ikke blev seet ved redet, tog jeg det, og æggene viste sig kun ubetydelig (mellem 1-2 dage) ruget. Dette rede var bygget af mos og strå, der var fast sammenvævet med spindelvæv og insektspind og tildels indblandet med blomsterfnokker og fjær. Indvendig var det belagt med hår, hestetagel og fjær og udvendig pyntet med gråhvid stenlav. Indvendig diam. 1 3/4", dybden nær 2". Henimod midten af oktober begyndte de at trække bort og var omkring 22de forsvundne.

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*: På vårtrækket viste bjergfinken sig iår i stor mængde. De første blev iagttaget 21 april flokkevis, men allerede et par dage senere var de igjen forsvundne. Den pleier ellers sjelden at vise sig her på vårtrækket ialfald ikke i nogen synderlig mængde. Den finder ikke her den alpine natur, som den ynder. Dens ophold var da også denne gang kortvarigt, og kun få er bemærket i de nærmeste dage efter 23de april. Også under høstrækket er deres ophold her kortvarigt, idet de ikke gjerne sees uden under bortreisen. Således er de iår kun obs. i ugen 21-27 oktober.

Gråspurv *Fringilla domestica*: Allerede 23 marts så jeg en gråspurv, som trak strå til reden.

Pilfink *Fringilla montana*: På fortet Kongsten hækker pilfinken i huller i fæstningsmuren. 15 juni fandt jeg således dersteds et rede med 3 crc 4 à 5 dage gamle unger. Første æg altså lagt omtr. 26 mai.

Grønnefink *Fringilla chloris*: Er fremdeles iagttaget i jan. og febr., en gang også en flok på et snes stk.

Tornirisk *Fringilla cannabina*: Ankom 5 april, men forekom først over midten af måneden i nogen mængde. Om høsten var den endnu ganske alm. i dagene 11 og 12 oktober, men forsvandt kort efter.

Endnu den sidste gang jeg så dem opførte en flok en kvindrende konsert.

Gråsisik *Fringilla linaria*: Har jeg siden 15 indtil 22 april stadig truffet tildels i større flokke både på jorderne og i skoven. 31 oktober viste den sig her igjen.

Jernspurv *Accentor modularis*: Ankom 14 april og var alm. til månedens udgang. Om høsten er den obs. endnu 21 oktober.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: Fra 20 marts beg. gulvspurven sin vårsang.

Jeg fandt 3 reder: Det ene ved Kjølberg 27 mai med 4 friske æg.

Det andet ved Dýret 30 mai med 5 æg, hvoraf det sidste lagt 29de. Taget 31te.

Det tredje ved lille Dale 30 mai med 5 æg, hvoraf det sidste lagt samme dag.

Af samtlige reder, der lå på marken, lå det første under en stor gran, vel skjult af de helt til jorden tæt mohængende grene, de andre under tætte enere, der skjulte dem vel.

Det første rede, der lå mellem mossen og græsset var fast bygget af græsstrå, indvendig fyldt med fine græsrodder ovenpå hvilke et tyndt lag hestehår. Rundt kanten, men ikke under bunden, fandtes et lag mos.

I de to sidste tilfælde lå de rugende fugle så fast på redet at de ikke engang fløi af om jeg slog i enerne over dem. Første æg lagt 24, 25 og 26 mai.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Ankom 30 april. 24 mai fandt jeg ved Dýret et rede med 3 æg. 30te indeholdt det 5, som fuglen da lå og rugede på, og 5 juni kl. 4 om efterm. fandtes æggene under udklækning, idet 2 unger da var fremkomne. Når det 5 æg her måtte være lagt om morgenen 26de mai, foregik altså udklækningen 11te dag. Første æg i dette rede var lagt 22 mai.

Sivspurv *Emberiza schoeniclus*: Er obs. på vårtrækket 24 april (et par hann og hunn).

På höstrækket er den i oktober måned jævnlig obs. indtil 28de.

Snøspurv *Emberiza nivalis*: Har vist sig fra 27 marts. Den første iagttagelse var et individ, som om aftenen 27de, da Oskarsborg i snetykke passerede Moss, kom og satte sig på dækket, hvor den forblev en lang stund. Nogle dage senere såes den flokkevis og blev efterhånden talrigere efterhvert som der kom flere barflækker tilsyne og var 17 april særdeles talrig. Jeg så den da i store flokke på op til et par hundrede individer på markerne. I de sidste dage af oktober viste den sig her igjen.

Fjellerke *Alauda alpestris*: 14 april blev et individ skudt på Risholmen i Kragerøholmene.

Sanglerke=lerke *Alauda arvensis*: Ankom 22 marts, men først fra 2 april gik trækket livligt. Den synes iregelen at trække enkeltvis. (Se anm. for april) 2 april trak lærken livlig. Dog så jeg aldrig flere i følge, kun en af gangen, og talte jeg om form. på et par timers tid 14 forskjellige. 17de var den overmåde talrig og sværmede omkring på markerne i store flokke. Således så jeg på Ålejorderne en flok på vistnok henved et par hundred. 17 april var den overmåde talrig og sværmede om på markerne, hvor de første barflækker begyndte at komme frem, i store flokke, som jeg så gå op til henved et par hundrede stkr. Nat til 12 juni hørte jeg ved Kjølberg lærken synge allerede kl. 12.15" inden endnu den mindste gryning af dagen var mærkbar. Fra kl. 1 af, da det begyndte at lysne, gjenlød dens sang overalt. 6 juni fandt jeg ved Rød i Onsd et rede med 4 stkr. 3/4 rugede æg. Det simple rede, der lå i en thimotheieng, bestod af urtestilke og tørre grove strå. Første æg lagt 21 mai. Afreisen foregik i løbet af første halvdel af oktober. Ganske alm. endnu 11te og 12te. Traf 21de et individ og 27de er en flok seet på træk sydover.

Trelærke *Alauda arborea*: Ankom 2 april og var 10de alm. 13de samme måned så jeg i en bakke, hvor der var en bar flæk en flok på 7,8 stkr. 5 april er den hørt synge. I et rede ved Dýret, som jeg tog 14 mai, var det første æg lagt 8de. Redet lå mellem røslýng 16" på nordsiden af en liden ener på et næsten skovbart fjeld. I et ved lille Dale 20 mai fundet rede fandtes 4 spæde unger, som hunnen da lå over. Da redet 3 juni fandtes forladt kun de således ungerne netop have været udklækkede da redet blev fundet. Redet lå mellem lýng i en fjeldskråning. 20 juni erholdt jeg fra Dýret et rede med 4 en dag rugede æg. Redet, som var taget samme dag, lå mellem røslýng og bestod af strå. Endnu 3 juli erholdt jeg et samme dag ved Dýret fundet rede med 4 æg, der var ruget i 5 dage. Redet lå ved en flad ener på dennes nordside. Det første æg i disse reder altså lagt 8 og 4 mai samt i de to sidste, der utvivlsomt har været anden gangs kuld 16 og 26 juni.

Skjærpiplerke *Anthus rupestris*: 2 stkr. iagttaget 27 marts af G.Larsen på tur fra Kristiania i snetykke. Da Oskarsborg passerede Moss kom de ombord og sad længe på dækket.

Heipiplerke="engpiplerke" *Anthus pratensis*: Ankom 18 april og var i slutten af samme måned indtil henimod midten af mai talrig. Fra 9 september traf jeg den alm. såvel i Ålebjergene som på jorderne. Den var især talrig omkring slutten af måneden, var endnu alm. 12te oktober, men er ikke seet efter 21de.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: Ankom 5 mai. 30 mai fandt jeg ved Dýret et rede med 5 (3 dage rugede) æg. Redet, der var simpelt og usammenhængende bygget af udelukkende tørre strå lå på marken mellem røslýng i en fordýbning indtil en fjeldkant, hvor det på denne voxende lýng hang udover og dannede et tag over det. Første æg lagt 24 mai. Den er obs. endnu 14 oktober.

Linerle *Motacilla alba*: Ankom 2 april og blev umiddelbart efter alm.

Ved Åle fandtes på et tag et rede, i hvilket det 6te æg blev lagt 24 mai.

9 juni fandt jeg i en stavstabel i tomten på Gråsvik et rede med 6 crc 6 dage rugede æg. Det første æg var i disse reder lagt 19de og 30 mai. Afreisen foregik 27 september. Aftenen forud var der seet en usædvanlig mængde af dem i rørene i Ålekilen. Dog så jeg endnu 2 stkr., som indtil 6 oktober holdt til ved fabriken, og en dag (3oktober) så jeg 4 stkr. i lændsen ved bruget.

Gulerle *Motacilla flava*: Ankom 9 mai. Om høsten er den iagttaget fra midten af aug. Den var især alm. i beg. af september og er iagttaget indtil 21de samme måned.

Fossekal *Cinclus aquaticus*: I beg. af april såes en fossekal jævnlig en uges tid langs iskanterne omkring Gråsvik.

Duetrost *Turdus viscivorus*: En duetrost bragtes en af de sidste dage i jan. sammen med endel flokketroster til torvet. Den ankom 11 april og var omtrent strax alm.

På höstrækket, da her var meget lidet kramsfugl, formodentlig på grund af totalmangel på rognebær, og endnu mindre er fanget, blev denne art ikke engang bemærket.

Gråtrost *Turdus pilaris*: Først 30 april er iår flokkestrosten seet i nogen større mængde, idet den tidligere kun har forekommet sparsomt. Jeg så større flokke indtil 10 mai. Om høsten viste den første flok sig 13 oktober efter et snefald om natten. Henimod midten af november forekom den en kort tid talrig.

Måltrost *Turdus musicus*: Ankom 17 april, strax talrig, men dens sang var ikke at høre før 24 april. Et rede ved Dýret indeholdt 5 æg i påbegyndt rugning 28 mai. Redet lå i en lav og tæt grannepe 3 fod over marken og var så vel skjult, at det ikke var synligt udenfra.

Første æg lagt 23 mai. Fra 15 september var den seet i flokke og var i slutten af måneden talrig, men derimod mindre talrig i oktober til hvis udgang den er obs.

Rødvingetrost *Turdus iliacus*: Ankom 16 april og var meget alm. 18de. Endnu 28de april var den alm. På Kragerøen hørte jeg den dag 3 stkr. synge sådan, som den pleier ved hækkepladsene nordenfjelds. Jeg har aldrig tidligere hørt den synge ordentlig henede. På høstrækket viste den sig ikke før 9 oktober. Den var ligesom de øvrige trostearter ikke talrig ihøst. Den er bemærket indtil 3 november.

Svarttrost *Turdus merula*: Ankom 15 april. På høstrækket er den første sorttrost obs. 13 oktober og den sidste 9 november.

Ringtrost *Turdus torquatus*: Ankom 16 april. Efter at den i nogle dage havde været gangske borte, optrådte den et par dage, 30 april og 1 mai, i usædvanlig stor mængde. De besøgte herunder hyppig jorderne og såes i flokke på 10-20 ja endog et par gange på omkring 50 stkr. 1 mai observeredes også ved Åle to stkr., som sad i et træ og sang. (Anm. for april og mai) 16 april erholdt jeg en ringtrost, hann, som var skudt samme dag ved østre Brække af Edvin Brække. 17de så også Edvin Brække en ringtrost på samme sted. Samme dag så jeg også selv ved Volle og Ålelieerne 4 stkr., hvoraf jeg skjød 2. 17de traf Arvesen ringtrosten almindelig på flere steder. 22de var den kun sparsomt at se. 30te havde den været usædvanlig talrig. Gustav Andreassen Örebäk havde således om morgenen seet hened et halvt hundrede stkr, hvoraf han skjød 3 (deraf to i et skud) og Adolf Arvesen havde seet flere flokke på 10-20 stkr. udover jorderne, engang endogså en flok på hened 50 stkr. Han skjød nævnte dag 6 stkr. - Mai:- der var så talrig 30 april var næsten ikke at se 1 mai. Dog havde Arvesen den dag søndenfor gården seet 2 stkr., som sad oppe i et træ og sang. "Sangen, der var temmelig enkel", syntes han lignede måltrostens.

På høstrækket er den ikke iagttaget.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: Ankom 17 april. Den opholdt sig i begyndelsen meget i haverne og lod også der sin sang høre. 30 mai tog jeg et rede med 6 æg ved Fjelle i Onsö. Det havde 24de indeholdt 5 æg, og viste sig nu at være varmet i 5 dage. Redet lå i en bakkeskråning i nærheden af en liden bæk i udkanten af skoven og lå under en græsstorv, der dannede et fuldstændig tag over det. Det var bygget af mos og tørt løv blandet med enkelte grove strå og fine pinder og var indvendig belagt med fine græsrodde og hestetagel. Det var meget stort og havde en udvendig diam. af mellem 5 og 6". Indvendig åbning 2 1/2" i diam. og 2" i dybde. 27 juni fandtes ved Dýret et rede med et ubefrugtet æg og 5 fjærklædte unger, der 29de havde forladt redet. Det første æg var i det første rede lagt 20 mai og kunde i det andet være lagt omtrent 28 mai.

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Ankom 1 mai. 3 juni fandt jeg 2 reder: Det ene ved Brække i Onsö i en rugekasse, der var ophængt i et træ, indeholdt 8 crc 1 à 2 dage rugede æg. Redet var simpelt bygget af grove strå, blade, bark, bast og hår samt en hel del store fjær(hønsefjær samt vinge- og stjertfjær af småfugle), hvilke slags fjær jeg aldrig har seet benyttet snyderlig af andre småfugle. Det andet indeholdt 7 æg 3/4 rugede og lå i et hult træ ved Torgauten. Første æg lagt 26 og 18 mai. Jeg hørte dens sang endnu 25 og 27 juni. Den er iagttaget endnu 14 september.

Blåstrupe *Luscinia svecica*: 19 mai er en blåkjalk (hann) obs. ved Tronddalen, hvor den holdt til i et krat ved en bæk og sang flittig.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Ankom 13 april. 21 mai fandt jeg på Agerøen under en sten et rede, der indeholdt 6 friske æg. Redet, der udvendig målte hened 6" i diam. og indvendig omtr. 2 3/4" var bygget af strå, hist og her blandet med mos og en og anden større fjær samt indvendig belagt med finere strå, hestehår og fjær samt fåreuld, hvilke bestanddele øverst var af udelukkende hvid farve. Samme gang fandt jeg også sammesteds, ligeledes under en stor, et andet rede, i hvilket der endnu ikke var lagt æg. 31 mai fandt jeg ved Dýret et rede med 6, 1/3 rugede æg i en fjeldsprække. Redet kunde ikke fåes frem. 4 juni erholdt jeg fra Kolberg i Onsö tilsendt et rede uden angivelse af, når det var taget. Det indeholdt blot 4 æg, der var varmet i 5-6 dage. Dets udvendige mål var 5- 5 1/2" i diam. det indvendige 2 1/2". Det var bygget af strå og græsrodde indblandet med mos og fjær, indvendig belagt med finere strå og ovenpå dette et lag af fjær, uld, insekspind, enkelte hestehår, filler og papirlapper alt sammen af hvid farve.

11 juni fandt jeg ved Lepperød i et stengjærde et rede med 7 crc 6 dage rugede æg. Det var bygget af strå og rodde indblandet med lidt fjær. Indvendig var det udforet med et tykt lag hvide hestetagel blandt hvilke kun såes 2 små fjær, ligeledes af hvid farve. 13 juni så jeg i en plankestabel i tomten et rede med 6 friske æg, hvilket nogle smågutter havde forstyrret. I disse reder kunde æggene i det første, tredje, femte og sjette

være lagt 16, 22 og 31 mai samt 8 juni. En uges tid ud i september var den endnu alm., men efter 7de synes den at være forsvinden, når undtages et enkelt individ, der stadig er iagttaget ved Tronddalen helt til 10 oktober.

Buskskvett *Saxicola rubetra*: Ankom 4 mai. Alm. fra 10de. I et rede ved Åle var der 5 friske æg 6 juni. 11 juni fandt jeg ved Dýret et rede med 6 blågrønne ved den tykke ende sjelden tydelig rustbrunplettede æg, der var varmet crc 5 dage. Redet lå i en bakke under kanten af en sten, der dannede et fuldstændig tag (altså ikke som et stendulprede, der altid ligger så langt indunder som muligt). Det var bygget af mos, indvendig af fine strå og lidt hestetagel. Allerede 21de havde denne buskskvæt et nyt rede færdig med 5 æg, som den da havde lagt sig til at ruge på, kun 30-40 alen fra det første sted ved en orestubbe. Dette rede blev udklækket om efterm. 3 juli altså 13de dag. Første æg i de to første reder var i begge lagt 2 juni. Allerede i den første uge af september trak den bort, men endnu 22de blev et individ iagttaget ved Åle.

Gjerdesmætt *Troglodytes parvulus=europaeus*: I de sidste dage af oktober indfandt gjærdesmutter sig som sædvanlig på Gråsvik.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: Ankom 19 mai. 6 juni fandt jeg ved Ålelierne et rede med 5 friske æg, på hvilke fuglen var begyndt at ruge. Samme dag fandt jeg også ved Rød et rede med 5 æg, hvilke jeg imidlertid ikke tog før 8de, da æggene viste sig 2/3 ruget. 12 juni fandt jeg ved Vollebjerget et rede med 5 stærkt rugede æg, som ikke blev taget. 19 juni fandt jeg ved Fjelle et rede med 5 omtr. 1/3 rugede æg. Det første æg i de 3 reder, som blev taget, var lagt 2 juni, 28 mai og 12 juni (når regnes 12 dages rugning). Af disse reder lå det første i en liden granbuske, de to næste i slåperiskrat og det fjerde i en vild stikkelsbærbusk. Det første lå vel en fod over marken, de øvrige ganske nede ved den, (i et tilfælde så nær samme, at jeg såvidt kunde føre hånden under det), så de var ganske skjulte af det i krattet voxende tætte græs. Rederne vare omtrent ens byggede af tørt græs og fine stive urtestilke, (i et tilfælde også indblandet med insektspind), indvendig foret med fine strå og græsrodde ovenpå hvilket et tyndt lag sorte hestetagel. En af rederne, som blev målt, havde en indvendig diam. af 2" og var 2" dybt, og uagtet væggene og bunden var omtrent 1" tykt, var det dog formedelst sin løse sammenvævning ganske gjennemsigtigt. Rundt kanten var de alle mere eller mindre rigt pyntede med dotter af insektspind. Jeg så den endnu 7 september.

Hagesanger *Sylvia hortensis*: Ankom 21 mai. 30 juni fandt jeg ved lille Dale et rede med 4 næsten færdigrugede æg (11-12 dage). Første æg altså lagt omtrent 16 juni. Redet lå omtrent 1/2 meter fra marken i et bjørnebærkrat og var udelukkende bygget af strå heftet med lidt insektspind. I den indvendige foring, der var af finere strå, fandtes et eneste hestetagel af brun farve. Indvendig mål 2 3/8" i diam. og 1 3/8" dybde. Det lå i nærheden af en bæk. Jeg hørte dens sang daglig indtil udgangen af juli.

Løvsanger *Sylvia trochilus*: Ankom 5 mai. Den er iagttaget endnu 9 september, da et exemplar blev skudt.

Gransanger *Sylvia abietina*: Ankom 24 april.

Fuglekonge *Regulus cristatus*: 8 juni fandt jeg ved Dýret et rede med 9 vel halvrugede æg (6-7 dage). Redet, der fandtes i en stor gammel gran, hang mellem de nedhængende smågrene yderst på en af træets største grene i omtr. 12 alens høide fra marken. 24 juni fandt jeg atter ved Dýret et rede med 8 crc 2 dage rugede æg. Redet hang i en stor gammel gran crc 14 à 15 alen høit på den yderste ende af en meget lang gren vel skjult mellem de tæt nedhængende smågrene. 6 juni fandtes det nye rede til den fuglekonge, fra hvem det første blev taget, i kun 4 graners afstand fra det første. Det hang meget høit oppe i en stor gran, antagelig 16 alen fra marken og blev, da det blev fundet, nedtaget med den yderste ende af den gren, hvorpå det hang, hvilken nemlig blev afskåret i den tro, at det var fuldværet. Da det derpå viste sig kun at indeholde 2 æg, blev det igjen bragt op, og den afskårne gren fastbundet, hvor den havde siddet. Uagtet fuglen var vidne til dette, fortsatte den desuagtet æglægningen. Da det 10de blev undersøgt, fandtes der 6 æg, og da jeg endelig 16te tog det, viste disse sig at være halvrugede (6 dage). Den havde altså behovet 27 dage for at få et nyt rede færdig og lægge det første æg. Første æg i de to første reder var altså lagt 25 mai og 16 juni. Beskrivelse af rederne se anm. for juni og juli. Juni - 8 juni fandt jeg ved Dýret et rede med 9 vel halvrugede (6-7 dage) æg. Redet, der fandtes i en stor gammel gran, hang mellem de nedhængende smågrene yderst på en af træets største grene i omtrent 12 alens høide fra marken. Det var udvendig 3" i diam. og omtr. ligeså høit. Den oventil sammensnørede åbning crc 1 1/4". Det havde fuldkommen pungform og var bygget af fin grøn mos, der var fast sammenfiltet med insektspind og spindelvæv. Indvendig var det rigt udforet med små bløde fjær og hestetagel og åbningen var fuldstændig lukket af en krands af stivere småfuglfjære, der var således stillede at de böiede sig indad og elastisk lukkede åbningen når fuglen enten smat ind eller ud. Udvendig var det belagt med lav af træer (ikke usnea barbata (en strylav)) og birkenåver. 24 juni fandt jeg atter ved Dýret et rede med 8 crc 2 dage rugede æg. Redet hang i en stor gammel gran en 14 à 15 alen høit på den yderste ende af en meget lang gren vel skjult mellem de tæt nedhængende smågrene. Det var næsten 4" høit og 3 1/2" i diam udvendig. Åbningen 1 1/4" og dybde 2

118". Det var bygget som det forrige og udvendig stafferet med grå trålav der fornemmelig var fæstet nederst på redet. Åbningen var også lukket med fjår på samme måde som det ovenfor beskrevne.

Juli: - Hjalmar Dyrret fandt 6 juli et fuglekongerede, som han uden nærmere undersøgelse nedtog med den yderste ende af den gren, hvorpå det hang, hvilken nemlig blev afskåret. Da det imidlertid viste sig kun at være 2 æg i redet, blev det igjen bragt op og den afskårne gren fastbundet hvor den havde siddet. Uagtet fuglen var vidne til dette fortsatte den desuagtet æglægningen og da han 10de igjen undersøgte redet indeholdt det 6 æg. 16te antog jeg skulde passe at tage det, men der var ikke blevet mere end 6 æg, der viste sig at være halvrugede (altså 6 dage). Redet hang meget høit oppe i en stor gran (antagelig 16 alen). På grund af at dette rede kun fandtes i 4 graners afstand fra det 8de juni tagne og blot indeholdt 6 æg, er det klarligen det samme par som her har bygget om igjen. Redet var heller ikke så fuldendt som almindelig, således var det ikke lukket med fjår.

Toppmeis *Parus cristatus*: Ved Brække i en gammel aspestubbe, i hvilken jeg også ifjor tog et rede, fandt jeg også iår 7 mai et rede med 5 friske æg, hvilket jeg tog. Kun 14 dage efter eller 21 mai havde den atter nyt rede færdig med 5 æg i det samme hul. Disse æg vare endnu ikke udklækkede 2 juni (13de dags morgen). 10 mai fandt jeg ved Dyrret 2 reder: Det ene lå i en hul asp og indeholdt 5 æg, der var varmet i 3 dage. Det andet lå i en hul birkestubbe og indeholdt også 5 i to dage varmede æg. 14 mai fandt jeg atter ved Dyrret et rede med 5 crc 3-4 dage rugede æg. To af de tagne reder blev analyserede. De bestod af blødt mos ovenpå hvilken et tykt og blødt lag af godt sammenvævet uld, hår, fjår og en stor mængde insektspind. Det andet adskilte sig fra det første derved, at der blandt materialierne foruden de ovennævnte tillige fandtes hestetagel og hareuld. Første æg lagt 3, 4, 5 og 7 mai.

Kjøttmeis *Parus major*: 28 februar hørte jeg første gang talgoxen synges. Et rede ved lille Dale, som lå i et hul nede ved roden i en frisk or, indeholdt 24 mai 9 æg, hvoraf det første var lagt 13de. 8 juni tog jeg i Ålebbergene i et hult aspestræ et rede med 8 æg, der var varmet i 3-4 dage: Det første æg altså lagt 29 mai.

Blåmeis *Parus caeruleus*: Et par blåmeiser var i vinter daglige gjæster på en talgpinde, som jeg havde opstillet udenfor et vindu. Næsten regelmæssig gjorde de sin første visit i grålýsingen om morgenen. 23 februar hørte jeg den synges sin svage, men yndige strofe, medens den stadig bevægede sig fra gren til gren, snart siddende og snart hængende med ryggen nedad, medens sangen gik lige godt. 27 mai fandt jeg ved Kjølberg et rede i en hul asp. Hullet, der gik ned fra oven og var temmelig dybt, havde en meget trang åbning. Det indeholdt 9 crc 5 dage rugede æg. Fuglen vilde ikke forlade redet, medens jeg tog æggene ud med en æggeske. Første æg lagt 15 mai.

Løvmeis *Parus palustris*: I vinter har et par sumpmeiser af og til besøgt haverne på Gråsvik, hvilket ellers sjelden hænder. Jeg så den også undertiden i haven hos mig, men så den aldrig besøge talgpinden.

Trekryper *Certhia familiaris*: Ved Møklegård i Onsö tog jeg 18 mai et rede med 6 en dag rugede æg. Redet lå mellem den løsrede bark og stammen af en stor gammel tør asp omtrent 4 alen fra marken. Det lå ovenpå et underlag af fine men tildels temmelig lange (6") tørre grankvister og var fast bygget af bastrevler, yderst af grovere sådanne blandet med småstykker af morkent træ, inderst af meget fine, næsten strållignende, blandet med små fjår. Dets form var oval som følge af den trange plads og målte indvendig 2 1/4" i længde og neppe 1 1/4" i bredde samt var omtrent 3/4" dybt. Første æg var lagt 12 mai.

Tårnseiler *Cypselus apus*: Ankom 16 mai. På et hustag på Gråsvik tog jeg 30 juni 2 æg, der var lagt i et spurverede under en tagsten af nederste rad. Æggene var ruget i 5 dage, og det første således lagt 24 juni.

Afreise 20 august. Ved Åserud i Tune så jeg i dagene 1te - 3 september en flok på 5 à 6 stkr.

Nattravn *Caprimulgus europæus*: Ankom 4 mai. Om dens spil se en jagttagelse under 12 juni. - 12 juni om aftenen besøgte jeg Multemyr i Ålebbergene for at iagttage nattravnen. Kl. 10, det var endnu ikke meget skumt, begyndte de sit eiendommeligt spil, og snart var de at høre næsten fra alle tætter holt ved kanten af den store myr, ofte 5-6 stkr. på en gang blev det en ganske øredøvende musik. Ude på selve myren, der var bevoxet med små og spredtstående furutrær hørtes imidlertid ingen. De forholdt sig rolige på sine hvilepladse en hel time eller indtil der var indtrådt en temmelig stærk skumring, og i hele denne tid var endnu ikke en eneste at se gjøre nogen udflugt. Endelig såes den første kl. 11, og fra nu af sværmede de lydlose omkring over myren, medens der endnu stadig hørtes en hist og her opføre sit roklignende spil.

Ringdue *Columba palumbus*: Ankom 8 april. Den er iagttaget endnu 21 oktober.

Skogdue *Columba oenas*: Ankom iår først 13 april. I Ålebbergene i et hult aspestræ fandtes 13 juni et rede med 2, kun 1 à 2 dage rugede æg. I dette kuld, som neppe i denne sene vår kunde være mere end det første, var altså første æg først lagt 10 juni. Allerede 14 dage efter (27 juni) havde den igjen lagt 2 æg i det samme rede. Begge arter forekom iår meget sparsomt heromkring.

Orrfugl *Tetrao tetrix*: Først fra 2 april er århanen iår hørt på spil, men det kom også kort efter i fuld gang. 18 juli bragtes mig et kuld på 5 omtrent færdigrugede æg fundet ved Rød. Dette kuld, hvis første æg måtte være lagt omtrent 25de juni, ligesom et andet på Tvetemyren. 7 juni fundet kuld på 4 stærkt rugede æg, måtte være omlagt.

Storfugl *Tetrao urogallus*: 19 mai blev ved Langgård i Onsó fundet et rørede med 5 æg, hvoraf det første rimeligvis var lagt 15de. 20de blev det 6te lagt, 22de var der 7 og 23de 8. Røien lagde sig derpå til at ruge, og der blev således ikke lagt flere æg. Den havde således brugt 9 dage for at lægge 8 æg, idet den en dag intet lagde. 14 juni var der kun 6 æg i redet. Medens det ene af de manglende blev gjenfundet udenfor og blev lagt tilbage i redet, fandtes intet spor af det andet. Om morgenen 18de var en unge udklækket, og sammen med den lå kun 5 æg i redet. Det 7de var altså atter udkastet, men fandtes nu ikke igjen. Om morgenen 19de lå der 4 æg igjen i redet, og røien havde forladt det med kun 2 unger. Til udklækningen var altså medgået 26 dage. De 4 gjenliggende æg, som jeg tog, vare utvivlsomt ubefrugtede - indholdet var homognet tyndtflødende, men ikke råddent (stinkende) -. Det kunde ikke antages, at æggene havde taget skade hverken af frost eller fugtighed, eftersom der for det første ikke havde været nævneværdig frost, siden den begyndte at lægge sine æg, og dernæst fordi redet havde en udmærket beliggenhed på et ophøiet sted under en gran. Det lå forøvrigt temmelig åbent uden at være omgivet af noget, der tjente som skjul. Det var en simpel fordybning, som røien havde dannet sig i det løse jordsmon. Kun nogle af dens egne fjær var alt hvad den havde anvendt på dets udstyr. En ungtur, som jeg skjød i Varteig 3 september, var uagtet sin endnu ringe størrelse (kun 8 ?) dog fuldt udfarvet.

Rapphøne *Perdix cinerea*: Rapphønsene var i år talrigere i Råde, end de der har været på flere år.

Steppehøne *Syrhaptes paradoxus*: Ligesom på flere steder i landet har den kirgisiske steppehøne også vist sig her i egnen ivår. 13 mai blev således 2 individer (hann og hunn) skudt af en flok ved Östby i Ulleröd nær Skjebergkilen, omkring hvilken denne flok synes at have holdt sig en tid, thi 3 juni blev atter 3 stkr. skudt ved Mellös i Ingedal, omtrent 1/2 mil fra det første sted. Også her blev nemlig truffet en hel flok. Endnu synes også i mellemtiden nogle individer at være skudt i Skjeberg, ifølge en beretning i "Frhalds Tilskuer" (indtaget i "Morgenbladet" for 24 mai), der omtaler at nogle eksemplarer er skudt der, og at et af disse er skjænket til latinskolens naturhistoriske samling. Fremdeles er den også påtruffet i Rygge, hvor et individ er skudt 21 mai. Sammenlign anm. for mai og juni. Mai- Nogle eksemplarer af den asiatiske steppehøne (*Syrhaptes paradoxus*), om hvis besøg i Europa vi før har bragt meddelelse, er ifølge "Fr. halds Tilsk." blevne skudte i Skjeberg (2 ex. Ullerud Skjeberg 13.5.1888). Et exemplar af disse er skjænket Latinskolens naturhistoriske Samling - Juni - En gut fra Mellös i Ingedal skjød iforgaars 3.6.1888 tre kirgisiske steppehøns, idet han stødte paa en hel flok af disse sjeldne fugle - skriver "Smaal. Amtst." 5te juni 1888.

Vipe *Vanellus cristatus*: Ankom 31 marts. 11 april er et livligt træk af viber iagttaget ved Bærne på vestkysten af Hvaløerne. Der trak stadig flokke på 4, 6-8 stkr. over søen fra S.O. - N.V eller V. Ved Ålekilen så jeg en flok på 7 stkr. 27 april. Endnu 19 mai blev et individ, hann, skudt i Skårekilen. 21 mai fandt jeg på Landfasten på Asmaløen et rede med 4 crc 5-6 dage rugede æg, hvoraf det første således var lagt 13 mai.

Heilo *Charadrius pluvialis*: Ankom 17 april. Omkring midten af mai forekom den meget alm. Endnu 19de iagttog jeg en stor flok, som trak høit i luften over Gråsvik, 20de traf jeg nogle stykker på Agerøen, og 21de 2 stkr. på Asmaløen.

Sandlo("strandrylen") *Charadrius hiaticula*: Obs. 18 april. 20 mai fandt jeg på Agerøen et rede med 4 æg, der var ruget i 4 dage, og 21de fandt jeg på Asmaløen et rede med 4 friske æg samt blodige levninger og en hob fjær efter en af en rovfugl dræbt og fortåret strandryle, sammen med hvilket også lå et uværpet æg. Fuglen var så nyelig dræbt at levningerne endnu var fuldkommen friske. Disse reder lå, som almindelig er tilfældet med denne art, temmelig langt fjernede fra stranden og var tildannede fordøbninger i fjeldgrusen. Det første æg var lagt 14 og 18 mai, ligesom det ved den dræbte fugls levninger fundne æg tydede på en samtidig äglägning.

Dverglo("den lille strandryle") *Charadrius minor*: 20 mai fandt jeg på Agerøen et rede med et æg. Redet var en tildannet fordybning i en opskyllet blåskjældyngde nær vandet. 21 mai fandt jeg på Ingermanholmen (Hvaløerne), på selvsamme sted som jeg dito foregående år har fundet rede, også et rede med et æg. Den 26de lod jeg dette kuld hente, og de 4 æg viste sig neppe sýnlig rugede, hvilket forhold tyder på, at det 4 æg ikke har været lagt den 4 dag, men sandsýnligvis først den 5te. Også dette rede lå ikke langt fra vandet. I disse to reder var altså første æg lagt 20de og 21 mai.

Tjeld *Haematopus ostralegus*: Ankom 5 april. 26 mai fandtes på en holme nær Ingermanholmen (Hvaløerne) et rede med 2 æg, af hvilke det første kunde antages lagt 25de.

Storspove *Numenius arquatus*: Ankom 11 april. 4 august så jeg en flok på 7 stykke trække sydover over Gråsvik, idet de lode sit klingende skrig lyde ned fra luften.

Småspove *Numenius phaeopus*: Var ankommet 1 mai og var alm. ved Hvaløerne endnu i slutten af måneden.

Lappspove *Limosa rufa*: 26 april er en yngre hann i næsten ren vinterdragt skudt i Kragerøholmene.

Brushane *Machetes pugnax*: Antages obs. ved Strömstangen 26 marts. Den vides imidlertid ikke senere iagttaget før i sidste halvdel af mai, da flere er obs. i Ålekilen og Skårekilen, på hvilket sidste sted en smuk han i fuld vårdragt blev skudt 18 mai.

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*: Ankom 1 mai og er obs. indtil 7 september.

Gluttsnipe *Totanus glottis*: Allerede 1 mai er et individ obs. i Kragerøholmene, men har dog neppe været alm. før efter midten af måneden. (Anm. for mai) 1 mai så Arvesen en gluttsnepe ved Fuglesund. 18de skjød Bertram Olem en gluttsnepe i Kragerøholmene. Samme dag er også et exemplar skudt i Skårekilen af Olaf Olsen Skåre. I slutten af august var den alm. i Kragerøholmene, hvor den er iagttaget indtil 7 september.

Rødstilk *Totanus calidris*: Er ikke obs. før 4 mai.

Skogsnipe *Totanus ochropus*: Ankom 27 april.

Grønnstilk *Totanus glareola*: Er obs. allerede 20 april og var alm. i slutten af måneden indtil midten af mai. Allerede 26 juli er den igjen påtruffet, og 30te samme måned bragtes mig en ungfugl.

Fjæreplytt *Tringa maritima*: 26 oktober er en fjärpist skudt i Hvalöholmene.

Myrsnipe *Tringa alpina*: Var i høst meget talrig. Den er bemærket fra 25 august, da et gammelt individ blev skudt i skjærgården, hvor den har sit fornemste tilhold på skjær og holmer. 29de august erholdt jeg et ungt individ skudt et par dage tidligere. 17 stkr. skudt 16 september, var alle ungfugle.

Dvergsnipe *Tringa minuta*: 16 september er et individ skudt i skjærgården.

Temmincksnipe *Tringa temminckii*: 18 mai er 4 stkr. seet i Ålekilen.

Polarsnipe *Calidris canutus*: I slutten af august og i september måned forekom islandssneppen ualmindelig talrig i skjærgården. Det første individ blev skudt i Kragerøholmene 25 august - et smukt exemplar af en gammel fugl i sommerdragt. 29de samme måned bragtes mig på en gang 15 stkr., som i dagene 26de - 28de var skudt på Agerøen, og som alle vare yngre fugle på en nær, der også havde næsten hel sommerdragt med gulrødt bryst og mave.

Endnu 20 september er et individ skudt.

Rugde *Scolopax rusticola*: Ankom 7 april, men blev først efter midten af måneden alm.

Om aftenen 17 april skjød jeg på træk en hunn, som kom lydløst med stærk fart kl. 8.

22 april forekom den ualm. talrig, så talrig som jeg nogensinde har seet den. På en tur langs åslierne i Onsö skjød jeg nævnte dag 3 stkr. for hund, medens jeg havde mange gange så mange anbud. W. Sissener skjød samme dag på en tur i Borge 7 stkr., men så også mange gange så mange. I den dagen forud faldne nysne så jeg en masse spor og kunde i sneen se, hvorledes de overalt om natten var løbet ud af kratskoven og havde søgt ud på de nærliggende bløde agre, hvor de dog ikke fandtes om dagen. Som oftest traf vi dem parvis, sjeldnere enkeltvis, så der ved opflugten hyppig fløi op to samtidig. Af sporene i sneen kunde jeg også se, at de havde gået side om side. Grunden til denne usædvanlige talrighed må vel nærmest være den, at der endnu lå så meget sne i de fra søen fjernere liggende bygder, at der ikke fandtes barflækker. Få dage senere vare de omtrent forsvundne fra disse steder, men der blev endnu intet træk før 30 april. 1 mai beg. trækket på Kragerøen kl. 8.24". 18 mai beg. trækket ved Møklegård kl. 9.

11 juni beg. trækket ved Fugledalen kl. 9.48", medens det endnu var så at sige fuld lys dag, solen var såvidt gået ned og en svag skumring begyndt.

Enkeltbekkasin *Scolopax gallinago*: Ankom 22 april, men var endnu ikke alm. på flere dage. Den var endnu 23 oktober alm., men syntes 28de på det nærmeste at være reist, idet jeg da kun traf et eneste individ i Ålekilen og senere ikke er påtruffet.

Kvartbekkasin "småbekkasin" *Scolopax gallinula*: Var i slutten af september ganske talrig. Ligeledes var den endnu talrig 28de oktober, men 1 november var den forsvunden.

Sothøne *Fulica atra*: 20 april er en sothøne skudt ved Ålekilen, hvor den blev påtruffet svømmende på det klare vand udenfor iskanten af den endnu af sne og is aldeles dækkede kile.

Myrrikse *Gallinula porzana*: Er isommer ikke iagttaget i kilerne, men 23 september skjød jeg et ungt individ i Skårekilen.

Åkerrikse *Crex pratensis*: Ankom 17 mai. 11 juni hørte jeg ved Torp og Kjølberg agerrixen vedholdende hele natten fra kl. 1/2 8 om aftenen, indtil jeg ved 2 tiden, da det var omtrent fuldt dagslys, gik hjem. Endnu 16 juli hørte jeg agerrixen om aftenen såvel ved Fjelle som på to steder i Ålekilen.

Vannrikse *Rallus aquaticus*: 22 april blev der bragt mig en levende vandrix, som samme dag var fanget i et dige ved Ålestranden, hvor den søgte at gjemme sig under isen i diget. Jeg gav den, efter at have huset den natten over i et bur, igjen friheden og slap den ved en bæk, der falder ud i Ålekilen, og hvor der var siv at skjule sig i.

Trane *Grus cinerea*: Ankom 1 mai. Nævnte dag er først 5 stkr. iagttaget ved Stangeskjær om form. og siden 2 stkr. ved Gråsvik om aftenen, samtlige på træk nordover. 5 mai er en usædvanlig stor flok på 15

stkr. iagttaget i Fredrikshald på træk nordover hvorom "Smålenenes amtstidende" beretter. 20 mai er en trane påtruffet på Agerøen. (Anm. for mai) 1 mai så Arvesen først 5 traner ved Stangeskjær om form. og siden kl. 6 om efterm. 2 stkr. ved Hut. Samtlige trak nordover. Anton Åkeberg så om efterm. samme dag kl. mellem 6 og 6 1/2 2 traner trække nordover. De fløi over Ålekilen og Gråsvik ka pel temmelig høit. På Åkebergmjøren havde de endnu ikke vist sig 29 april. Fr. stad Tilskuer for 5 mai: "15 traner bleve i formiddag fra Fredrikssten af seet trækkende mod nord. Det skal være yderst sjeldent at disse fugle trække herover" skriver Smålenenes amtstidende. 20 mai så Kristian Ellingsen 1 trane på Agerøen.

Gråhegre(heire) *Ardea cinerea*: En heire, der udentvivel har overvintret her i egnen, så jeg 8 marts komme over Gråsvik fra Kragerøen, hvor den senere i nogle har været seet at svæve omkring og endelig 21de samme måned blev funden død. 14 april blev 6 heirer obs. vestenfor Strømtangen på L yngholmen, hvor de sade i stranden og flødite?! 24 september er et individ seet i Ålekilen.

Stork *Ciconia alba*: En dag omtrent i midten af april måned viste sig 5 storke på Ören, og skulle også omtrent samtidig være seed i Skjeberg. To af disse sloge sig en tid for på Ören, hvor de daglig ere seede indtil 29de. Det er rimeligvis de samme to, som 30te er seede trække sydover over Idefjorden. (Se anm. for april) Fr. stad Tilskuer 24de april: På Ören har et storkepar slået sig ned. Skjönt dette opholdssted tør bliver noget uroligt for det værdige par, når først skydeskolen den 1 mai, senere infanteriet og endelig artilleriet holder sine skydeøvelser derud, så parret måske af den grund vil foretrække et opholdssted, hvor det kjærlige samliv kan føres under mindre larm og knald, vil dog opfordre publikum til at lade parret selv få afgjøre denne sag og håbe, at ikke en eller anden søndagsjagers myrdelyst gjør en brat ende på de fredelige storkes færden derude." If. Paul Koren (25 april) er det omtrent 14 dage siden der viste sig 5 storke på Ören, og skulle de også have vist sig i Skjeberg. "Et storkepar såes 30 april om eftermiddagen i langsom flugt at trække henover Idefjorden i sydlig retning. Muligens var det dem, der i nogen tid har havt sit tilhold på Ören ved Fredriksstad." skrive Smålememes amtstidende. Ved undersøgelse på Öra erholdt jeg den oplysning at de sidste gang var seet der 29de.

Sangsvane *Cygnus musicus*: Før jul vinteren 87-88 var 4 svaner seet i Skibstadkilen på Asmaløen, på hvilket sted, der også var seet en 19 mai. 22 november er en ung svane seet ved Hvalølandet udenfor Vesterøen.

Grågåås *Anser cinereus*: Ankom 13 april. Den første flok, som blev iagttaget, var usædvanlig stor, og var af min hjemmelsmand anslået til imellem 150-200 individer. De øvrige obs. flokke varierede mellem et halvt snes indtil 50 stkr., hvilket gjerne er det almindelige. Endnu omkring midten af mai indtil 18de flokke seet på træk. På høstrækket vides den ikke iagttaget.

Gravand=fagergåås *Vulpanser tadorna*(*Tadorna vulpanser*): Ankom 26 marts (anm. for marts og april) 26 marts så Nils Hanssen fagergåsen ved Strømtangen.- 8 april så G.Larsen 5 fagergåas ved Stangeskjær. Jeg havde anledning til at se to ungfugle, som vare skudte i dagene 26-28 august. De vare nu omtrent voxne, men adskilte sig, betydelig fra de gamle ved sin lysere farve, således rent hvid bug. Den er ikke obs. senere end 16 september.

Stjertand *Anas acuta*: 7 september er 12 spidsänder obs. i Stråsenbugten på Kragerøen.

Ærfugl *Somateria mollissima*: 20 mai fandt jeg på Agerøen 4 reder, hvoraf det ene indeholdt 6, de øvrige 5 æg. Af de sidste kuld var det ene varmet i 3 døgn, medens de øvrige vare friske.

21 mai fandt jeg på Asmaløen 3 reder, alle med 5 æg i netop påbegyndt rugning. I disse reder har således det første æg været lagt: i det tidligste rede 13 mai, i det andet 15de og i de 5 øvrige 16 mai. Af disse 7 reder lå, med undtagelse af et, alle høit oppe på øerne, langt fra vandet, men dog altid med fri udsigt til dette. Kun et lå så nær vandet som i circ 100 alens afstand. Medens et rede lå under en granbuske og et andet under en ener, lå alle de øvrige frit og åbent på det nøgne fjeld kun ved en liden afsats. At redets forsyning med dun ikke alene foregår under æglægningstiden, men også fortsættes under selve rugningen, fremgår tydelig af de i dette tilfælde gjorde iagttagelser. (Se anm. under mai) 20 mai fandt jeg på Agerøen et rede med 6 æg samt tre andre med 5 æg i hvert. Af disse tog jeg det første, der endnu var uvarmet, samt en af de andre, hvilket var varmet i circ 3 dage. De andre vare også friske, skjönt hunnerne lå på samtlige reder. Måske lå de der blot for at plukke dun i redet, med hvilket de synes at forsætte efterhvert som æglægningen foregår og endog efter at rugningen er begyndt. Dunen i det første rede med 6 endnu uvarmede æg veiede således kun 11 gram, medens den i det andet efter 3 dages rugning veiede 16.50 gr. Samtlige reder lå meget høit oppe på øen og langt fra vandet (d.v.s. omkr. midt inde på øen), men dog altid med fri udsigt til dette. To af de sidste lå meget åbent på det nøgne fjeld, kun ved en liden afsats, de andre derimod lå under en ener og en granbusk. 21de fandt jeg på Asmaløen 3 reder, alle med 5 friske æg, som hunnerne lå på. Rederne lå åbent på fjeldafsats og med undtagelse af et langt inde på øen.

Svartand *Fuligula nigra*: I den første uge af mai hørte jeg jevnlig om aftenerne flokke af svartänder trække nordover. 19 oktober traf jeg den alm. i Onsöskjärene.

Sjørre *Fuligula fusca*: Sjørren traf jeg også i midre flokke i Onsöskjärene 19 oktober.

Havelle *Fuligula glacialis* (*Clangula glacialis*): Var ualm. talrig i vinteren 87-88. De opholdt sig fornemmelig udenfor skjærgården eller i havbåndet isår omkring de yderste skjær. Således såes de 1 marts i tusindvis omkring Thorbjørnskjær. Yderst sjelden vise de sig opigjennem elven - 21 febr. såes 5 stkr. på Gräsvikfloen.

Toppand *Fuligula cristata*: 22 februar er en ung hann skudt mellem Hvalöholmene, hvor 3 stkr. blev påtruffet.

Kvinand *Fuligula clangula*: Var meget talrig i slutten af april og begyndelsen af mai. 28 april og 1 mai hørte jeg om aftenen, efter at det var blevet mørkt, flere flokke trække nordover over Kragerøen.

Laksand *Mergus merganser*: Der af Onsingerne kaldes havand er i februar måned obs. et par gange ved Hvalölandet. Første gang 2 februar såes 2 hanner og anden gang, nogle dage senere såes en flok på 10 stkr.

Havsule *Sula bassana* (*Dysporus bassanus*): 9 december er en havsule seet ved Söstrene.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Ankom 17 mai. 19de var den alm.

Polarmåke *Larus glaucus*: En stor skåre uden sorte vingespids er angives af en ivrig søfuglskytter at være skudt af ham på søen en vinter for nogle år siden. Det tør ikke være usandsynligt, at *Larus glaucus* undertiden kan vise sig her (Anm. for november) Nicolai Andersen fortalte mig at han engang for flere vintere siden skjød en stor skåre, som ikke havde sorte vingespids.

Sildemåke *Larus fuscus*: Traf jeg alm. på søen 31 oktober. Jeg så flere både unge og gamle, som fulgte sildestimene sammen med krykjen.

Fiskemåke *Larus canus*: Et rede på en holme i Onsöskjärene indeholdt 21 mai 2 friske æg.

Krykkje *Larus tridactylus*: Var alm. på søen 19 oktober. 31 samme måned traf jeg den talrig. Hvor der var et sildestim, var der altid fuldt af dem. Jeg så dog ikke andet end yngre fugle, og 3 stkr., som jeg skjød, vare i 2 og 3 års alderen. Öiekarmen var hos disse sort. 26 november så jeg et individ på Gräsvikfloen. Det er sjelden denne måge viser sig så langt oppe, men der havde været mange dages stærk storm.

Dvergdykker *Podiceps minor*: Formodentlig et exempl af denne art blev kjøbt af stykjunker Hafslund på Vestsidens torv i höst. Desværre tabte han det uden at kunne finde det igjen, så det blev ubestemt. Han oplyste at det var betydelig mindre end en krikand. Det angives skudt ved Hvaløerne i Singlefjorden.

Lom *Gavia sp.*: I de første dage av mai forekom der en talrig mængde lom på Leren.

Teist *Uria grylle*: 20 mai fandt jeg på Söstrene et rede med et æg.

Lomvi *Uria troile*: Endnu 20 mai havde de på Söster hääkkende alker ikke trukket sig til øerne. Endnu ved midten af oktober var der kommet få alker ind. 19de var de ganske talrige. Blandt 27, som jeg skjød den dag, og hvoraf de fleste var unge, forekom flere av ringvia. I begyndelsen af december vare de tilstede i usædvanlig stor mængde.

Alkekonge *Mergulus alle*: Kun et eneste exemplar af denne vides i vinter, nemlig 17 oktober obs. mellem Söster og Misingen.

Alke *Alca torda*: De første kortnåbbede alker er seet 16 oktober. 19de skjød jeg 3 individer (unge fugle) men der var endnu få af dem. I beg. af december forekom også denne art meget talrig.

TRÅKFUGLENS ANKOMST I 1888.

1. <i>Alauda arvensis</i>		22 marts
2. <i>Corvus monedula</i>		26 "
3. <i>Corvus frugilegus</i>	obs.	26 "
4. <i>Vulpanser tadorna</i>		26 "
5. <i>Emberiza nivalis</i>		27 "
6. <i>Sturnus vulgaris</i>		31 "
7. <i>Vanellus cristatus</i>		31 "
8. <i>Alauda arborea</i>		2 april
9. <i>Motacilla alba</i>		2 "
10. <i>Fringilla coelebs</i>		2 "
11. <i>Fringilla cannabina</i>		5 "
12. <i>Haematopus ostrilegus</i>		5 "
13. <i>Scolopax rusticola</i>		6 "
14. <i>Columba palumbus</i>		8 "
15. <i>Numenius arquatus</i>		11 "
16. <i>Buteo vulgaris</i>		11 "
17. <i>Turdus viscivorus</i>		11 "
18. <i>Columba oenas</i>	först	13 "

19. Anser cinereus		13 "
20. Saxicola oenanthe		13 "
21. Accentor modularis		14 "
22. Ardea cinerea	obs.	14 "
23. Alauda alpestris	obs.	14 "
24. Fringilla linaria	obs.	15 "
25. Turdus merula		15 "
26. Turdus iliacus		16 "
27. Turdus torquatus		16 "
28. Turdus musicus		17 "
29. Luscinia rubecula		17 "
30. Charadrius pluvialis		17 "
31. Charadrius hiaticula	obs.	18 "
32. Falco tinnunculus		18 "
33. Anthus pratensis		18 "
34. Totanus glareola		20 "
35. Fulica atra	obs.	20 "
36. Fringilla montifringilla		21 "
37. Rallus aquaticus		22 "
38. Buteo lagopus		22 "
39. Scolopax gallinago		22 "
40. Sylvia abietina		24 "
41. Emberiza schoeniclus	obs.	24 "
42. Limosa ruga	obs.	26 "
43. Totanus ochropus		27 "
44. Iynx torquilla		28 "
45. Emberiza hortulana		30 "
46. Hirundo rustica		30 "
47. Numenius phaeopus		1 mai
48. Actites hypoleucos		1 mai
49. Totanus glottis		1 "
50. Grus cinerea		1 "
51. Luscinia phoenicurus		1 mai
52. Muscicapa atricapilla		3 "
53. Totanus calidris	ikke obs. før	4 "
54. Saxicola rubetra		4 "
55. Caprimulgus europæus		4 "
56. Hirundo urbica		4 "
57. Anthus arboreus		5 "
58. Sylvia trochilus		5 "
59. Motacilla flava		9 "
60. Cuculus canorus		11 "
61. Muscicapa grisola		16 "
62. Cypselus apus		16 "
63. Sterna fluviatilis		17 "
64. Crex pratensis		17 "
65. Luscinia svecica	obs.	19 "
66. Sylvia cinerea		19 "
67. Lanius collurio		19 "
68. Sylvia hortensis		21 "

